

İLÇELER
VİTRİNDE:
ERDEK VE
BOZCAADA

20

TÜRKİYE'NİN
DİJİTAL HAFIZASI:
KALKINMA
GALERİSİ

42

YENİ YÜZÜYLE
KUŞCENNETİ
MİLLİ
PARKI

46

BÖLGENİN
AR-GE
MERKEZLERİ
TEKNOKENTLER

56

BALIKESİR ■ KAPIDAĞ YARIMADASI

VİZYON

Güney Marmara'nın Hafızası

Sayı
3
2025 / 2

Güney Marmara Kalkınma Ajansı'nın kurumsal dergisidir.

Güney Marmara Kalkınma Ajansı
Yönetim Kurulu Adına İmtiyaz Sahibi
Onur ADIYAMAN
Genel Sekreter

Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Murat ATEŞ

Sorumlu Yazı İşleri
A. Tuğrul AYDIN

Editörler
A. Tuğrul AYDIN
İsmail HASAR

İletişim
info@gmka.gov.tr

Balıkesir Hizmet Binası
Paşaalanı Mh. Asaf Paşa Cd. No:36
Merkez / Çanakkale
T. : (+90) 286 211 00 81

www.gmka.gov.tr

Tasarım
Enderun Digital & Creative

GMKA Vizyon Dergisi'nin tüm yayın hakları Güney Marmara Kalkınma Ajansı'na aittir. Dergideki yazı ve fotoğraflar, Ajans'tan izin alınmadan, eğitim ve tanıtım amaçlı kısmi alıntılar hariç olmak üzere, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılmaz ve yayınlanamaz. Yazıların dergide yayınlanmış olması, yazarlara ait kişisel görüşlerin Ajans tarafından paylaşılması anlamına gelmez. Yazılar ancak kaynak gösterilmek suretiyle iktibas edilebilir.

DENİZÜSTÜ RÜZGAR ENERJİSİ GÜNEY MARMARA GÜNDEMİNDE

08

Yenilenebilir enerjide öncü bölgelerden biri olan Güney Marmara, deniz üstü rüzgâr enerjisi gündemiyle çalışmalarına hız verdi.

İSTİKLAL ŞAİRİNİN EMANETİ, BAYRAMİÇ'TE

İstiklal Marşımızın yazarı, İstiklal Şairi Mehmet Akif Ersoy'un doğduğu ve çocukluğunun geçtiği ev, müzeye çevrilerek ziyaretçilerini ağırlıyor.

14

TARİH, DOĞA, VE LEZZETİN BULUŞMA NOKTASI: ERDEK

20

Marmara Denizi'nin incisi Erdek, antik tarihi, eşsiz doğası, denizi ve gastronomisi ile Türkiye'nin önde gelen turizm merkezlerinden birisi olarak bugün hala önemini koruyor.

BALYA'DA KINALI ELLER ÜRETİYOR, YEREL EKONOMİ CANLANIYOR

Balıkesir'in Balya ilçesine bağlı Çarmık Mahallesi, geleneksel kırsal yaşamın ötesine geçerek sosyal kalkınmanın güçlü bir örneğine dönüşüyor.

28

BÖLGE EKONOMİSİNE YÖN VERENLER: NİYAZİ ÖNEN

32

1984'te Çanakkale'de başlayan bir girişim; bugün 9 kategoride, 20'yi aşkın markasıyla sadece Türkiye'de değil, dünya çapında milyonların sofrasında yer bulan bir gıda devi.

COĞRAFYADAN SOFRAYA MİHALIÇ PEYNİRİ

Bu bereketli coğrafyada yüzyıllardır üretilen ve adını Susurluk'un eski adı olan Mihaliç'ten alan Mihaliç peyniri, Balıkesir'in en seçkin yöresel ürünlerinden biridir.

40

TÜRKİYE'NİN DİJİTAL HAFIZASI: KALKINMA GALERİSİ

42

Kalkınma Galerisi Türkiye'nin 26 kalkınma ajansı ile 4 bölge kalkınma idaresine ait görsel içeriklerin kamuoyuyla buluşturulduğu, dijital bir açık arşiv platformu.

KUŞLARIN CENNETİNDE DOĞANIN RİTMİNİ GÖZLEMLEYİN

Balıkesir'in kalbinde, göçmen kuşların uğrak durağı, biyolojik zenginliğin simgesi ve kültürel dokunun yaşayan tanığı bir yer var: Kuşçenneti Milli Parkı.

46

KIRSALDA KADIN EMEĞİNE DEĞER KATAN DÖNÜŞÜM PROJESİ

52

Çanakkale'nin Biga ilçesinde hayata geçirilen "Güçlü Kadın Kooperatifleri, Güçlenen Türkiye" projesi, Türkiye'nin kırsal kalkınma stratejilerinde kadın odaklı bir dönüşümün başarılı örneklerinden biri.

GÜNEY MARMARA'DA TEKNOKENTLER

Dünyada bilgi temelli ekonomiye geçişin hız kazandığı son yarım yüzyılda, üniversite-sanayi iş birliği, Ar-Ge ve inovasyonun kurumsallaşması adına teknokentler, kalkınma politikalarının kilit araçları haline gelmiştir.

56

EGE'NİN SAKLI MİRASI: BOZCAADA

64

Türkiye'nin kuzeybatısında, Çanakkale Boğazı'nın hemen dışında yer alan Bozcaada, yalnızca bir ada değil; binlerce yıllık tarih, kültürel çeşitlilik ve doğal güzelliklerin birleştiği yer.

BÖLGE EKONOMİSİNE YÖN VERENLER: NAZMİ YARIŞ

Türkiye'nin sanayi atlasında Balıkesir'in her geçen gün daha belirgin bir yer edinmesinde öncü rol oynayan firmalardan biri Yarış Kabin.

78

Denizüstü Rüzgâr Enerjisi Güney Marmara'nın Gündeminde

Yenilenebilir enerjide öncü bölgelerden biri olan Güney Marmara, deniz üstü rüzgâr enerjisi gündemiyle çalışmalara hız verdi. Denize kurulan rüzgâr enerjisi santralleriyle enerji üretilmesinin Türkiye'de geleceğinin konuşulduğu Offshore Wind Türkiye 2025 toplantısı Çanakkale'de yapıldı.

Türkiye'nin rüzgar enerjisi potansiyeli en yüksek olduğu Güney Marmara Bölgesinde yer alan Çanakkale'de, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin (ÇOMÜ) ev sahipliği yaptığı, Denizüstü Rüzgar Enerji Derneği (DÜRED) tarafından Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA), Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ENSİA) ve Gemi İnşa Sanayiciler Birliği (GİSBİR) işbirliğiyle düzenlenen toplantıda sektördeki bir çok farklı konu, yerli ve yabancı bir çok katılımcı tarafından değerlendirildi.

Offshore Wind Türkiye 2025 Etkinliği ilk olarak protokol konuşmalarıyla başladı. Açılış konuşmalarında ilk konuşmayı ev sahibi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin Rektörü Prof. Dr. R. Cüneyt Erenoğlu yaptı

Erenoğlu: "Geleceği konuşmak için buradayız"

İlk olarak protokol üyelerini ve katılımcıları ev sahibi sıfatıyla selamlayan Rektör, "Offshore Wind Türkiye Etkinliğine hoş geldiniz" dedi.

Bugün burada yalnızca bir etkinliği açılışını yapmak için

bir araya gelmediklerini ifade eden Rektör Prof. Dr. R. Cüneyt Erenoğlu, konuşmasında şunları söyledi: "Aynı anda bugün burada insan tarihi için en kadim topraklardan biri olan Çanakkale'mizde geleceğin enerjisini, geleceğin işbirliklerini ve geleceğin Türkiye'sini konuşmak için buluştuk. Karbonsuz bir gelecek, dirençli bir ekonomi ve temiz bir çevre için bu teknolojik gelişmeler yalnızca bir seçenek değil artık bir zorunluluk halini almıştır. Bu yüzden diyoruz ki bugün yalnızca enerji üretmiyor, umut üretiyor olmalıyız. Bu noktada üniversitemizin duruşu çok nettir. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi olarak yalnızca eğitim ve araştırma yapan bir kurum değil, aynı anda bu kentin ve ülkemizin sorunlarını dert edinen, geleceğini sahiplenen ve özellikle gençliğini geleceğe taşıyan bir kamu kurumudur. Deniz üstü rüzgâr enerjisi gibi alanlarda özellikle mühendislikten deniz bilimlerine, çevre yönetiminden sürdürülebilir politikaya kadar birçok disiplinimizle aktif rol almaya ve projelerle sorumluluk üstlenmeye devam edeceğiz".

Çanakkale, Rüzgar Enerjisinde 3. Sırada

Açılış konuşmaları son olarak Çanakkale Valisi Ömer Toraman'ın konuşmasıyla tamamlandı. Programın açılışında yaptığı konuşmada, Türkiye'nin yenilenebilir enerji alanında çok ciddi mesafe kat ettiğinin altını çizen Vali Toraman, "Çanakkale'nin hali hazırda mevcut rüzgar enerji üretiminde İzmir ve Balıkesir'in ardından Türkiye'de üçüncü vilayet durumundayız" dedi.

Deniz üstü rüzgâr enerjisinin önemli ve alternatif bir rol üstleneceğine dikkat çeken Toraman, konuşmasına şunları söyledi: "Enerjide geleneksel olarak Türkiye hidroelektrik santrallerde çok mesafe kat etti. Arkasından fosil yakıtlara dayalı enerji alanında büyük bir hamle gerçekleşti. Fakat enerjide talep sürekli arttığı için yeni enerji alanlarına odaklanmak, oralara bakmak gerekiyordu. Türkiye'de yenilenebilir enerji alanında yakın dönemde çok ciddi mesafe kat ederek toplam enerji üretiminin içerisinde yenilenebilir enerji oranını çok ciddi manada yükseltti ve yükseltmeye de devam ediyor".

Denizüstü Rüzgarda Çanakkale'nin Potansiyeli Çok Yüksek

Çanakkale'nin yenilenebilir enerji kurulu güç kapasitesinin üstünde bir potansiyeli olduğunu söyleyen Vali Toraman, "Rüzgâr enerjisi alanında daha çok yatırım ve üretim yapma potansiyelimiz var. Şimdi bunlara alternatif olarak suüstü yüzeyleri, suüstü platformları gündeme geliyor. Türkiye, kıyı uzunluğu en yüksek olan ülkelerin içinde yer alıyor. Yine Çanakkale, vilayet olarak, Türkiye'de kıyı uzunluğu en uzun vilayetlerinin başında geliyor. Bu alanda Türkiye'nin deniz sahalarında enerji üretimi için gerekli hukuki altyapıları oluşturarak, gerekli idari düzenlemeleri yaparak, yatırımcıların önünü açarak bu alanda da enerji üretimine uygun ortamın sağlanacağına inanıyorum. İki gün sürecek Offshore Wind Türkiye 2025 toplantısının, denizüstü rüzgâr enerjisi konusunun Türkiye'de uygulanabilirliğini çok değişik perspektiflerde, çok değişik alanlarda masaya yatırıp, konuşup, olgunlaştırmak üzere çok ciddi katkılar sağlayacağına inanıyorum." şeklinde konuştu.

Türkiye'nin ilk deniz üstü rüzgar enerjisi etkinliği

Çanakkale'de düzenlenen etkinlik Türkiye'nin ilk deniz üstü rüzgâr enerjisi etkinliği olma özelliğini taşıyordu. Offshore Wind Türkiye, iki gün boyunca enerji ve deniz sektörlerinden uzmanları, kamu kurumlarını, yatırımcıları, türbin üreticilerini ve tersanecilik sektörü gibi deniz üstü rüzgâr enerjisi için önemli sektör bileşenlerinin temsilci ve katılımcılarını ağırladı.

Dünya genelinden 10 ülkeden konuşmacının ve Türkiye'den alanında uzman isimlerinin yer aldığı etkinlikte, Türkiye'deki deniz üstü rüzgar alanındaki son gelişmeler, deniz üstü rüzgar projelerinin finansmanı ve yatırım imkanları; enerji endüstrisi, gemi inşası ve tersane

sektörleri, altyapı ve limanlar, deniz üstü rüzgar enerjisi santrallerinin şebekeye bağlanması ve Karadeniz'e komşu ülkelerde rüzgar enerjisi potansiyeli konularında oturumlar düzenlendi. ■

"Yeşil Enerji Strateji Atölyesi ve Proje Pazarı" projeleri katılımcılarla buluştu

Offshore Wind Türkiye 2025 etkinliğinde GMKA'nın Yeşil Enerji Strateji Atölyesi ve Proje Pazarı çalışmasında öne çıkan 8 proje de katılımcılarla buluştu. Yükseköğretim kurumlarının; lisans düzeyinde 2, 3, 4. sınıflarında okuyan veya yüksek lisans, doktora programında eğitimine devam eden öğrencilerin oluşturduğu takımların, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konularında projelerini etkinlik katılımcılarına sunma fırsatı yakaladı. Ayrıca proje sahipleri, mentörler eşliğinde yenilenebilir enerji temasında belirlenecek bir proje fikrini yatırımcı ile buluşturmak için yapılması gerekenlerin adım adım uygulayabileceği, strateji atölyesine katıldı.

"Kalkınma Ajansları, Yenilenebilir Enerjide Çok Önemli Mesafeler Katteti"

Türkiye'de rüzgâr enerjisi geleceğinin konuşulduğu Offshore Wind Türkiye 2025 toplantısında en dikkat çeken oturumlardan biri Kalkınma Ajansları Oturumuydu. Yenilenebilir enerji konusunda öncü çalışmalarıyla bilinen İstanbul Kalkınma Ajansı, İzmir Kalkınma Ajansı, Güney Marmara Kalkınma Ajansı ve Trakya Kalkınma Ajansı'ndan temsilciler konuyla ilgili kurumsal faaliyet ve desteklerini konferans izleyicileriyle paylaştılar.

Çanakkale'de yapılan Offshore Wind Türkiye 2025 etkinliğinde Kalkınma Ajansları oturumunun moderatörlüğünü Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA) Enerji ve Sanayi Birim Başkanı H. Kerem Öner yaptı. Kalkınma Ajansları oturumunda diğer konuşmacılar, İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) Yenilik ve Teknoloji Birimi Uzmanı Hakan Sipahioğlu; İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) Yenilik ve Girişimcilik Politikaları Birimi Başkanı Dr. M. Sencer Özen; Trakya Kalkınma Ajansı (TRAKYAKA) Teknoloji ve Sanayi Birimi Uzmanı T. Kağan Asan olarak yer aldı.

Yenilenebilir enerji konusunda konumu ve potansiyeli itibarıyla Güney Marmara'nın özel bir durumda olduğunu aktaran Kerem Öner, GMKA'nın faaliyetlerini "Ajansımızın yenilenebilir enerji alanında ve enerji ekosisteminin geliştirilmesi için bir dizi proje, faaliyet desteği ve planlama çalışmaları var. Daha öncesinde özellikle kendi mali destek programları yoluyla yenilenebilir enerji alanında çeşitli desteklemelerde bulunduk. Yine yeni tamamlanan Re-You Gençlik Enerjisi projesiyle AB fonlarından sağlanan finansman ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Balıkesir Üniversiteleri'nde akredite olmuş yenilenebilir enerji eğitim laboratuvarları

kuruldu ve istihdama yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirildi. Bunun yanında Türkiye'nin ilk yeşil hidrojen vadisine bölgemiz evsahipliği yapıyor. Bu proje için yine AB kaynaklı fonlarla 38 Milyon Euro bütçeli bir proje halen yürütülüyor." şeklinde özetledi.

"Temiz Enerji ve Temiz Teknoloji İZKA Gündeminde"
Öner'in moderatörlüğünde devam eden oturumda bir sonraki konuşmacı, İZKA'nın yenilenebilir enerji hakkında faaliyetlerini anlatan Yenilik ve Girişimcilik Politikaları Birimi Başkanı Dr. M. Sencer Özen oldu. Özen, konuş-

Dr. M. Sencer ÖZEN
İZKA Birim Başkanı

masına Ajansları kısaca tanıtarak başladı ve İZKA olarak yenilenebilir enerji ekosistemini geliştirmek için yapılan çalışmaları, dinleyicilere şöyle aktardı: "Ege bölgesinde rüzgar potansiyelinin bu kadar yüksek olması, güneş enerjisi, jeotermal enerjisi, biyogaz ve biyokütle gibi alanlarda mevcut potansiyeli, İZKA olarak son 15 yıldır temiz enerji ve temiz teknoloji gündemlerine ağırlık vermememize neden oldu. Dolayısıyla bir tarafta hem ekosistemin sanayi boyutunda yerli ve yabancı sanayi firmalarının İzmir'e yatırım yapmasını sağlanması ve buradaki ekosisteme entegre olmalarını sağlamak, hem de bu alana hizmet verebilecek, çözüm sunabilecek yeni girişimlerin, yenilenebilir enerji ekosistemine dâhil edilerek ekosistemi genişletmeye ve olgun bir küme oluşturmaya çalışıyoruz."

İzmir'in rüzgâr sanayindeki Türkiye'deki öncü konumu ve özellikle potansiyeli ve yatırım büyüklükleri açısından baktığımızda kurulu gücü, GMKA'nın sorumlu olduğu bölgelerle beraber lider pozisyondayız. Dolayısıyla biz hem bölgeler arası iş birliğini teşvik etmek, hem de bu sanayinin yavaş yavaş onshore'daki yetkinlikleri, offshore tarafına transfer edilmesi için çalışıyoruz".

"İthalat ve İhracatın %50'si İstanbul'da"

Özen'den sonra konuşan İSTKA Yenilik ve Teknoloji Birimi Uzmanı Hakan Sipahioğlu, İstanbul bildiğiniz gibi

başlı başına bir ülke gibi olduğunu hatırlatarak, belli bir sektörel alana odaklanmanın zorluğundan bahsetti. Sipahioğlu, dinleyicilere şunları söyledi: "İstanbul, Türk ekonomisinin 3'te 1'ini temsil ediyor. Dış ticaretin yarısı, yani ithalat ve ihracatın %50'si İstanbul'dan gerçekleşiyor. İstanbul'un ne kadar fazla detaylı konuşmaya çalışırsanız çalışın hep bir şeyler eksik kalıyor."

Biz İSTKA olarak konvansiyonel sektörlerle veya çok acil ihtiyaçlara odaklanmak istiyoruz. Türkiye'nin gidişine, 5 sene sonrasına, 10 sene sonrasına odaklanmak istiyoruz. Denizüstü enerjiye, denizüstü rüzgar enerjisine de bu anlamda çok önem verdiğimiz için burada sizlerle olmak istedik. Buradan da İstanbul'a taşıyacağımız hem edineceğimiz bilgiler anlamında hem tanışıklıklarımız, paydaşlarımız, hızı genişletme anlamında bir kazanım elde edeceğimizi düşünüyoruz."

"Trakya Yenilenebilir Enerji Konusunda Verimli"

Offshore Wind Türkiye 2025 Konferansının Kalkınma Ajansları Oturumunun, ilk bölümünün son konuşmacısı TRAKYAKA Teknoloji ve Sanayi Birimi Uzmanı Kağan Asan oldu. Genel olarak Ajansların temel faaliyetlerinden bahseden Asan, "Bütün ajansların en temel faaliyetleri, sorumlu oldukları bölge genelinde gelişim akşarını belirlemek, bu akşar etrafında uygulanacak tedbirleri ortaya koymak, bu konudaki stratejik öncelikleri ortaya koymak ve yatırımları buna göre yönlendirmek ajansların en temel misyonu. Mümkün olduğu kadar hem kamu kurumları, hem STK'ları, hem de özel sektörü ya doğrudan finanse ediyoruz ya da finansman kaynaklarına ulaşmaları için destek sağlamaya çalışıyoruz. Yenilenebilir enerji konusunda Trakya bölgesi toprak olarak gerçekten çok verimli bir bölge. Bu da şöyle bir dezavantaj sağlıyor bize, güneş panelleri için özellikle güneş tarlaları için uygun arazi bulma zorlukları var. O yüzden bizdeki yenilgi ve enerji biraz daha lisanslı ve çatı üstü keserek yönelmiş durumda" şeklinde konuştu. ■

Kalkınma Ajansları, Türkiye’de Enerji Sektörünün Önemli Aktörleri

Kalkınma Ajansları, enerji sektöründe belirlenen ulusal hedeflere ulaşma kapsamında bölgelerinin arz ettiği potansiyele uygun olarak rüzgâr, jeotermal, hidro, biyokütle, güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesine yönelik çeşitli projeler geliştirmekte ve hayata geçirmektedir.

Bu projelerin seçiminde temel olarak bölgenin yenilenebilir enerji potansiyeli ve mevcut ekonomik yapısına göre bölge geneline yaygınlaştırılabilir nitelik arz eden örnek projelerin hayata geçirilmesi önceliklendirilmiştir.

Diğer yandan, ajanslar tarafından bölgelerinde yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine yönelik çeşitli finansman desteği ve teknik destek programları da yürütülmüş, bunun yanı sıra çok sayıda araştırma ve fizibilite çalışmaları desteklenmiş, enerji verimliliği konusunda farkındalık ve bilinç oluşturma faaliyetleri sürdürülmüştür.

Özellikle, küresel ısınma ve çevre konularında giderek artan bilinçlenme sonucunda, enerji üretim ve iletim teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak, gelecek yıllarda yenilenebilir enerji kaynaklarına olan talebin daha da artması beklenmektedir. Bu kapsamda önümüzdeki süreçte, özellikle güneş ve rüzgâr enerjisinde yerli ekipman oranının azami ölçüde artırılması ve kendi teknoloji markalarımızın oluşmasına yönelik çalışmaların yapılması önem arz etmektedir.

Diğer yandan, fosil yakıt ithalatçısı konumunda olan ülkemizde, enerji kaynaklarının yanı sıra enerji üretiminde kullanılan orta ve yüksek teknoloji içeren aksamdaki yerlilik oranının düşük olması, sektörün dışa bağımlılığını arttıran diğer bir etken olarak öne çıkmaktadır. Bu bakımdan, santrallerde kullanılan ekipmanların yurt içinde üretimi, bir yandan dışa bağımlılığı ve ithalatı azaltması öte yandan da teknoloji ve nitelikli istihdam yaratması nedeniyle ülkemiz kalkınmasına katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda, önümüzdeki dönemde ajanslar tarafından verilecek desteklerin öncelikle bu alanlara yoğunlaşması öngörülmektedir. ■

HEDEFİMİZ

*“Deniz Üstü Rüzgar Enerjisinde
Türkiye’de Öncü Olmak”*

İstiklal Şairinin Emaneti, Bayramiç'te Ziyaretçilerini Ağırılıyor

İstiklal Marşımızın yazarı, İstiklal Şairi Mehmet Akif Ersoy'un doğduğu ve çocukluğunun geçtiği ev, müzeye çevrilerek ziyaretçilerini ağırılıyor. Her dönem ziyaretçi trafiğine sahip müzede, Mehmet Akif'in eşyaları dönemin ruhuyla yansıtılıyor.

İstiklal şairi Mehmet Akif Ersoy, Osmanlı nüfus kayıtlarına göre Çanakkale'nin Bayramiç ilçesinde doğmuştur. Sicil-i Ahval Defterindeki kayıt aynen şöyledir: "Mehmet Akif Efendi, Fatih Dersiamlarından İpekli Tahir Efendinin Mahdumudur. 1290 sene-i hicriyesinde sene-i maliye 1289 Kal'a-i Sultaniye sancağına mülhak Bayramiç kasabasında muharrerdir."

Mehmet Akif'in babası Tahir Efendi 1873-1877 yılları arasında Bayramiç Karşıyaka Caminde imam hatiplik yaptığı yıllarda doğan Mehmet Akif, hafızlığa da bu camide başlamıştır. Sonraki yıllarda ise devrin en itibarlı medresesi olan Fatih Medreselerinden baş müderrisliğe kadar yükselen Tahir Efendi, bu medresede üniversite hocalığı yapmıştır. Medreselerin tatile ayrıldığı Ramazan aylarında ise eski görev yeri olan Bayramiç'e gelip buradaki Karşıyaka Caminde halkı irşat ettiği ve mukabele okuyan Tahir Efendi, oğlu Mehmet Akif'in de ilk mukabeleye bu camide yerine getirmiştir.

Bunların yaşandığı mahalleden bugün halen ayakta kalan binalardan en önemlileri Karşıyaka Cami ve Mehmet Ersoy'un doğduğu ve ilk çocukluk yıllarının geçtiği, bugün müze olarak ziyaretçilerini ağırlayan evi.

Bayramiç Belediyesi tarafından aslına uygun tekrar inşa edilen ve belediye bünyesinde hizmet veren Mehmet

Akif Ersoy Evi bugün genç, yaşlı ziyaretçilerini ağırılıyor. İki katlı ve avlu bölümüyle tipik bir Osmanlı evi izlenimi veren Mehmet Akif Ersoy Müze Evi, içerisinde oda oda milli şairin hayatına dair detaylar aktarıyor.

Mehmet Akif'in doğduğu ev

Mehmet Akif Ersoy Müze Evi'ni gezerken Müze Sorumlusu Funda Kuruoğlu anlatımlarıyla ve müzeyi tanıtarak eşlik ediyor. Müze sorumlusu Funda Kuruoğlu, bir tarih öğretmeni ve müzenin sorumluluğu görevini yerine getiren bir Bayramiçli. Bayramiç çok sevdiğini söyleyen Funda Kuruoğlu, bu özel müzedeki görevini de severek yaptığını ifade ediyor.

Müzeyi ve sergi odalarını tanıtmaya zemin kattan başlayan Funda Kuruoğlu, iki katlı ve iç avlusu bulunan eski bir Osmanlı konağı olan müzenin tarihini şöyle aktarıyor: "Mehmet Akif Ersoy'un evindeyiz, burası onun doğduğu ev. 1873 yılında Mehmet Akif Ersoy'un babası, aslen Arnavut kökenli olan Mehmet Tahir Hoca, Bayramiç'in Taşköprü Camii'ne imam olarak göreve geliyor. O vesileyle aile o zamanlar imam-hatip lojmanı olan bu evde kalıyor. Dönemin imam evi olarak kullanılan bir ev burası."

Mehmet Akif Ersoy'un dünyaya geldiği odayı gösteren Müze Sorumlusu Funda Kuruoğlu, İstiklal Şairinin an-

nesinin temsili balmumu heykelini ve kundaktaki Mehmet Akif'in beşiğini gösteriyor: "Mehmet Akif bu odada dünyaya gelmiş. Annesine ait bir balmumu heykeli var. Annesi Özbekistan Türklerinden Emine Şerife Hanım. Tam olarak yüz hatları bilinmediği için arkası dönük bir temsili heykel yapılmış. Odadaki eşyalar o dönemin gerçek eşyaları, Mehmet Akif'in doğduğu oda temsili olarak o dönemi yansıtan eşyalarla dekore edilmiş."

Restorasyon süreci 2015 yılında başlayan ve 2016 yılında ziyarete açılan Mehmet Akif Ersoy Müze Evi'nin karma bir müze olduğunu belirten Müze Sorumlusu Funda Kuruoğlu, "Burası tam bir etnografya müzesi değil, anma müzesi olarak sınıflandırabiliriz. O dönemin eşyaları ile Mehmet Akif Ersoy'u anma evi" diyerek müzeyi gezmeye devam ediyoruz.

Müzedeki Bayramiç tarihine de yer veriliyor

Zemin katta bir diğer odada ise fotoğraflarla bir sergileme yapılmış. "Burası zemin katta ilk oda. Öncesinde böyle kiler gibi, ardiye gibi kullanılmış. Burası bizim resimlerle Bayramiç'i tanıtım odamız. Duvarlarda yer alan tarihi fotoğraflarda Bayramiç'in değerlerini ve yolu Bayramiç ile kesişmiş ünlü kişilerin hikâyeleri anlatılıyor. Bunlardan biri de 1939 ve 1943 yılları arasında Reşat Nuri Gültekin Çanakkale Milletvekili iken Bayramiç de Türkçe öğretmenliği yapmış. Bu odada ondan da bahsediyoruz." şeklinde odayı tanıtan Müze Sorumlusu Kuruoğlu, odanın duvarlarında asılı fotoğraflardan kısa bir Bayramiç tarihinin tanıtıldığını aktarıyor.

Bayramiç'in özellikle son yıllarda ortaöğretim ve üniversite öğrencileri için ciddi bir turistik destinasyon haline geldiğini söyleyen Müze Sorumlusu Funda Kuruoğlu, Mehmet Akif Ersoy Müze Evi bu rotanın en önemli merkezi durumunda olduğunu söylüyor. Kuruoğlu: "Bol temiz havalı binpınarlı tabiat parkı Ayazma Pınarı Tabiat Parkı bildiğiniz gibi Kazdağlarının arka tarafında yer alıyor ve Özellikle son yıllarda Ayazma, müzeye gelen misafirlerin mutlaka görmeye gittiği bir yer haline aldı".

Müzenin arkada bulunan avlu bölümü ise tipik bir geç dönem Osmanlı mimarisini yansıtıyor. Avluda bugün lavabo olarak kullanılan müstemilatın yerinde geçmişte fırın ve bir incir ağacı bulunuyormuş. Müze sorumlusu Kuruoğlu, avluda bulunan kuyunun orijinal olduğunu ancak aktif olarak kullanılmadığını belirtiyor ve geçmişten bugüne kuyunun aynı yerde olduğunu aktarıyor.

Avlu bölümünden sonra zemin katta bulunan son oda ise sunum odası olarak tanımlanan ve Mehmet Akif Ersoy'un biyografisinin anlatıldığı bir video gösterimi yapıldığı oda bulunuyor. Bu odada uygun zamanlarda okullardan gelen grupların ders işlendiğini özellikle 12 Mart döneminde burasının yoğun bir kullanımı olduğunu aktarıyor.

Zemin kattaki gezimizin ardından üst kata çıkıyoruz. Müze sorumlusu Funda Kuruoğlu ile birlikte, üst katta bulunan ve o dönemi yansıtan oturma odasını geziyoruz. Odada bulunan bal mumu heykelleri gösteren Kurtoğlu, odayı kısaca "Burada Mehmet Akif'in babası Mehmet Tahir Hoca'nın temsili balmumu heykelini görüyoruz. Oda'nın dekorasyonu dönemini yansıtacak şekilde yapıldı. Odanın şekli, ortada bulunan ocaklık orijinal halini yansıyor. Bu odada yine Mehmet Akif'in Bayramiç'ten ayrıldığı 11 yaşındaki halinin bir balmumu heykeli de bulunuyor" şeklinde anlatıyor.

Üst kattaki diğer oda ise Mehmet Akif'in bugün bildiğimiz şekliyle şair ve mütefekkir kimliği ile dekore edilmiş çalışma odasına Müze Sorumlusu Funda Kuruoğlu ile birlikte geçiyoruz. Aradaki bölümde ise Mehmet Akif'in ölümsüz eseri Safahat'ın bölümlerinin temsil edildiği panolar bulunuyor. Çalışma odasında bizi Mehmet Akif'in masa başında bir balmumu heykeli karşılıyor. Odada Mehmet Akife ait birçok fotoğraf ve obje yer alıyor.

Müze sorumlusu Funda Kuruoğlu, artık müzenin kurumsallaştığını ve ziyaretçilerin özellikle öğrencilerin, bu müzeyi yaşayan bir yer haline getirdiğini söylüyor ve ekliyor "Her Türk vatandaşının gezip görmesi gereken Mehmet Akif Ersoy Evi, gerçekten Mehmet Akif'in kişiliğinde, dönemin iklimini hissetmek isteyen genç yaşlı herkes için öğretici bir deneyim sunuyor". ■

İstiklalin Kaleminden Doğan Şair: MEHMET AKİF ERSOY

Mehmet Akif Ersoy'un hayatı, bir millete adanmış ömrün ve inanca sığınmış kalemin destanıdır. O, yalnızca İstiklal Marşı'nı yazan bir şair değil; milletin vicdanı olmuş bir düşünce insanıdır. Ardında bıraktığı miras; kitaplara, şiirlere, nutuklara sığmayacak kadar derin, milletin kalbine kazınmış kadar yakındır.

Mehmet Akif Ersoy'un hayat hikâyesi, yalnızca bir bireyin biyografisi değil; aynı zamanda bir milletin uyanışına şahitlik eden destansı bir yolculuktur. Doğum tarihi uzun yıllar İstanbul olarak bilinse de, Başkanlık Arşivleri ve Sicil-i Ahval Defterlerine göre 1 Temmuz 1873 tarihinde Çanakkale'nin Bayramiç kasabasında doğduğunu göstermektedir. Bu mütevazı Anadolu kasabası, yalnızca bir şairi değil, bir ideali, bir inancı ve bir millet vicdanını da yetiştirmiştir.

Babası, Arnavut asıllı İpekli Tahir Efendi, dönemin seçkin medrese hocalarındandır. Bayramiç Karşıyaka Camii'nde görev yaptığı dönemde, oğlu Akif'in Kur'an'la ilk tanışması da burada gerçekleşir. Ramazan aylarında mukabelelerde, Akif'in Kur'an'dan sahifeler ezberleyerek okuduğu ve bu vesileyle hafızlığa ilk adımını burada attığı hatıratlarda kayda geçmiştir.

Annesi Buharalı Mehmet Efendi'nin kızı Emin Şerif Hanım, derin dindarlığı, temiz ahlaki ve sarsılmaz disipliniyle Akif'in manevi karakterinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Bu erken yaşta başlayan yoğun eğitsel ve manevi terbiye, Mehmet Akif'in karakterine derin bir bağlılık, güçlü bir inanç ve sarsılmaz bir vatan sevgisi kazandırmıştır. Doğduğu topraklar, babasının ilmi izleri, annesinin ahlaki rehberliği ve çevresinin tasavvufi havası; hepsi Mehmet Akif'i bir "şair" olmaktan öteye, bir milletin vicdanı hâline getirmiştir.

İlimle Yoğrulan Bir Ruh

Mehmet Akif'in şahsiyetinin temel taşlarından biri, ilme ve öğrenmeye duyduğu bitmek bilmez merak. İlkokul sıralarında babasının teşvikiyle Arapça öğrenmeye başlayan Akif, bu dili sadece gramer bilgisiyle değil; Kur'an'ın ruhunu anlayacak kadar derinlikte kavrar. Ortaokul yıllarında Fatih Camii'nde Esad Dede'nin Farsça derslerine devam eder. Bu dönemde aynı zamanda

Türkçedeki ustalığını da geliştirir. Fransızca'ya olan ilgisiyle Batı'nın edebi ve felsefi kaynaklarına da ulaşarak hem Doğu hem Batı arasında sağlam bir düşünsel köprü kurar.

Bu çok yönlü dil eğitimi, onun zihninde farklı medeniyetlerin ortak bir vicdanla buluştuğu bir zemin inşa eder. Yalnızca kelimeleri değil, o kelimelerin yüklediği kültürel, ahlaki ve tarihî kodları da içselleştirir. İşte bu yüzden ki, Mehmet Akif sadece Doğu'nun hikmetini değil, Batı'nın aklını da doğru değerlendiren bir mütefekkirdir.

Mithat Cemal Kuntay'ın anlatımıyla Akif'in eğitim hayatı: "Toprağın altını üstünü okuyor, yerden bıkmınca mektebin rasathanesine tırmanıyordu. Fakat esrarengiz gökyüzünden de bıkıyor ve tatil günleri Kur'an sesiyle dolu olan evine koşarak gidiyordu."

İşte bu iki kutuplu dünyada —bilim ve iman, laboratuvar ve cami, mikroskop ve mukabele— Akif, bir denge unsuru olmuştur. Bilime olan ilgisi, Baytar Mektebi yıllarında daha da gelişmiş, kimya ve zooloji laboratuvarlarında gösterdiği başarılarla dikkat çekmiştir. Aynı zamanda güreş, yüzme ve atletizm gibi sporlarla uğraşmış, hem zihnen hem bedenen güçlü bir genç olarak yetişmiştir. 1893 yılında Baytar Mektebi'ni birincilikle bitirmiştir.

Akif'in ruhu, medrese ilminin derinliğiyle modern bilimlerin ışığını buluşturacak kadar geniştir. Pozitivist eğitimle, muhafazakâr aile terbiyesi arasında sıkışmak yerine bu iki dünyayı birlikte yoğurdu. Müspet ilimle yetişen bu genç adam, her tatilde babasının eski görev yeri olan Bayramiç'e dönüp mukabele okuyarak manevi hafızasını tazeliyordu.

İşte bu yüzden, Mehmet Akif yalnızca bir aydın değil; ilmiyle amel eden, ahlaki ile yaşayan ve yazdığı her mis-

rada ilmin ve hikmetin izini taşıyan bir gönül adamıdır. Bu derinlik, onun şiirine damlayan her kelimenin hem akla hem kalbe hitap etmesini sağlamıştır.

Camilerdeki Ses: Vaazlarla Uyanan Millet

Mehmet Akif Ersoy'un kelimeleri yalnızca kağıda değil, cami kürsülerinden milletin kalbine de nakşedilmiştir. Onun hitabeti, bir şairin lirik sesi değil; bir müminin yanan yüreğiyle halka yönelttiği irşat çağrısıdır. Şiirlerinde yükselen "uyan ey millet!" haykırışı, cami minberlerinde ete kemiğe bürünür, vaaza dönüşür. Akif'in camilerde verdiği vaazlar, yalnızca dinî değil, siyasi ve millî birer bilinçlendirme seferberliğidir.

Özellikle Balkan Savaşları ve Millî Mücadele döneminde, devletin çöküşe geçtiği, halkın umudunu kaybettiği, manevî direncin kırıldığı anlarda, Akif'in kürsüdeki sesi bir nevi toplumsal terapi işlevi görmüştür. O, bu dönemde adeta milletin ruh doktoru gibidir. Acıyı teşhis eder, çaresini Kur'an ve birlik şuurunda gösterir. Verdiği bazı önemli vaazlar:

2 Şubat 1913 – Beyazıt Camii

7 Şubat 1913 – Fatih Camii

14 Şubat 1913 – Süleymaniye Camii

23 Ocak 1920 – Balıkesir Zağanos Paşa Camii

19 Kasım 1920 – Kastamonu Nasrullah Camii

Akif'in vaazlarındaki temel çağrı şudur: İslam ümmeti bir vücuttur; bir yeri acıdığı anda tüm beden sızlar. Parçalanmışlık, fitne ve ayrılık, onun gözünde milletin en büyük düşmanıdır. O, bu nedenle yalnızca dış düşmana değil, içimizdeki dağınıklığa da karşı savaş açar. Bu uyarısını kürsüden şöyle dile getirir:

"Sizin felaketiniz: Tarumar olan vahdet... Eğer yürekleriniz aynı hisle çarparsa, gayeniz bir olursa kurtulursunuz. O halde bu ayrılık niye? Bir değil mi her şeyiniz?"

İstiklalin Şiiri: İstiklal Marşı

Her milletin tarihinde, bir an gelir ki kelimeler silaha, dizeler sancağa dönüşür. İşte Türk milleti için o an, Mehmet Akif'in kaleminden dökülen İstiklal Marşı'nın mısralarıyla doğmuştur. Bu marş, yalnızca bir şiir değildir; bir milletin ateşle imtihanında, toprağın altındaki şehitlerle gökyüzüne yükselen duasının buluştuğu yerdir.

Yıl 1921'dir. Vatan dört bir yandan işgal altındadır. Anadolu'da ordular cepheye, millet ise yoklukla kıvranmakta; ama istiklal umudundan vazgeçmemektedir. Bu umuda bir ses, bir şekil, bir ruh kazandırmak için Maarif Vekâleti (Eğitim Bakanlığı) bir yarışma açar. 500 lira ödüllü bu yarışma ile yeni doğmakta olan devletin bağımsızlık marşının yazılması amaçlanır.

Ne var ki, Mehmet Akif yarışmaya katılmaz. Para karşılığında şiir yazmayı bir şairlik zafiyeti olarak gören Akif, ısrarlara rağmen geri durur. Ancak Karesi milletvekili ve yakın dostu Hasan Basri Çantay'ın ısrarlı girişimleriyle

ikna olur. Bir şartla: ödül alınmayacak, eser yalnızca orduya ve millete ithaf edilecektir.

"Ben müsabakaya girmem, caizeyi de (ödülü) almam! O marş milletimindir, milletimin olacaktır."

Bu söz, Mehmet Akif'in vicdanı kadar şiir anlayışını da özetler. O, şiirini milletin alınına bir taç, yüreğine bir kıvılcım olarak yazmıştır. Tacettin Dergâhı'nda, derin bir tefekkür ve ibadet halinde yazılan bu şiir, on gün içinde tamamlanır.

1 Mart 1921 günü, Meclis'te İstiklal Marşı tartışmaya açılır. Birçok farklı güfte arasından Mehmet Akif'in şiiri öne çıkar. Millî Mücadele ruhunu en iyi yansıtan, halkın acılarını, dualarını, öfkesini ve umudunu aynı mısralarda toplayan bu şiir, 12 Mart 1921 tarihinde Büyük Millet Meclisi tarafından resmi millî marş olarak kabul edilir.

Oğulları Tahir ve Emir

Marşın kabulünün ardından Mehmet Akif, kendisine layık görülen 500 lira ödülü, fakir kadın ve çocuklara iş öğretmek amacıyla kurulan Darülmesai'ye bağışlar. O dönem paltosu bile olmayan Akif, bu yardım karşısında "marşı para için yazdı" denmesini istememiştir. Bir dos-

tunun "o ödülle bir palto alsaydınız" sözüne dahi kırılmış ve uzun süre konuşmamıştır.

"O şiir artık benim değildir, milletin malıdır. Benim millete en kıymetli hediyem budur."

Bu marşı Safahat'a almamış, onunla ticaret yapılmasını asla kabul etmemiştir. 2010 yılında çıkan kanunla da İstiklal Marşı'nın mali haklara konu edilemeyeceği yasalaştırılmış, hiçbir kişi veya kurumun bu eser üzerinden gelir elde edemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Mısır Yılları ve Son Vedası

Milli Mücadele sona ermiş, Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri atılmıştı. İstiklal Marşı'nı milletine armağan etmiş olan Mehmet Akif Ersoy, artık milletvekilliğiyle, ödüllerle veya şöhretle ilgilenmeyecek kadar yorgun; ama inancı kadar vakur bir duruş içindeydi. 1923'te Bi-

Bu dönüş, yalnızca coğrafi bir hareket değil; Mehmet Akif'in iç dünyasında da bir geçişin başlangıcıydı. Yoğun mücadelenin ve fikrî çatışmaların ardından bir durulma, bir tefekkür arayışına girdi. Tam bu sırada dostu Abbas Halim Paşa'nın daveti üzerine 1925 yılında Mısır'a gitti. Başlangıçta kısa süreli bir misafirlik gibi düşünülse de bu ziyaret, yaklaşık on yıl sürecek bir hicrete dönüştü.

Mısır'da Kahire Üniversitesi'nde Türk dili ve edebiyatı dersleri vermeye başlayan Akif, burada da yalnızca bir akademisyen değil; bir fikir adamı, bir ruh terbiyecisi olarak öne çıktı. Öğrencilerine sadece dil öğretmiyor, aynı zamanda bir milletin nasıl ayağa kalktığını, inancın, azmin ve birliğin neler başarabileceğini de anlatıyordu.

Bu yıllarda "Firavunla Yüz Yüze" adlı şiirini kaleme aldı; dinî semboller ve tarihi göndermelerle bezenmiş bu eser, onun Mısır'daki gözlemleriyle harmanlanmış derin bir hesaplama. Safahat'ın son kitabı olan "Gölgeler" de bu dönemde yayımlandı. Adı gibi gölgelerle dolu; bir medeniyetin çöküşüne, insanın yalnızlığına, ümmetin dağınıklığına yazılmış bir iç döküş...

Mısır, Mehmet Akif'e fikrîsel bir inziva, belki de içsel bir sığınak sundu. Fakat hiçbir gurbet, vatanın yerini dolduramazdı. Gittikçe artan hastalıkları, yalnızlık duygusuyla birleştiğinde, Akif'in artık son arzusu yalnızca bir şey olmuştum: vatan toprağında ölmek. Bu dileği, 1936 yılının yaz aylarında kabul buldu. Hasta bedeniyle İstanbul'a döndü; ama ruhu hâlâ Çanakkale'deki şehitlerle, Anadolu'nun minberlerinde halkına seslenen hatiplerle yaşıyordu.

Ölüm döşeğinde ziyaretine gelen dostları, İstiklal Marşı hakkında sorduklarında gözleri nemlendi, yavaşça söylediler:

"O şiir, milletin o günkü heyecanının ifadesidir. Bin bir fecayı karşısında bunalan ruhların halas dakikalarını beklediği bir zamanda yazılmıştır. O şiir bir daha yazılamaz... Onu kimse yazamaz. Ben de yazamam. Onu yazmak için o günleri yaşamak lazım... O şiir artık benim değildir, milletin malıdır."

27 Aralık 1936 günü, Mehmet Akif'in kalbi sonsuza dek sustu. Ancak onun kelimeleri hâlâ yaşamaya devam etti. Tabutu, hayatı boyunca hizmet ettiği değerlerin bir nişanesi olarak Türk bayrağına sarıldı. Gösterişsiz, sade ama vakur bir cenaze töreniyle Edirnekapi Mezarlığı'na defnedildi.

Mehmet Akif Ersoy, bir milletin yeniden dirilişinin sessiz mücahidi, kelimelerin ötesinde bir inancın ve kararlılığın adı olmuştur. Bugün onun mirasına sahip çıkmak; yalnızca bir şairi anmak değil, bir milletin vicdanını ve istiklalini korumaktır.

"Allah bu millete bir daha İstiklal Marşı yazdırmasın..." diyen Akif'in duası, yalnızca geçmişe değil; geleceğe yazılmış bir temennidir. ■

Kızları Feride ve Suad

inci Meclis'in görev süresi tamamlanınca, yeni kurulacak Meclis için aday olmadı. Görevini sessizce tamamlayan bir derviş gibi, milletine verdiği sözü tutmuş bir şair edasıyla ailesi ve Sebilürreşad çevresiyle birlikte İstanbul'a döndü.

Tarih, Doğa ve Lezzetin Buluşma Noktası: ERDEK

Marmara Denizi'nin incisi Erdek, antik tarihi, eşsiz doğası, denizi ve gastronomisi ile Türkiye'nin önde gelen turizm merkezlerinden birisi olarak bugün hala önemini koruyor.

Türkiye'nin ilk sayfiye yerlerinden biri olarak uzun plajları, berrak denizi ve altın kumlarıyla dört mevsim turizme elverişli Erdek, kıyı köylerinde mavi ile yeşilin buluştuğu benzersiz doğasıyla ziyaretçilerini büyülemeye devam ediyor. Tatil köyleri, oteller, pansiyonlar ve kamp alanları ile her bütçeye uygun konaklama seçenekleri bulunan Erdek'te, Kapıdağ Yarımadasının doğal güzellikleriyle dört mevsim keyifli bir deneyim sunuyor.

Erdek, Türkiye'nin ilk sayfiye yerlerinden biri olarak 1950'lerden itibaren Marmara Bölgesi'nde deniz turizminin öncülerinden olmuştur. Uzun ve ince kumlu plajları, temiz denizi ve çevresindeki doğal güzellikleriyle her yaz yerli ve yabancı turistleri cezbetmektedir. Erdek Körfezi boyunca uzanan 12 kilometrelik sahil şeridi; Ocaklar, Narlı, Çakıl, Tatlısu ve Doğanlar gibi şirin köyleriyle birlikte tatilcilere huzurlu bir dinlenme olanağı sunmaktadır.

Erdek'te yaz turizminin yanı sıra su sporları, yelken, balık tutma ve yat turizmi gibi alternatifler de bulunmaktadır. Bölgede, günübirlik geziler ve mavi yolculuklara uygun limanlar mevcuttur. Erdek'in sahil bandında bisiklet yolları, yürüyüş parkurları ve sosyal alanlar da bulunur. Özellikle hafta sonları İstanbul ve Bursa gibi büyük şehirlerden gelen ziyaretçilerin akınına uğrayan Erdek, yaz sezonu boyunca hareketli bir tatil merkezi haline gelir. Yüksek kaliteli plajlar ve kumsalların yanı sıra, Erdek'in çevresinde bulunan

tatil beldeleri ve koylar; deniz-kum-güneş üçlüsünü doğayla bütünleşmiş biçimde deneyimlemek isteyen turistler için idealdir. Yine Erdek'teki çeşitli festivaller, kültürel etkinlikler ve yaz konserleri bölgeye gelen turistlere zengin bir tatil deneyimi sunmaktadır.

Erdek'in günübirlik tatilciler için olduğu kadar uzun süreli konaklamalar için de tercih edilmesinin temelinde güvenli denizleri, sığ kumsalları ve aile odaklı hizmet anlayışı yatmaktadır. Erdek'in doğa ve deniz turizmini birleştiren konumu, eko-turizm ve sürdürülebilir tatil anlayışı çerçevesinde de önem taşımaktadır. Sahil şeridinde yapılan yürüyüş turları, mavi bayraklı plajlar ve çevre dostu tesisler, bölgeye olan ilgiyi her geçen yıl artırmaktadır.

Erdek'in Alternatif Turizm Olanakları

Erdek, sadece yaz aylarına özgü bir tatil destinasyonu olmanın ötesinde; tarih, doğa ve kültür turizmi açısından da önemli bir merkezdir. Antik Kyzikos kenti kalıntıları, Zeytinliada'daki Orta Çağ yapıları, Kirazlı Manastırı gibi tarihi mekânlar, tarih meraklıları için benzersiz birer keşif alanıdır.

Kapıdağ Yarımadası ise ekoturizm, doğa yürüyüşleri, dağ bisikleti turları, kuş gözlemciliği, yamaç paraşütü ve dalış gibi pek çok alternatif turizm türüne ev sahipliği yapmaktadır. Spiritüel turizm açısından da Erdek, doğayla iç içe, sakinlik ve arınma arayanlar için yoga, meditasyon, nefes çalışmaları ve inziva kamplarına

uygun mekânları ile potansiyel taşımaktadır.

Tarım, Hayvancılık ve Ekonomi

Erdek'in ekonomik yapısı, turizmin yanı sıra tarım, hayvancılık ve balıkçılıkla şekillenmektedir. Kapıdağ Yarımadası'ndaki verimli topraklarda zeytin, üzüm, incir, kestane ve çilek başta olmak üzere pek çok tarım ürünü yetiştirilmektedir. Zeytincilik, bölgenin geleneksel geçim kaynaklarından biri olup, Erdek zeytinleri ve zeytinyağı yüksek kaliteleri ile ülke çapında aranmaktadır. Bölgede bağcılık ve şarap üretimi de önemli bir ekonomik faaliyettir. Ayrıca balıkçılık ve arıcılık faaliyetleri, özellikle kıyı kesimlerinde yoğun şekilde sürdürülmektedir. Son yıllarda organik tarım ve ekoturizm kapsamında kırsal konaklama tesisleri ve hobi bahçeciliği projeleri de gelişmeye başlamış, bu da Erdek'in sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlamıştır.

Deniz turizmine yönelik olarak Erdek, Marmara Denizi'nde kıyı şeridinin yanı sıra marinacılık ve su sporları merkezi olma yönünde de gelişim göstermektedir. Erdek Limanı'ndan hareket eden tur tekneleriyle Avşa, Marmara ve Paşalimanı Adaları'na düzenli seferler yapılmakta, bu da adalar turizmine önemli katkı sağlamaktadır. Bölgede her yıl düzenlenen su sporları festivalleri ve yelken yarışmaları turizmi çeşitlendirmektedir. Ayrıca bölge doğasıyla uyumlu butik oteller, kamp alanları ve glamping tesisleri son yıllarda öne çıkmakta, tatilcilere doğayla iç içe konforlu konaklama seçenekleri sunulmaktadır. Erdek'in koyları ve sığ suları, çocuklu ailelerin de tercih sebeplerindendir. Gelişen altyapı yatırımları ve çevreci projelerle Erdek'in deniz ve tatil turizmi potansiyeli her yıl artarak devam etmektedir. ■

Erdek'in Antik ve Yakın Tarihi

Erdek ve çevresi, antik dönemlerden itibaren Marmara'nın en önemli kültür merkezlerinden biri olmuştur. Erdek'in tarihsel kökleri, M.Ö. 8. yüzyıla kadar uzanan ve Propontis'in güney kıyısında yer alan antik Kyzikos kentine dayanmaktadır. Strabon'a göre Kyzikos, Miletoslular tarafından kolonize edilmiş; Roma döneminde ise ticaret ve yönetim merkezi haline gelmiştir. Kent, üç büyük limanı, sağlam surları, agora, bouleuterion, tiyatro ve gymnasium gibi önemli yapılarıyla devrinin en önemli şehirleri arasında yer almıştır.

Kyzikos'un en çarpıcı yapısı, dünyanın sekizinci harikası olarak nitelendirilen ve imparator Hadrianus adına inşa edilen devasa tapınaktır. Bu tapınak ve Anadolu'daki en sağlam amfityatro kalıntıları, günümüzde bile ziyaretçilerin hayranlıkla gezdiği tarihi anıtlardır. M.Ö. 364 yılında bağımsızlığına kavuşan Kyzikos, Roma ve Bizans dönemlerinde de önemli bir yerleşim merkezi olmaya devam etmiş; ancak İstanbul'un başkent olmasıyla birlikte yavaş yavaş önemini kaybetmiştir (Koçhan, 2023, s. 139).

Tarihi kaynaklarda ve mitolojide de Erdek'in izleri mevcuttur. Argonautlar mitinde Apollonios Rhodios, Kyzikos'a

yapılan seferleri ve burada yaşananları anlatır. Plinius, kentte Cupido Çeşmesi'nin aşkı iyileştirdiğinden söz ederken; Amasyalı coğrafyacı Strabon, kentin büyüklüğü ve yönetim mükemmelliğiyle Anadolu'nun en gözde kentleri arasında olduğunu ifade eder.

Orta Çağ ve Osmanlı dönemlerinde de bölge önemini korumuştur. Özellikle Erdek ve çevresi, Roma ve Bizans kalıntıları ile kaplıdır. Zeytinliada'da, Kirazlı Manastırı'nda ve Ormanlı Köyü çevresindeki manastır kalıntıları inanç turizmi açısından dikkat çekici izler bırakır. Evliya Çelebi'nin 1659 yılında gerçekleştirdiği seyahatlerde Erdek'ten bahsetmesi, ilçenin o dönemde bile hareketli bir ticaret ve liman merkezi olduğunu göstermektedir. Evliya Çelebi, Erdek'in bereketli bağlarından ve ünlü şaraplarından, zeytinliklerinden ve un ticaretindeki öneminden bahsetmiş; ayrıca Erdek'i Osmanlıların Rumeli'ye geçiş noktası olarak anmıştır.

Yakın tarihte ise Erdek, 1339 yılında Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa tarafından fethedilmiştir. Osmanlı döneminde bir süre Galata Kazası'na bağlı köy olarak kalan Erdek, 1907 yılında Karesi Sancağı'na bağlanmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra 1926'da Bandırma'ya bağlı nahiye olmuş; 1928'de ise tekrar ilçe statüsüne kavuşmuştur.

Erdek'in antik dönemden günümüze kadar gelen bu tarihi zenginliği, bölgeyi sadece yaz turizmi için değil, kültür ve tarih turizmi açısından da cazip kılmaktadır. Bu topraklarda binlerce yıl öncesinden gelen uygarlık izlerini sürebilmek, tarih severler için Erdek'i vazgeçilmez bir destinasyon haline getirmektedir. ■

Kırızlı Manastırı: Kapıdağ'ın Saklı Manevi Hazinesi

Kapıdağ Yarımadası'nın kuzeydoğusunda, Erdek ilçesi-ne bağlı Yukarıyapıcı ve Ballıpınar (Kocaburgaz) köyleri arasında konumlanan Kırızlı Manastırı, bölgenin tarihi ve kültürel mirasının en önemli örneklerinden biridir. Kapıdağ Yarımadasına hâkim konumda, Doğu Roma ve Bizans dönemlerinden izler taşıyan bu manastır kompleksi; mimarisi, yapım tekniği ve dinsel önemi bakımından özel bir yere sahiptir.

Kırızlı Manastırı'nın kökenleri Bizans dönemine dayanmaktadır. Antik kaynaklarda ve Osmanlı arşiv belgelerinde, manastırın 9. yüzyıldan itibaren aktif olarak kullanıldığı tahmin edilmektedir. Kapıdağ Yarımadası'nın antik çağdaki adı olan Arktonnesos (Ayı Adası) çevresinde, Bizans döneminde inanç merkezleri yaygınlaşmış ve Kırızlı Manastırı da bu bağlamda inşa edilmiştir. Yapının en önemli kullanım evresi ise 18. ve 19. yüzyıllara tarihlenmektedir. Bu dönem, Osmanlı topraklarında yaşayan Rum Ortodoks topluluklarının manastır faaliyetlerinin canlandığı yıllardır. Manastır, 1923 nüfus mübadelesine kadar bölgedeki Rum cemaatinin aktif olarak kullandığı, hac ve inziva merkezlerinden biri olmuştur.

Kırızlı Manastırı, tipik Bizans-Ortodoks manastır mimarisi özelliklerini yansıtır. Manastır kompleksi; ana kilise (katholikon), yan şapel, keşiş odaları, avlu, mahzenler ve ziraatla ilgili depolama alanları ile çevrili olarak tasarlanmıştır. Kilisenin apsis kısmı hala kısmen ayakta olup, fresk izleri ve yer döşemeleri ziyaretçilere yapı hakkında ipuçları vermektedir. Kilise bölümünün güney cephesinde, ince taş işçiliği ve kabartma motifleri göze çarpar. Ana yapının 90 odalı olduğu ve 2 katlı olarak inşa edildiği bilinmektedir. Katlar arasındaki geçişlerin kemerli taş merdivenlerle sağlandığı, çevresindeki duvar kalıntılarından anlaşılmaktadır.

Duvarlarda kullanılan taşların Kyzikos antik kentinden getirildiği ve burada ikinci kullanım malzemesi olarak değerlendirildiği yönünde bulgular mevcuttur. Bu durum, Erdek ve çevresinin antik ve ortaçağ yerleşimleri arasında malzeme dolaşımı ve kültürel devamlılığı göstermesi açısından önemlidir.

Kırızlı Manastırı, Osmanlı döneminde Rum Ortodoks cemaati için yalnızca ibadet değil; aynı zamanda bir hac merkezi ve dini eğitim alanı olarak da kullanılmıştır. Burada düzenlenen dini törenler ve ayinler, çevre köylerden gelen halkın katılımıyla büyük önem taşımıştır. Özellikle Paskalya ve yortu dönemlerinde manastırda yoğun ziyaretçi akını olduğu, Osmanlı dönemine ait arşiv belgelerinde ve Evliya Çelebi'nin aktarımlarında yer almaktadır.

Manastırın konumu itibarıyla yalnızca Hristiyan topluluklar için değil, günümüzde spiritüel turizm açısından da anlamlı bir merkez olabileceği değerlendirilmektedir. Günümüzde bölgeye gelen ziyaretçiler; sessiz doğası, manastır kalıntıları arasında yapılan meditasyon ve yoga etkinlikleri ile içsel arınma ve ruhsal keşif amaçlı turlara katılmaktadır. Manastır çevresinde gerçekleştirilen bu tür uygulamalar, yapının tarihi misyonunu yeni bir boyutta yaşatmaktadır.

Kırızlı Manastırı, yalnızca bir dini yapı değil; Kapıdağ Yarımadası'nın tarihi, kültürel ve manevi hafızasını içinde barındıran eşsiz bir anıttır. Antik Kyzikos kentinin taşlarıyla şekillenen duvarları, yüzyıllar boyunca dualara tanıklık eden apsisi ve manastır kompleksi, Erdek'in inanç ve kültür turizmi açısından en önemli değerlerinden biri olmaya devam etmektedir. Günümüzde, restorasyon çalışmaları ve kültürel turizme entegrasyon projeleriyle manastırın yeniden ayağa kaldırılması, hem yerel halk hem de ziyaretçiler için büyük anlam taşıyacaktır. ■

ZEYTİNLİADA: Marmara'da Şifanın ve İnancın Buluştuğu Nokta

Erdek'in hemen karşısındaki küçük ada, bin yıllık sırları ve kutsal alanları ile dikkat çekiyor. Marmara Denizi'nin güneyinde, Erdek kıyılarına yalnızca 250 metre mesafede yer alan Zeytinliada, tarihi ve dini mirasıyla dikkat çeken bir kültürel hazine olarak dikkat çekmektedir. Üzerindeki zeytin ağaçlarından adını alan bu ada, yalnızca bir doğa parçası değil, aynı zamanda Bizans'tan günümüze uzanan bir inanç ve tedavi merkezidir. 2007-2016 yılları arasında sürdürülen arkeolojik kazılarla ortaya çıkan Zeytinliada Manastırı, Hristiyanlıkta su kültürü ve şifa inancı ile Aziz Tryphonos'un kutsal kimliğini bir arada sunmaktadır. Zeytinliada'nın manevi önemini belirgin kılan figürlerin başında Aziz Tryphonos gelir. Lapseki'de doğan bu aziz, Hristiyan geleneklerine göre küçük yaşlardan itibaren hastaları iyileştirme, şeytani güçleri uzaklaştırma ve kuraklığı sona erdirmeye gibi mucizelere imza atmış bir figürdür. Tryphonos'un adı, Zeytinliada Manastırı'nın güney yönündeki mermer kapısında bulunan "Tryphon'un yazgısı kazandı" ifadesi ve ada içinde yer alan bir mezarda Tryphonos'a ait olduğu düşünülen bir graffiti, adanın Aziz'e adanmış kutsal bir mekân olarak kabul edilmesini destekleyen güçlü delillerdendir.

Zeytinliada, Hristiyan dünyasında suyun kutsallığını yansıtan ayazmalarıyla da tanınır. Adada biri ortada, diğeri batıda yer alan Büyük ve Küçük Ayazma olarak bilinen iki kutsal su kaynağı bulunur. Ayazmaların varlığı, adanın Bizans döneminde yalnızca bir ibadet yeri değil, aynı zamanda bir şifa merkezi olarak kullanıldığı-

nı göstermektedir. Nitekim adada bulunan çok sayıda yetişkin mezarı, hastalık sebebiyle adaya gelen kişilerin burada yaşamlarını yitirdiklerini ve gömüldüklerini işaret eder. Adanın kuzeydoğusunda yer alan vaftizhane, içten ve dıştan sekizgen planlı olup ortasında dört yapraklı yonca formunda büyük bir vaftiz havuzu barındırır. Bu mimari tercih, Erken Bizans dönemine özgü bir anlayışı yansıtır. Vaftiz havuzunun boyutları, bu ritüelin yalnızca çocuklar için değil, yetişkinler için de uygulandığını gösterir.

Kazılar sırasında açığa çıkarılan manastır kompleksinde kilise, vaftizhane, ayazmalar, sarnıç, fırınlar, çamaşırhane, hamam, inziva odası ve açık hava tapınma alanı gibi çok sayıda yapı keşfedilmiştir. Bu yapıların bazılarının temelinde Roma dönemine ait mimari öğeler bulunmuştur.

Zeytinliada, sıradan bir manastır alanı olmanın ötesine geçer. Hem fiziksel hem ruhsal anlamda arınma ve şifa sunan bu ada, bin yılı aşkın süredir inançlı insanların uğrak noktası olmuştur. Aziz Tryphonos'un adına kazınan yazıt, şifalı su kaynakları ve yetişkinlere özel vaftiz uygulamaları ile ada, Hristiyanlığın erken dönem inanç pratiklerini günümüze taşıyan yaşayan bir müzedir.

Bugün Zeytinliada, sadece arkeolojik bir alan değil; aynı zamanda geçmişin inanç dünyasına açılan bir pencere ve Marmara'nın ortasında saklı kalmış kutsal bir adadır. ■

Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurettin Öztürk, Ayasofya ile yaşıt olduğunu söylediği Zeytinliada Manastırı hakkında şunları söylüyor: "Burası bir vaftizhane kilisesi. Erken Bizans dönemine ait bir yapıdır. 530 yıllarında ağır vergi yükünden dolayı halk isyan eder ve dönemin imparatoru halkın isyanının bastırılması için yaklaşık 30 bin kişiyi kılıçtan geçirilip yakar. Böylece ayaklanmayı bastırır. Buna tarihte 'Nika İsyanı' deniliyor. İmparator, isyanın zaferi anısına dünyanın en büyük kubbeli yapısını yaptırmak istiyor ve Ayasofya böyle yapılıyor. İmparator konsüle emir gönderiyor ve 'Yer seçin' deniyor. Suyu olan yer seçilmesi isteniyor. Böylece Zeytinliada'daki kilise yaptırılıyor. Mimari malzemeler, sütunlar ve giriş kapılarında 'Nika' yazılarına rastladık. İsyanın bastırılması katliam aslında ama o dönemlerin katliamları, zaferdir bir anlamda. Antik kaynaklarda adı Meryem Ana Kilisesi ve 'dünyanın en güzel kilisesi' olarak geçiyor. Dünya'nın en büyük vaftiz havuzu yine bu kilisenin içinde bulunuyor. Yaşanan bir deprem sonucu adanın günümüze kalan kadar bir parçası suların altında kalıyor. Bu adada ciddi bir imalat ve üretim alanları tespit ettik. Adanın kendi tatlı su kaynakları yanında dışarıdan destek almadan yaşamını sürdürebilecek imkânlarla sahip olduğunu biliyoruz". ■

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Erdek

Marmara Denizi'nin kıyısında, Kapıdağı Yarımadası'nın eteklerinde gizlenen Erdek, yalnızca denizi ve doğasıyla değil, Evliya Çelebi'nin kaleminden dökülen zengin tasvirleriyle de tarihimizin seçkin duraklarından biridir.

17. yüzyılda Sultan IV. Mehmed'in seferine eşlik eden Evliya Çelebi, Mihaliç (Karacabey)'ten kuzeye yönelerek Bandırma üzerinden Erdek'e, oradan da kayıklarla Aydıncık'a geçer. Seyahatnâmesi'nde aktardığı detaylar, bugün hâlâ Erdek'e farklı bir gözle bakmamızı sağlıyor.

Evliya Çelebi'ye göre Erdek, "bağlık ve bahçelik bir şehir, havası ve suyu latif, deniz kıyısında işlek bir iskele"ye sahiptir. Yöre halkı ise "gâzî kanı ile yoğrulmuş, dost canlısı insanlardır." Şehirdeki üzüm bağlarının çokluğu, dokuz çeşit şarap üretiminin yapıldığını not düşmüş; hatta bu coğrafyayı şarabın doğduğu yer olarak nitelendirmiştir. Bugün Erdek'in üzümü ve zeytiniyle anılması, bu geleneksel üretimin izlerinin hâlâ sürdüğünü göstermektedir.

Evliya Çelebi, Erdek'i yalnızca bir kıyı kasabası olarak değil, aynı zamanda tarihî geçiş noktası olarak da betimler. Onun anlatımına göre, Osmanlı'nın Rumeli'ye geçişi bu topraklardan başlamıştır. Ece Ovası, Keşan ve

Gelibolu'ya yapılan ilk akınların izlerini burada bulmak mümkündür. Bu yönüyle Erdek, yalnızca doğal güzellikleriyle değil, aynı zamanda efsanelere ve tarihi anlatılara ev sahipliği yapmasıyla da dikkat çeker.

Erdek'ten deniz yoluyla ulaşılan Aydıncık (Edincik), Evliya Çelebi'ye göre zengin un ticaretiyle ve kaliteli buğdayıyla meşhurdur. Yine bu bölgede yer alan Belkis Harabeleri, Evliya Çelebi'nin dikkatini çeker. Onun ifadesiyle "Belkis tahtı harâbistânı" olarak tanımladığı kalıntılar, dönemin göz kamaştırıcı şehirlerinden geriye kalanlardır. Çelebi, bu harabelerdeki sütun ve kemerleri hayranlıkla betimlemiş, hatta İstanbul'un bazı yapılarında bu taşların kullanıldığını dahi söylemiştir.

Bugün Erdek'i gezerken Evliya Çelebi'nin gözüyle bakmak, yalnızca bir tatil kasabasında dolaşmak değil; tarih, efsane ve kültürün iç içe geçtiği bir zaman yolculuğuna çıkmaktır. Denizin dinginliği, üzümün lezzeti, taşın sessizliği...

Tüm bunlar Evliya'nın asırlar öncesinden fısıldadığı bir hikâyenin günümüzdeki yankısıdır. ■

Balya'da Kınalı Eller Üretiyor, Yerel Ekonomi Canlanıyor

Balıkesir'in Balya ilçesine bağlı Çarmık Mahallesi, geleneksel kırsal yaşamın ötesine geçerek sosyal kalkınmanın güçlü bir örneğine dönüşüyor.

Güney Marmara Kalkınma Ajansı'nın Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında hayata geçirilen "Çarmıklı Kınalı Eller Üreterek Kalkınıyor" projesi, kadınların üretim hayatına aktif biçimde katılmalarını sağlayarak toplumsal ve ekonomik yapıda güçlü bir değişime zemin hazırlıyor.

Proje, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda, Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA) tarafından destekleniyor. Kadın emeğini üretimle buluşturan bu girişim, aynı zamanda hane gelirlerinin artırılması, toplumsal eşitliğin desteklenmesi ve kırsal alanda yaşam kalitesinin yükseltilmesi açısından stratejik bir rol üstleniyor.

Atıl Binadan Üretim Merkezine

Kırsalda ekonomik dönüşüm için önemli adımlardan biri, mevcut kaynakların ve altyapının yeniden değerlendirilmesiyle başlıyor. Bu doğrultuda proje kapsamında Çarmık Mahallesi'nde atıl durumda bulunan bir köy binası, kapsamlı bir restorasyon sürecinin ardından çok amaçlı bir üretim ve satış alanına dönüştürüldü. Yeni yapıda kadınların rahatça çalışabileceği hijyenik üretim alanları, ürünlerin saklanabileceği depolar, satış ofisi ve eğitim alanları oluşturuldu. Vakumlama, ayıklama ve paketleme gibi işlemler için gerekli teknik ekipmanlar temin edilerek, yerel ürünlerin rekabet gücü yüksek bir şekilde pazarlanması mümkün hale getirildi. Sadece bir binanın değil, aynı zamanda kırsal bir vizyonun da yeniden inşa edildiği bu süreç, kadınlara ekonomik bağımsızlık ve mesleki özgüven kazandırıyor.

Badalan Fasulyesi: Yerelden Ulusala

Projede öne çıkan simgesel ürünlerden biri olan Badalan Fasulyesi, Balya'nın verimli topraklarında yetişen ve yöresel sofraların vazgeçilmezi olan özel bir tarım ürünü. Fasulyenin sahip olduğu besleyici değer, lezzeti ve geleneksel üretim yöntemi, onu pazarda farklılaştıran önemli etkenler arasında yer alıyor. Proje ile birlikte bu ürünün üretim süreci sistematik hale getirildi; hasat sonrası fasulyeler boyutlarına göre sınıflandırılıyor, dondurularak uzun süre muhafaza ediliyor ve tüketici talebine göre Türkiye'nin dört bir yanına sevk edilecek hale getiriliyor. Bu sayede yalnızca bölge ekonomisine değil, aynı zamanda Türkiye genelinde sağlıklı gıdaya erişim konusunda da katkı sağlanıyor. Kooperatifin amacı, Badalan Fasulyesi'ni yalnızca bir gıda ürünü olarak değil, aynı zamanda bölgenin marka değeri olarak konumlandırmak.

Badalan Fasulyesi, ince kabuğu, çabuk pişmesi ve ağızda bıraktığı hafif tatlımsı aromasıyla diğer fasulye türlerinden de ayrışıyor. Bu ürün, sağlıklı beslenmeye önem veren tüketiciler için doğal bir alternatif sunuyor. Kooperatifin hedefi, bu özel lezzeti sadece yöre halkıyla sınırlı bırakmadan Türkiye'nin dört bir yanındaki sofralara ulaştırmak. İlk defa Badalan Fasulyesi'yle tanışacak tüketiciler için bu ürün, hem yeni bir lezzet keşfi olacak hem de kadın emeğiyle yoğrulmuş bir hikâyeyi tatma fırsatı sunacak. Özellikle yöresel mutfaklara ilgi duyan

ve doğal ürün arayışında olan bilinçli tüketiciler için Badalan Fasulyesi güçlü bir alternatif olarak öne çıkacak.

SOGEF ile Değişen Hayatlar

SOGEF, sadece finansal destek sunmakla kalmayıp, aynı zamanda bölgesel kalkınma hedefleri doğrultusunda sosyal adalet, eşitlik ve yerel potansiyelin harekete geçirilmesini amaçlayan çok boyutlu bir program. Çarmık Mahallesi'nde uygulanan SOGEF projesi, bu çerçevede kadınlara sağlanan eğitimlerle farklı bir boyut kazandı. Hijyen, gıda güvenliği, pazarlama, ürün standardizasyonu gibi alanlarda verilen eğitimler, kadınların bilgi ve beceri düzeyini artırarak üretim sürecine etkin şekilde katılmalarını sağladı. Eğitim sürecinin sonunda kadınlar, sadece ürün üreten bireyler değil, aynı zamanda kendi emeğini yöneten, karar süreçlerinde yer alan aktörler haline geldi. Bu dönüşüm, kırsalda sosyal dayanışmayı güçlendirirken aynı zamanda kadınların özgüvenini ve toplumsal görünürlüğünü de artırıyor.

Kooperatif Modeliyle Güçlenen Yerel Ekonomi

"Çarmıklı Kınalı Eller Üreterek Kalkınıyor" projesinin başarısında kooperatifçilik anlayışının etkisi çok büyük. Kooperatif yapısı, üreticiler arasında güvene dayalı bir iş birliği kültürü geliştirirken, kolektif karar alma mekanizmaları sayesinde sürdürülebilir bir yönetim modeli ortaya koyuyor. Kadınların kooperatif çatısı altında bir

araya gelerek ortak hedefler doğrultusunda üretim yapmaları, kırsal ekonominin daha dayanıklı hale gelmesini sağlıyor. Aynı zamanda bu yapı, ürünlerin maliyet-etkin biçimde tedarik edilmesini, pazarlanmasını ve markalaştırılmasını kolaylaştırıyor. Oluşturulan satış ve tanzim noktaları, ürünlerin tüketiciyle doğrudan buluşmasını sağlayarak aracı maliyetleri azaltıyor, üretici kazancını artırıyor. Kırsal kalkınmanın güçlü bir parçası haline gelen bu kooperatif modeli, diğer yerleşim birimleri için de örnek teşkil ediyor.

Bir Köyden Yükselen Umud

"Çarmıklı Kınalı Eller Üreterek Kalkınıyor" projesi, kırsal kalkınmanın merkezine kadını, üretimi ve iş birliğini koyarak Balya'da umut verici bir model ortaya koydu. Bu model, küçük bir köyde başlayan büyük bir dönüşüm hikâyesi olarak; kadınların özgüveniyle, yerel toprakların bereketiyle ve kurumsal desteklerin gücüyle şekillendi. Badalan Fasulyesi gibi simgesel ürünlerle hem kültürel miras korundu hem de ekonomik katma değer üretildi. SOGEP destekleriyle büyüyen bu proje, sadece bir üretim modeli değil, aynı zamanda kırsalda kadın emeğiyle yazılmış bir başarı hikâyesidir. Balya örneği, Türkiye'nin diğer kırsal bölgeleri için de cesaret verici bir yol haritası sunuyor.

SOGEP Destekleri: Sosyal Girişimciliğin Anahtarı

SOGEP destekleri, sadece Balya'da değil, Türkiye'nin birçok kırsal bölgesinde toplumsal dönüşümün önünü açan anahtar mekanizmalardan biri haline geldi. Programın temel felsefesi, dezavantajlı grupların ekonomik hayata entegre edilmesi, yerel potansiyelin üretime dönüştürülmesi ve toplumsal sorunlara yenilikçi çözümler getirilmesidir. Balya'daki proje bu bakış açısının sahadaki yansımasıdır. Sosyal girişimcilik ruhuyla yürütülen çalışmalar, yerel aktörlerin kendi kaynaklarıyla değer üretmesini teşvik etmekte, dışa bağımlılığı azalt-

makta ve yerinde kalkınma anlayışını güçlendirmektedir. GMKA'nın stratejik yönlendirmeleriyle birlikte, SOGEP destekleri bölgesel eşitsizliklerin azaltılması ve sosyal refahın yaygınlaştırılması bakımından da kritik öneme sahip. ■

Bölge Ekonomisine **Yön Verenler**

Dardanel: Çanakkale'den Dünyaya Uzanan Bir Başarı Hikâyesi

1984'te Çanakkale'de başlayan bir girişim; bugün 9 kategoride, 20'yi aşkın markasıyla sadece Türkiye'de değil, dünya çapında milyonların sofrasında yer bulan bir gıda devi. Dardanel'in kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Niyazi Önen ile gerçekleştirdiğimiz röportajda, markanın geçmişinden geleceğine, inovasyon vizyonundan global yatırımlarına, sosyal sorumluluk anlayışından bölgesel kalkınmaya kadar geniş bir yelpazede önemli bilgiler edindik.

Ton balığı konservesiyle başlayan serüven, Türkiye'nin ilk paketli sandviçi ve sushisiyle devam ederken; markalaşma, kalite, Ar-Ge ve sürdürülebilirlik odaklı yaklaşımlar Dardanel'i sektör liderliğine taşıdı. Çanakkale'nin stratejik konumu, yatırım ortamı ve Dardanel'in bu coğrafyayla kurduğu güçlü bağ, röportajın satır aralarında sıkça karşımıza çıkıyor.

Yalnızca ekonomik büyüme değil, toplumsal gelişim açısından da sorumlu bir marka olarak hareket eden Dardanel; spor kulüplerine verdiği destek, Troya Yarı Maratonu sponsorluğu, 10 bin fidanlık hatıra ormanı ve

N İ Y A Z İ Ö N E N
Kurucu ve Yönetim Kurulu Başkanı

Çanakkale Bienali'ne katkısıyla kentle kurduğu ilişkiyi çok daha derinleştiriyor.

Yunanistan'daki satın almalar, ABD ve İtalya gibi pazarlarda artan görünürlük ve Ezine Gıda OSB'deki dev yatırım hedefleriyle Dardanel, Türkiye'den doğan küresel bir gıda markası olma yolunda ilerliyor. Niyazi Önen'in ifadesiyle "Dardanel'in mirası; sadece ton balığı değil, sağlıklı ve modern yaşama uygun inovatif ürünlerle dünyaya ilham veren bir marka olmak."

Röportajda dikkat çeken en önemli noktalardan biri, Dardanel'in yalnızca üretim yapan bir firma olmanın ötesinde, Çanakkale'yle kurduğu güçlü bağ. Şirketin doğduğu şehir olan Çanakkale, Dardanel için sadece bir üretim merkezi değil; aynı zamanda bir aidiyet, bir ilham kaynağı. 60 bin metrekaresi kapalı olmak üzere toplamda 100 bin metrekaresel alanda faaliyet gösteren üretim tesisleri, 4.000'i aşkın çalışanı (yüzde 70'i kadın) ve 39 ülkeye yapılan ihracatıyla Dardanel, bölgenin en büyük işverenleri ve ihracatçıları arasında yer alıyor. Yeni yatırımlarla istihdam ve üretim kapasitesi artmaya devam ediyor; sadece Çanakkale'de değil, Yunanistan'daki tesislerle birlikte küresel ölçekte büyüme hız kesmeden sürüyor.

Yunanistan'da satın alınan Kallimanis markası ile başlayan dış pazardaki büyüme, bugün ABD ve İtalya gibi ülkelerde markalı ürünlerle devam ediyor. 2024 yılında yüzde 150'lik büyüme sağlayan Dardanel, yıllık 15 milyon adet sushi üretim kapasitesine sahip yeni fabrikasıyla Yunanistan'daki varlığını daha da güçlendirmiş durumda. Bu atılım, Dardanel'in uluslararası rekabet gücünü artırdığı gibi, Türk gıda sektörünün yurtdışında daha görünür olmasına da katkı sağlıyor.

Sosyal sorumluluk tarafında ise Dardanel'in oldukça kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yaklaşımı bulunuyor. Çanakkale Kepez Futbol Kulübü'nden Troya Yarı Maratonu'na, 10 bin fidanlık hatıra ormanından Çanakkale Bienali sponsorluğuna kadar geniş yelpazede desteklenen projeler, Dardanel'in yerel kalkınmayı bütüncül

bir şekilde sahiplendiğini gösteriyor. ÇOMÜ ile kurulan Ar-Ge merkezleri, Ezine Gıda OSB'deki yeni yatırımlar ve sporun gençlik üzerindeki dönüştürücü etkisine yapılan vurgu da bu yaklaşımın önemli parçaları arasında.

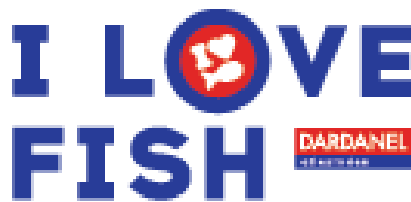
Gelecek vizyonuna baktığımızda ise hedefler oldukça iddialı: Önümüzdeki beş yıl içinde 1 milyar doların üzerinde ciroya ulaşarak, dünyanın en büyük ilk beş deniz ürünleri üreticisi arasına girmek. Bu hedef doğrultusunda Dardanel, katma değerli ve inovatif ürünlerle yalnızca sektöre değil, modern yaşamı benimseyen tüm tüketicilere ilham vermeye devam ediyor.

Dardanel'in hikâyesi, Türkiye'nin gıda sektöründeki potansiyelini gösteren bir başarı öyküsü olmasının yanı sıra, yerel değerlerin küresel rekabet gücüyle nasıl buluşabileceğinin de ilham verici bir örneği. Çanakkale'nin zengin tarihi ve kültürel mirasıyla harmanlanan bu yolculuk, Dardanel'in "sadece bir marka değil, bir vizyon" olduğunun da güçlü bir göstergesi.

Dardanel'in hikâyesi nasıl başladı, konserve balık üretmek ve pazar lideri olmak fikri nasıl doğdu ve Dardanel'in markalaşma serüveni nasıl başladı? Bu hikâyede Çanakkale'yi özel kılan neydi, anlatır mısınız?

Dardanel 1980 yılında kuruldu, üretime başlama tarihi ise 16 Nisan 1984. O yıllarda Çanakkale Saros Körfezi'nde avlanan ton balıkları dondurulup Fransa ve İspanya'ya ihraç ediliyordu; ihracatı yapılan ton balıklarının nasıl değerlendirildiğini görmek için İspanya'nın Vigo şehrindeki fabrikaya gittim ve burada Türkiye'den alınan ürünlerin ton balığı konserve haline getirildiğini gözlemledim. O dönem ülkemizde ton balığı konserve üretilmiyordu. Seyahatim sonrasında Türkiye'de ton balığı işine girmeye karar verdim ve Çanakkale'de kurduğumuz fabrikamızda iç pazara yönelik ilk ton balığı üretimini gerçekleştirdik. Marka adımızı ise Çanakkale'nin mitolojideki karşılığı olan Dardanel'den aldık.

Markalaşma sürecimiz ise Fahir Atakoğlu'nun meşhur

"Ton, ton, ton Dardanel Ton" jingle'ı ile başladı. Bu reklam jingle'ı uzun yıllar herkesin hafızasında ve kulağında önemli bir yer edindi, özel televizyonların sayısının artmaya başladığı dönemde yayınlanması da etkiyi büyüttü. Dardanel'in yenilikçi yaklaşımları, kalite odaklı üretim anlayışı ve yaptığımız yatırımlarla ivme kazandı. Bu yıl üretime başlamamızın 41. yılını kutlarken, kurum kültürümüze dönüşen Ar-Ge ve inovasyon çalışmaları-mız ve kalite odaklı üretim anlayışımızla sektörümüze öncülük etmeye devam ediyoruz. Bu süreçte Çanak-kale'nin rolü ise tartışmasız çok özel.

yatırımlarla sadece yeni çeşitler, yeni kategoriler oluşturmakla kalmıyor, mevcut ürünlerimizin daha kolay tüketilmesi için yenilikçi formüller de geliştiriyoruz.

Markalaşmaya verdiğiniz değerin karşılığını "2024 Lovemark" ödülüyle aldınız. Bununla ilgili neler söylemek istersiniz?

Türkiye'nin en sevilen markası seçilmek bizim için gurur ve mutluluk kaynağı. MediaCat ve Ipsos iş birliğiyle bu yıl 17'si gerçekleştirilen "Lovemark" araştırması, tü-

İnovasyon ve markalaşma hakkında genel olarak neler söyleyebilirsiniz?

Kurulduğumuz günden bu yana her zaman yenilikçi ve vizyoner bir marka olduk. Gıda sektöründeki gelişmeleri, dünyadaki gastronomi trendlerini, tüketicilerin beklentilerini yakından takip ediyor, inovasyona dayalı büyüme fırsatlarını değerlendiriyoruz. Dardanel olarak sağlıklı, lezzetli ve pratik gıdalar sunduğumuz kategorilere odaklanıyoruz. Katmadeğerli ürün çeşitliliğimizle hem kategorilerde büyümeyi destekliyor hem de pazar payımızı artırıyoruz.

Ar-Ge ve inovasyonu odağımızda tuttuğumuz üretim anlayışımızla, yeni teknolojilere yatırımlar yaparak üretim kabiliyetimizi geliştiriyor, gerçekleştirdiğimiz

keticilerimizin markamıza duyduğu sevgi, sadakat ve güvenin somut bir göstergesi. Bu ödül, sağlıklı, lezzetli ve pratik ürünlerimizle tüketicilerin hayatında kalıcı ve özel bir yer edindiğimizi bir kez daha ortaya koyuyor. Yenilikçi ürün çeşitliliğimiz, güçlü vizyonumuz ve tüketici beklentilerini doğru analiz etme kabiliyetimiz sayesinde bu başarıyı elde ettik.

Dardanel Ton, Mr. No ve diğer alt markalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

Dardanel bugün 9 kategoride, 20'nin üzerinde marka ile faaliyet gösteriyor. Bulunduğu 9 kategorinin 7'sinde de Türkiye'de pazar lideri. Dünyanın en sağlıklı proteinlerinden biri olan ton balığı başta olmak üzere, dondurulmuş ve pişirmeye hazır deniz ürünleri, paketli sand-

viç ve yemeye hazır sushi çeşitleri ile tüketicilerimize her zaman sağlık faydası ön planda olan çok pratik gıdalar sunuyoruz.

Dardanel olarak Türkiye gıda sektörüne pek çok yenilikçi ürün kazandırdık. Ton balığının yanı sıra Mr. NO markamızla Türkiye'nin ilk paketli sandviçini ve yine Türkiye'nin ilk paketli sushi markası olan Sushida'yı tüketicilerle buluşturduk. Her adımımızda sadece yeni ürün sunmakla kalmıyor, tüketim alışkanlıklarını da dönüştürüyoruz.

Çanakkale'deki üretim merkezleri hakkında bilgi verir misiniz? Özellikle ekonomik büyüklüğü, üretim, istihdam, ihracat rakamları hakkında bilgi verir misiniz?

Çanakkale'deki tesislerimiz, 60 bin metrekaresi kapalı olmak üzere, 100 bin metrekare arazi üzerine kurulu. Başta ton balığı ve pek çok deniz ürününün işlenerek konserve ve dondurulmuş gıda haline getirildiği tesislerimiz, hem ekonomik büyüklük hem de istihdam açısından önemli bir konuma sahip. Grup olarak 4 binin üzerinde kişiye istihdam sağlıyoruz ve yüzde 70'i kadının çalışanlardan oluşuyor. 39 ülkeye ihracat yapıyoruz. 400 milyon doların üzerinde bir ciroya sahibiz ve 50 milyon dolarlık kısmı ihracattan geliyor. Artan talepler doğrultusunda yatırımlarımıza devam ediyoruz. Çanakkale Organize Sanayi Bölgesi'nde 15 milyon euro yatırımla yakın zamanda faaliyete geçecek yeni sushi fabrikamızda 300 kişiye daha istihdam sağlayacağız. Ezine Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde üç yeni fabrika yatırımı için de çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yunanistan'da devreye aldığınız Sushida markasının ve üretim merkezinin serüveni nasıl başladı? Üretim ve istihdam rakamları hakkında bilgi verir misiniz? Yurtdışında yatırım yapacaklar için nasıl bir yol haritası önerirsiniz?

2022 yılında Yunanistan'ın köklü deniz ürünleri markası Kallimanis'i satın almamızla başladı. Dardanel ve Kallimanis'in birleşmesiyle birlikte hem üretim kapasitemizi hem de ürün çeşitliliğimizi artırdık. İhracat coğrafyamızı genişleterek Dardanel'in uluslararası konumunu güçlendirdik. Yunanistan'daki fabrikalarımız 45 bin m² arazi üzerine kurulu olup, iki modern üretim tesisinde dondurulmuş deniz ürünleri imal ediyoruz. 2024 yılında Kallimanis markalı ton konserve ürünlerimizin lansmanını yaptık. Aynı yıl Kasım ayında modern üretim teknolojileriyle donatmış olduğumuz, yıllık 15 milyon adet sushi üretim kapasitesine sahip 2200 m² alana kurulu yeni sushi fabrikamızda sushi ürünlerimizi üretmeye başladık. Böylece Yunanistan'da sahibi olduğumuz 3. fabrikamızı devreye almış olduk.

Kallimanis'in ürün çeşitliliğini yenilikçi ürünlerle zenginleştirerek uluslararası pazardaki konumunu güçlendiriyoruz. Gerçekleştirdiğimiz yatırımlar neticesinde

2024 yılında yüzde 150'lik bir büyüme yakaladık. Bugün ABD, İtalya ve Yunanistan gibi uluslararası pazarlarda yer almamız, bizi bu pazarlarda markalı olarak büyütüyor. Amacımız bu pazarlarda uzun yıllar istikrarlı bir büyüme sağlamak. Yurt dışında yatırım yapacaklara ise şunu öneririm: Öncelikle yerel pazarın dinamiklerini ve ihtiyaçlarını çok iyi analiz etmek gerekiyor. Uzmanlık alanlarında güçlü bir ürün portföyüyle ve kaliteli üretim süreçleriyle hareket etmek avantaj sağlıyor. Yerel iş ortaklarıyla kurulacak doğru iş birlikleri de başarının önemli anahtarı.

Dardanel'in sosyal sorumluluk projeleri ve yatırımları hakkında bilgi verir misiniz.

Çanakkale'nin en büyük yatırımcılarından biriyiz. Bizim için ekonomik katkılarımız kadar, "sorumlu marka" olarak şehrimize ve ülkemize kattığımız değerler de önem taşıyor. 41 yıldır odak noktamızda,

Çanakkale'nin sosyal, kültürel, ekonomik, akademik ve spor alanlarında kalkınması bulunuyor. Çanakkale Kepez Futbol Kulübü ve Çanakkale Belediyespor Kadın Basketbol ile Kadın Voleybol takımlarının resmi sponsoruyuz. Ayrıca bu sene Çanakkale'de ilk kez düzen-

lenen Troya Yarı Maratonu'nun resmi sponsoru olduk. Geçen yıl, Dardanel 40. Yıl Hatıra Ormanı adıyla 10 bin fidan dikimi gerçekleştirdik. Dardanel olarak şehrimizin gelişiminde öncü rol alıyoruz.

Çanakkale'nin kültürel ve sanatsal gelişimine destek oluyoruz. Bu kapsamda Çanakkale Bienali'nin son üç edisyonunun ana sponsoru olduk, önümüzdeki dönem de desteğimiz devam edecek. Akademik alanda, şehrimizin çok önemli bir değeri olan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ile de çok çeşitli iş birliklerine imza atıyoruz. ÇOMÜ ile Çanakkale Ezine Gıda İhtisas OSB'deki Mükemmeliyet Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin kurulumu için protokol imzaladık. Merkezin inşaatını biz üstlendik ve bölgedeki gıda firmalarının AR-GE çalışmalarına olanak sağlayacak önemli bir işbirliği yaptık. Dardanel olarak bölgemizde, topluma değer katan çalışmalara destek vermeye devam edeceğiz.

Dardanel'in yenilikçi yönü öne çıkan genç bir marka olarak varlığını sürdürmesinde, spora bakışının rolü var. Sportif faaliyetlerin kapsayıcılığı hakkında ne söylemek istersiniz?

Dardanel olarak, sporun birleştirici ve kapsayıcı gücüne inanıyoruz. Bu nedenle, çeşitli sportif faaliyetlere sponsorluklarla destek vererek, toplumun geniş kesimlerine ulaşmayı hedefliyoruz. Sporun, sağlıklı yaşam tarzını teşvik etmesi ve toplumsal dayanışmayı artırması gibi olumlu etkileri, Dardanel'in değerleriyle örtüşüyor. Dardanel'in spora ve sportif faaliyetlere verdiği destek, yenilikçi ve genç kalma stratejimizin önemli bir parçası olarak değerlendirilebilir. Bu yaklaşımımız, hem yerel hem de uluslararası alanda güçlü bir konumda yer almamızı sağlıyor.

Dardanel'in gelecek vizyonu ve bırakmak istediği miras hakkında neler söylemek istersiniz?

Dardanel olarak hedefimiz, önümüzdeki 5 yıl içinde 1 milyar doların üzerinde ciroya ulaşarak, dünyanın en büyük ilk 5 deniz ürünleri üreticileri arasına girmek. Gelecek vizyonumuzda, Dardanel'in globaldeki büyümesi büyük bir yer tutuyor. Katma değerli ürünlerle ve yurt dışı yatırımlarımızla dolar bazlı büyüme ana stratejimizin temelini oluşturuyor. Dardanel'i dünyada da güçlü hale getirerek, uluslararası şirket kimliğiyle, geriye bırakacağımız mirası daha da sağlamlaştırmak temel amacım. Katma değerli deniz ürünleriyle, sağlıklı, pratik ve modern yaşama uygun inovatif ürünler geliştirerek hem sektöre hem de tüketicilere ilham olmayı sürdüreceğiz.

Çanakkale'yi ekonomik anlamda farklı ve avantajlı kılan hususlar nelerdir? Çanakkale'nin yatırım imkânları ve fırsatlarını nasıl değerlendirirsiniz?

Çanakkale, yalnızca tarihi ve kültürel zenginlikleriyle değil, aynı zamanda ekonomik potansiyeliyle de Türkiye'nin en özel şehirlerinden biri. Bu şehri ekonomik

anlamda farklı ve avantajlı kılan en önemli unsurlardan biri stratejik konumu. Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan bir geçiş noktası olan Çanakkale, hem lojistik hem de ticaret anlamında büyük bir avantaj sağlıyor. Aynı zamanda, bölgedeki limanlar, deniz yolu taşımacılığı açısından önemli fırsatlar sunuyor. Tarımsal üretim kapasitesi de Çanakkale'yi ekonomik anlamda eşsiz kılıyor. Bölge hem iç pazar hem de ihracat için büyük bir potansiyele sahip.

Dardanel'in Ezine Gıda OSB'deki yatırımını değerlendir misiniz? Yatırım ölçeği ve geleceği hakkında bilgi verir misiniz?

Ezine Gıda İhtisas Sanayi Bölgesi'nde yapmayı planladığımız yatırım 120 bin metrekarelik bir alanda üç fabrikayı kapsıyor. Bu yatırımların, üretimden yaklaşık 1 milyar dolarlık bir satış cirosu sağlamasını bekliyoruz. Hem üretim kapasitesini ciddi ölçüde artırmayı hem de global büyüme hedeflerimizi desteklemeyi amaçlıyoruz.

Çanakkale'nin ekonomik gelişimini ve kalkınmasını nasıl görüyorsunuz? Geçmişi ile kıyasladığınızda olumlu veya olumsuz anlamda neler dikkatinizi çekiyor? Neler söyleyebilirsiniz?

Çanakkale, tarih boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış, zengin kültürel geçmişe sahip bir bölge. Bugün ise hem bölgesel hem de ulusal ölçekte ekonomik kalkınmada önemli bir rol oynuyor. Geçmişle kıyasladığımızda, Çanakkale'nin özellikle sanayi ve turizm alanlarında kayda değer ilerlemeler kaydettiğini söyleyebilirim. 1915 Çanakkale Köprüsü ulaşım süresini kısaltarak ticareti hızlandırdı, bölgeyi yatırım açısından cazip hale getirdi.

Bunun yanı sıra Ezine Gıda İhtisas OSB'de, Çanakkale'nin ekonomisine ve sanayisine önemli katkılar sağlayacak. Bölgede sanayi yatırımlarının artması istihdam olanaklarını genişletirken, Çanakkale'nin doğal ve tarihi zenginliklerinden oluşan turizm potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesi de ekonomik çeşitliliğe katkı sağlıyor.

Dardanel olarak biz de Çanakkale'nin toplumsal ve ekonomik yapısını güçlendiren projeler üretmeye devam ediyoruz. Hem geçmişimizden aldığımız ilham hem de geleceğe dair vizyonumuzla bu topraklara değer katma çabasındayız.

Güney Marmara Bölgesine yatırım yapacak yerli ve yabancı yatırımcılara ne gibi önerileriniz vardır?

Güney Marmara Bölgesi, yatırım potansiyeli açısından oldukça önemli fırsatlar sunan bir bölge. Bölgenin lojistik avantajları ve istihdam kapasitesi yerli ve yabancı yatırımcılar için cazip bir ortam oluşturuyor. Güney Marmara, doğru adımlarla değerlendirilmesi durumunda yatırımcılar için önemli bir bölge. ■

Türkiye'de Paketli Sushi Üretiminde Yeni Bir Girişim: Sushida

Deniz ürünleri alanında uzun yıllardır faaliyet gösteren Dardanel, hazır gıda pazarındaki ürün çeşitliliğini artırmaya yönelik adımlarına yenilerini ekliyor. Dardanel, "Sushida" adıyla piyasaya sunduğu yeni ürünüyle perakende satışa yönelik paketli sushi kategorisine giriş yaptı.

Sushida, Dardanel'in İstanbul'da bulunan ve uluslararası GFSI onaylı BRC sertifikasına sahip üretim tesislerinde hazırlanıyor. Ürünler, tüketicilere yemeye hazır şekilde sunuluyor ve her pakette sushi çubuğu (chopstick), wasabi ve soya sosu da bulunuyor. Bu özellikleriyle, ürünü tüketiciye pratiklik sağlayacak şekilde tasarlandığı görülüyor.

Sushida, Türkiye'de 7 gün raf ömrüne sahip ilk hazır sushi markası olma iddiasıyla 18 Haziran Dünya Sushi Günü'nde piyasaya sürüldü. Ürün yelpazesinde, 8 parçalık California Roll ve Philadelphia Roll'un yanı sıra, 9 parçalık Tokyo Mix ve Kyoto Mix olmak üzere dört farklı çeşit yer alıyor.

Şirketin bu yeni ürünü, Dardanel'in son dönemdeki yatırım ve Ar-Ge odaklı büyüme stratejisinin bir parçası. Firma, Ar-Ge çalışmalarına ve yeni üretim hatlarına toplamda 25 milyon dolarlık bir yatırım gerçekleştirmiş durumda. Bu yatırımlar doğrultusunda, yalnızca geleneksel ürünler değil, aynı zamanda tüketici alışkanlıklarına hitap eden ve kolay erişilebilir formatta yeni gıda kategorilerine de yöneliyor.

Ayşe Önen ÖZOĞUZ
Yönetim Kurulu Üyesi

Dardanel Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Üyesi Ayşe Önen Özoğuz, bu yeni girişim hakkında yaptığı açıklamada, Ar-Ge ve inovasyonun şirketin temel önceliklerinden biri olduğunu vurguladı. Özoğuz, sushi kategorisindeki bu yeni ürünle birlikte, hem Dardanel'in tarif ve üretim uzmanlığının farklı bir alana taşındığını hem de paketli sushi pazarında yeni bir seçenek sunulduğunu belirtti.

Sushida'nın yanı sıra Dardanel, farklı tüketici segmentlerine yönelik olarak çeşitli hazır gıda ürünleri de sunmaya devam ediyor. Bunlar arasında midye dolma, ton balıklı hazır yemekler, sandviçler ve kısa sürede hazırlanabilen yemek çeşitleri yer alıyor. Bu ürünlerin ortak özelliği, pratik tüketime uygun olmaları ve geleneksel tatların ambalajlı formatlarda yeniden yorumlanması. Dardanel'in bu yaklaşımı, hazır gıda sektöründe yenilikçi ve ulaşılabilir ürünlerin geliştirilmesine yönelik eğilimin bir örneğini oluşturuyor. Sushi gibi görece özel tüketim alanlarına yönelik üretimlerin, paketli gıda formatına dönüştürülmesi ise hem tedarik zinciri yönetimi hem de gıda güvenliği açısından dikkatle izlenmesi gereken bir alan olarak öne çıkıyor. ■

APOLLON SMİNTHEION ■ AYVACIK - ÇANAKKALE

Tarihten Gelen Lezzet Mirası:

Mihaliç Peyniri

Marmara ile Ege'nin kucaklaştığı Balıkesir, hem iklim çeşitliliği hem de zengin hayvancılık geleneğiyle Türkiye'nin önde gelen tarım merkezlerinden biridir. Bu bereketli coğrafyada yüzyıllardır üretilen ve adını Karacabey'in eski adı olan Mihaliç'ten alan Mihaliç peyniri, Balıkesir'in en seçkin yöresel ürünlerinden biridir. Doğal beslenen hayvanlardan elde edilen süt, geleneksel yöntemlerle işlenerek, damakta kalıcı bir lezzet bırakan bu beyaz hazineye dönüşür.

Mihaliç Peynirinin Karakteri

Sert ve yoğun dokulu yapısıyla dikkat çeken Mihaliç peyniri, genellikle tam yağlı çiğ inek sütünden yapılır. Üretiminde önce teleme kesilir, sonra kaynar suda haşlanarak şekil verilir. Bu işlem peynirin dayanıklılığını artırırken, ona özgün bir gözenekli yapı kazandırır. Ardından peynirler tuzlu salamura suyu içerisinde olgunlaştırılır. Bu sayede Mihaliç peyniri, hem uzun ömürlü olur hem de lezzetini kaybetmeden aylarca saklanabilir.

Peynirin belirgin aroması, Balıkesir meralarında doğal yemle beslenen hayvanların sütünden gelir. Mihaliç peyniri, güçlü ama dengeli tadı ve eridiğinde uzayan kıvamıyla hem kahvaltılarda hem yemek tariflerinde öne çıkar.

Coğrafya ve Lezzetin Buluşması

Balıkesir'in Gönen, Manyas, Susurluk ve Savaştepe gibi süt üretiminin yoğun olduğu ilçelerinde yetiştirilen hayvanlardan elde edilen süt, Mihaliç peynirinin kalitesinin temel kaynağıdır. Bölgedeki meralar, zengin bitki örtüsü ve doğal beslenme olanakları sayesinde

süt ürünlerine karakteristik bir aroma kazandırır. Ayrıca Mihaliç peyniri, geleneksel üretim bilgisiyle şekillenir. Bu peynirin yapımı, yıllardır ustadan çırağa aktarılan tekniklerle sürdürülür ve her kalıbında bir zanaatkarlık izi taşır.

Coğrafi İşaretle Taçlanan Miras

Mihaliç peyniri, 10 Temmuz 2023 tarihinde Balıkesir Büyükşehir Belediyesi başvurusuyla "Savaştepe Mihaliç Kelle Peyniri" adı altında Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından mahreç işareti olarak tescillenmiştir. Bu tescil, peynirin sadece belirli geleneksel yöntemlerle ve Balıkesir'in Savaştepe ilçesinde üretilebileceğini hukuk garantisi altına alır.

Coğrafi işaret, Mihaliç peynirinin kalitesinin korunmasına, taklitlerinden ayrıştırılmasına ve bölge üreticisinin ekonomik sürdürülebilirliğine katkı sağlar. Aynı zamanda tüketicilere ürünün menşei ve özgünlüğü hakkında güven verir.

Mihaliç Peyniriyle Lezzetin Zirvesi: Susurluk Tostu

Balıkesir'in Susurluk ilçesi, sadece köpüklü ayranıyla değil, efsaneleşmiş tostı ile de tanınır. Susurluk Tostu'nun farkını yaratan en temel unsur, içinde kullanılan Mihaliç peyniridir. Bu peynir, tostun içindeki sucuk ve ekmeğin tadını bastırmadan dengeleyen, ama aynı zamanda yemeği karakterize eden güçlü bir aroma sunar. Mihaliç peyniri ısıtıldığında kolay erimez fakat uzayan yapısıyla çıtır ekmek arasında mükemmel bir kıvam oluşturur. Susurluk ayranı ile birlikte sunulduğunda ise bu tost, Balıkesir mutfağının sembolü haline gelir. ■

↪ Mihaliçli Patlıcan Musakka Tarifi ↪

Malzemeler:

Kızartmak için:

- 3 adet orta boy patlıcan
- 1 çay bardağı sıvı yağ

Kıymalı harç için:

- 300 gr. dana kıyma
- 1 adet orta boy soğan
- 2 adet domates
- 1 yemek kaşığı domates salçası
- 1 diş sarımsak
- 1 çay kaşığı tuz
- Yarım çay kaşığı karabiber
- 2 yemek kaşığı sıvı yağ

Üzeri için:

- 150 gr Mihaliç peyniri
- 1 su bardağı sıcak su

Hazırlanışı:

1. Patlıcanları hazırlayın:

Patlıcanları alacalı soyun, yuvarlak ya da uzunlamasına dilimleyin. Tuzlu suda 20 dakika bekletip acısını alın, sonra iyice kurulayın. Kızgın yağda hafifçe kızartın ve kağıt havlu üzerine alın.

2. Kıymalı iç harcı hazırlayın:

Tavaya sıvı yağı ekleyin, doğranmış soğanı ve sarımsağı kavurun. Kıymayı ilave edin, suyunu salıp çekene kadar pişirin. Salçayı ekleyin, ardından rendelenmiş domates, tuz ve karabiberi ekleyip birkaç dakika daha pişirin.

3. Kat kat dizin:

Fırın kabının altına patlıcanların yarısını dizin. Üzerine kıymalı harcın yarısını dökün. Tekrar patlıcan dizin, sonra kalan kıymalı harcı yayın. Üzerini Mihaliç peyniriyle kaplayın.

4. Fırlama:

Kenarlarından sıcak suyu yavaşça dökün. Önceden ısıtılmış 180°C fırında 25-30 dakika pişirin. Peynirler kızarıp üzeri kabuk bağladığında musakkanız hazır demektir.

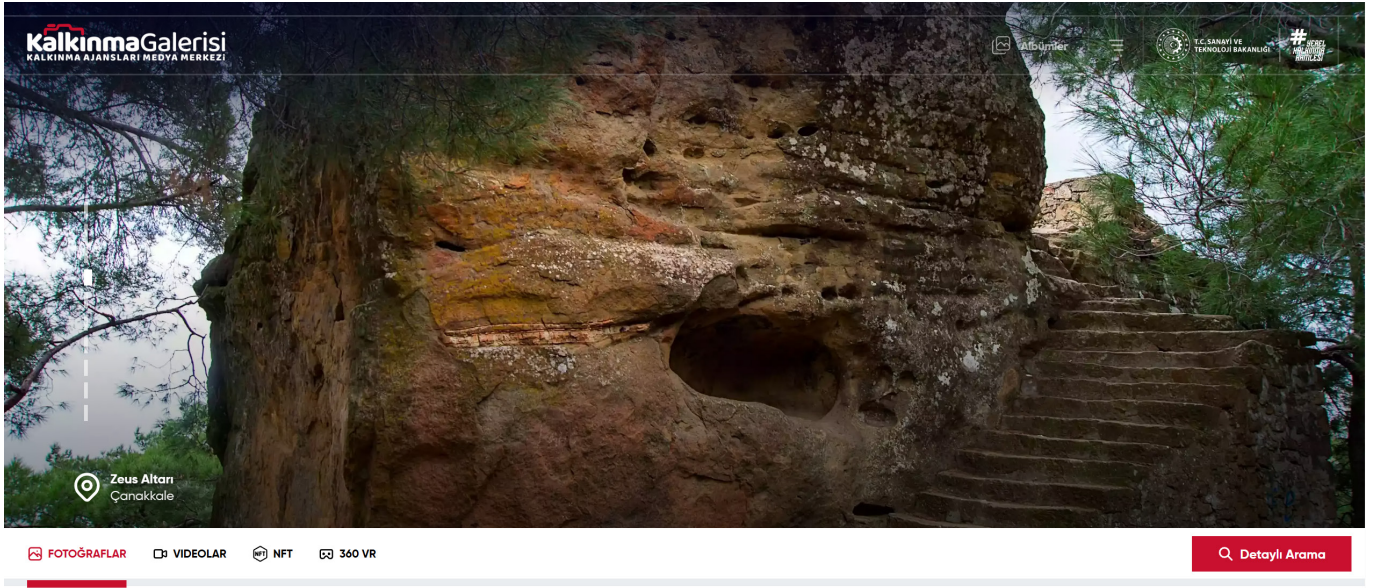
5. Servis önerisi:

Yanında sade pirinç pilavı ve cacık ile servis edin. Peynirin tuzlu yapısı sayesinde ekstra tuz eklemenize gerek kalmaz.

Türkiye'nin Dijital Hafızası: Kalkınma Galerisi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda hayata geçirilen Kalkınma Galerisi www.kalkinmagalerisi.org.tr Türkiye'nin 26 kalkınma ajansı ile 4 bölge kalkınma idaresine ait görsel içeriklerin kamuoyuyla telif problemi olmaksızın buluşturulduğu, dijital bir açık arşiv platformu. Aralık 2022 itibarıyla kullanıma açılan platform, sürdürülebilir kalkınma vizyonu ile yerelden ulusala tanıtımı destekliyor.

Görsel Kaynak Merkezi

Kalkınma Galerisi, Türkiye'nin kalkınma odaklı fotoğraf ve video içeriklerini bir araya getirerek ajansların faaliyetlerini daha görünür kılmayı, kültürel ve doğal mirasın dijital ortamda tanıtımını sağlamayı amaçlıyor. Portal; akademisyenlerden yerel yöneticilere, gazetecilerden yatırımcılara kadar çok çeşitli kesimlerin ücretsiz olarak yararlanabileceği bir görsel kaynak merkezi işlevi görüyor.

Kültür, Turizm, Doğa ve Yaşamdan İlham Veren Görseller

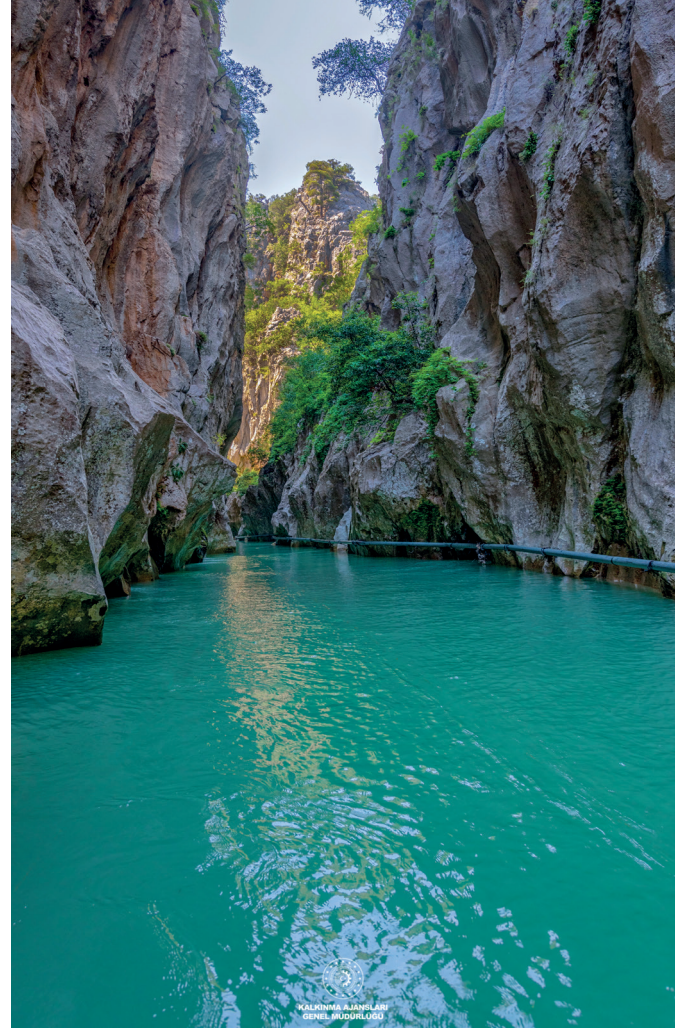
Kalkınma Galerisi, zengin ve sürekli güncellenen arşiviyle, ülkemizin dört bir yanından kültürel yaşamın çeşitliliğini, tarihi ve geleneksel mimari dokusunu, büyüyen sanayi bölgelerinin dinamik yapısını, kırsal kesimlerdeki üretim faaliyetlerini ve eşsiz doğal güzellikleri yüksek çözünürlüklü fotoğraf ve video içerikleriyle belgeliyor. Bu galeri, sadece görsel bir arşiv olmanın ötesinde; yerel kalkınma süreçlerini görünür kılmayı, kültürel mirasın korunmasına katkı sunmayı ve Türkiye'nin gelişen yüzünü kamuoyuna tanıtmayı amaçlıyor. Böylece Kalkınma Galerisi toplumsal hafızayı da güçlendiren bir rol üstleniyor.

Platformun Temaları:

- **Turizm Fotoğrafları:** Doğal güzellikler, kıyı kasabaları, yaylalar, göller ve dağlar gibi turistik destinasyonlara ait yüksek çözünürlüklü görseller. Örneğin; Artvin yaylalarından Antalya sahillerine, Kapadokya'nın peribacalarından Karadeniz'in şelalelerine kadar pek çok destinasyon tanıtılmaktadır.
- **Kültür ve Miras Fotoğrafları:** Tarihi yapılar, geleneksel el sanatları, müzeler, kent meydanları, kültürel festivaller ve yerel halkın gündelik yaşamını yansıtan kareler yer almaktadır. Ayrıca antik kent kalıntıları, camiler, köprüler ve geleneksel evler dikkat çekmektedir.
- **Sanayi ve Teknoloji:** Organize sanayi bölgeleri, üretim tesisleri, teknoparklar, dijital üretim alanları ve girişimcilik merkezleri gibi üretim odaklı mekânlar modern Türkiye'nin kalkınma vizyonunu görselleştirir.
- **Tarım ve Kırsal Yaşam:** Bu başlık altında köy yaşamı, tarımsal üretim, çiftçiler, hayvancılık faaliyetleri, ürün pazarlamaları ve kırsal kalkınma projelerine ait canlı görüntüler sunulur.
- **Doğa ve Ekolojik Güzellikler:** Milli parklar, sulak alanlar, nadir bitki türleri, yaban hayatı ve çevre koruma projelerine dair görseller; çevresel sürdürülebilirliğe dikkat çeker.
- **Sosyal Yaşam ve Eğitim:** Kadın kooperatifleri, gençlik merkezleri, spor kompleksleri, kütüphaneler, eğitim etkinlikleri ve sosyal dayanışma projeleri de galeri içeriğinde kendine yer bulur.

Bu çeşitlilik, Kalkınma Galerisi'ni yalnızca kalkınma ajanslarının faaliyetlerinin değil; aynı zamanda Türkiye'nin kültürel ve doğal çeşitliliğinin de temsilcisi hâline getiriyor.

Kalkınma Galerisi, Türkiye'nin her bölgesinden fotoğraf ve video içeriklerini bir araya getirerek kültürel ve doğal mirasın dijital ortamda tanıtımını sağlamayı amaçlıyor. Portal; akademisyenlerden yerel yöneticilere, gazetecilerden yatırımcılara kadar çok çeşitli kesimlerin ücretsiz olarak yararlanabileceği bir görsel kaynak merkezi işlevi görüyor.

Platformun Bölümleri

1. Fotoğraflar, Videolar, NFT, 360 VR

Zenginleştirilmiş medya sekmeleri sayesinde kullanıcılar farklı formatlarda içeriklere ulaşabilir. Her medya türü, yüksek çözünürlükte ve telif sorunu olmadan indirilebilir durumdadır.

2. Detaylı Arama

Kullanıcılar; şehir, kalkınma ajansı, tema (kültür, doğa, mimari, sanayi vb.) bazında içerikleri filtreleyebilir. Bu sayede aranan konuya dair içeriklere erişim oldukça kolaylaştırılmıştır.

3. Koleksiyonlar

Tematik ya da kurumsal bazda oluşturulan koleksiyonlar, içeriklerin düzenli ve ilham verici bir biçimde sunulmasını sağlar.

4. Kalkınma Galerisi Haritası

Türkiye haritası üzerinde işaretlenen projeler sayesinde kullanıcılar konuma dayalı gezinti gerçekleştirebilir.

5. Kelime Havuzu

Anahtar kelime sistemiyle hızlı erişim olanağı tanınır. İçerikler bu kelime sistemine göre etiketlenmiştir.

6. Yarışmalar

Ajanslar tarafından düzenlenen ulusal/yerel fotoğraf yarışmaları ve foto safari etkinliklerinin sonuçları duyurulur.

Kalkınma Galerisinde "Güney Marmara"

Kalkınma Galerisi'nde Güney Marmara Kalkınma Ajansı'nın sorumluluk alanında yer alan Balıkesir ve Çanakkale şehirleri, hem doğaları hem de kültürel zenginlikleri ile dikkat çeken içeriklere sahiptir. Galeride bu iki şehirden yüksek çözünürlüklü fotoğraf ve videolar yer almakta; bölgenin tarihi, turistik ve ekonomik yönleri dijital ortama taşınmaktadır.

kadar uzanan zengin içerikler mevcuttur. Özellikle Çanakkale Şehitliği ve tarihi yarımada'daki anıtlar, ziyaretçi çeken başlıca noktalar olarak özenle çekilmiş fotoğraflarla temsil edilmektedir.

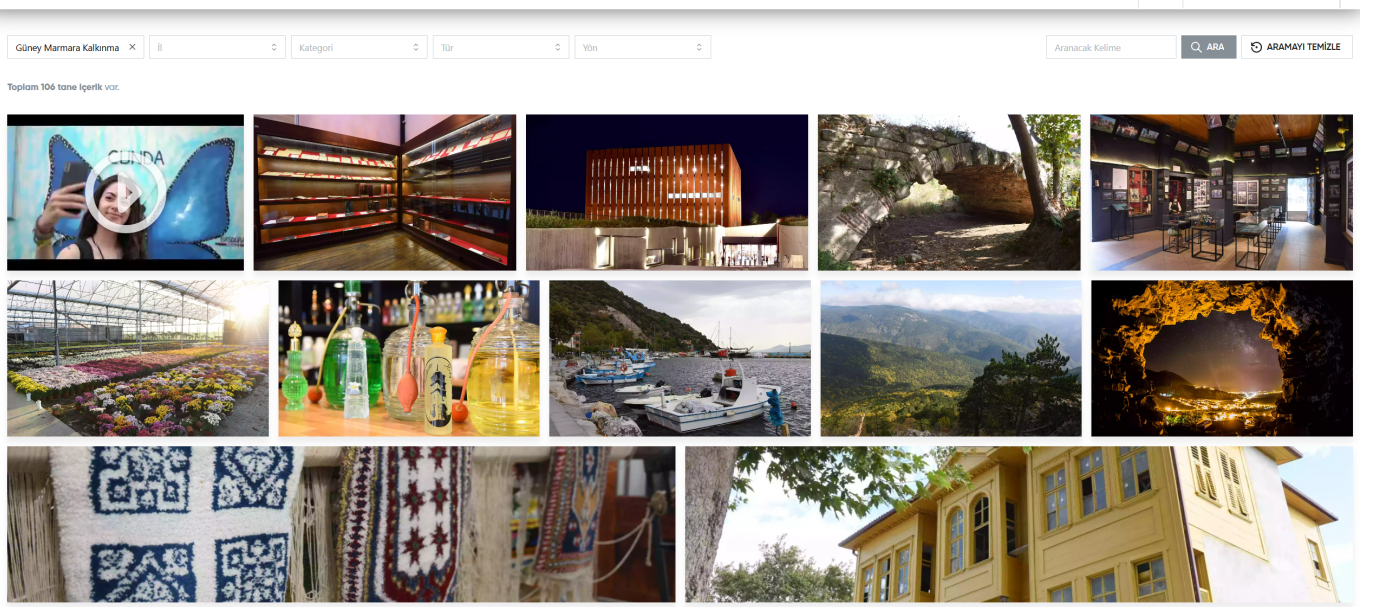
Doğal içerikler arasında Kazdağları'nın Çanakkale sınırları içinde kalan kısmı, sahil köyleri, liman görüntüleri ve ekolojik üretim yapılan alanlara dair kareler galeride yer almaktadır.

Her iki şehirden yüklenen içerikler, Kalkınma Galerisi'nin detaylı arama motoru üzerinden filtrelenebilir; yüksek çözünürlüklü olarak indirilebilir ya da koleksiyonlara eklenerek tematik bir yapı içinde sunulabilir niteliktedir.

Kalkınma Galerisi Türkiye'nin görsel belleğine katkı sağlıyor

Kalkınma Galerisi; akademik çalışmalar, medya içerikleri, tanıtım kampanyaları ve kamu iletişimi gibi pek çok alanda kullanılabilecek bir açık arşivdir. Gelişmiş filtreleme, yenilikçi medya türleri ve kullanıcı dostu arayü-

KalkınmaGalerisi
KALKINMA AJANSLARI MEDYA MERKEZİ

Önceki Sayfa | 1 2 3 4 5 6 7 | Sonraki Sayfa

Balıkesir

Balıkesir, hem Marmara hem de Ege Denizi'ne kıyısı olan özel bir konuma sahiptir. Kalkınma Galerisi'nde Balıkesir'e ait içerikler; doğa, kırsal yaşam, tarım ve turizm başlıklarında öne çıkmaktadır. Özellikle Ayvalık'ın taş evleri, Cunda Adası'nın tarihi sokakları, Edremit Körfezi'nin eşsiz sahil görüntüleri platformda etkileyici karelerle sunulmaktadır. Ayrıca Kazdağları'ndaki ekoturizm faaliyetleri ve bölgenin antik kentleri galeride bulunmaktadır.

Çanakkale

Çanakkale ise tarihi mirası ve eşsiz doğasıyla öne çıkar. Galeride Truva Antik Kenti'nden Assos'un antik yapısına, Gelibolu Yarımadası'ndan Bozcaada bağlarına

züyle sadece Türkiye'deki değil, uluslararası kullanıcıların da ilgisini çekecek düzeyde bir içerik merkezidir.

Kalkınma Galerisi, Türkiye'nin kalkınma hikâyesini görselleştirerek anlatan özgün bir platformdur. Balıkesir ve Çanakkale örneklerinde olduğu gibi, doğal, tarihi ve kültürel değerlerin belgelenmesi ve paylaşılması; sürdürülebilir kalkınmanın en güçlü araçlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı öncülüğünde yürütülen bu dijital arşiv, Türkiye'nin görsel belleğine katkı sağlamakta ve yerel değerleri ulusal ve küresel platformlara taşımaktadır. ■

AYAZMA ■ BAYRAMIÇ - ÇANAKKALE

Kuşların Cennetinde Doğanın Ritmini Gözlemleyin

Balıkesir'in kalbinde, göçmen kuşların uğrak durağı, biyolojik zenginliğin simgesi ve kültürel dokunun yaşayan tanığı bir yer var: Kuşcenneti Milli Parkı.

1959 yılında Manyas Gölü kıyısında kurulan Kuşcenneti Milli Parkı, Batı Palearktik kuş göç yolu üzerinde bulunması sayesinde her yıl milyonlarca kuşu ağırlayan benzersiz bir sulak alan ekosistemidir. İlk kurulduğunda sadece 64 hektarlık bir yüzölçümüne sahip olmasına rağmen bu park, bugün 17 bin hektar Milli Park alanı ve 24 bin hektar sulak alanda 266 farklı kuş türüne ev sahipliği yaparak dünya ölçeğinde önemli bir konuma ulaşmıştır. Bu türlerden 66'sı burada düzenli olarak kuluçkaya yatmakta, bazıları ise tehlike altında olan canlılar listesinde yer alıyor.

Manyas Gölü çevresi, yalnızca doğal zenginlikleriyle değil, aynı zamanda tarihi ve kültürel dokusuyla da ziyaretçilerini büyüler. Gölün güneydoğusunda yer alan Daskyleion Antik Kenti, Kocagöl köyündeki Kazak kiliseleri ve eski balıkçılık tesisleri bölgeye tarihî bir derinlik katar. Bu unsurlar, bölge turizminin yalnızca doğa temelli değil, aynı zamanda kültür temelli biçimde çeşitlenmesini mümkün kılar.

Manyas Gölü, sadece kuşlara değil, aynı zamanda zengin su ürünlerine de ev sahipliği yapıyor. 1950'lerde 21 balık türü ile sınırlı olan fauna, günümüzde 34'e ulaşmış; bu çeşitlilik, yöre halkı için hem geçim kaynağı hem de kültürel bir miras haline gelmiştir.

Kuş Gözlemciliği: Doğanın En Sessiz Tanıklığı

Türkiye'de kuş gözlemciliğinin en popüler destinasyonlarından biri olan park, doğa tutkunları ve fotoğrafçılar için adeta bir mabettir. Tepeli pelikan, beyaz pelikan, cüce karabatak ve kaşıkçı gibi türler, hem ekolojik hem de görsel açıdan büyük ilgi uyandırır. Milli park, 1976 yılında Avrupa Konseyi tarafından "A Sınıfı Diploma" ile ödüllendirilmiş ve bu unvan yıllar içinde birkaç kez yenilenmiştir. Ekoturizmin en özel dallarından biri olan kuş gözlemciliği, doğaya en az müdahale eden, aynı zamanda en fazla farkındalık yaratan turizm türlerinden biridir. Kuşçenneti Milli Parkı, Türkiye'de bu faaliyetin simgeleştiği nadir alanlardan biridir. Alanın Ramsar Sözleşmesi kapsamında korunuyor olması, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde dikkat çeker.

Kuş Türleriyle Renklenen Bir Takvim

Parkta kuş gözlemciliği için en uygun dönemler Mart-Temmuz ve Eylül-Ekim ayları arasındır. Bu dönemde tepeli pelikan, küçük karabatak, çeltikçi, sumru ve akbalıkçıl gibi türler hem gözlenebilir hem de fotoğraflanabilir. Özellikle tepeli pelikanlar, 1968'den bu yana parkta insan eliyle hazırlanmış platformlarda kuluçkaya yatmaktadır; bu durum parkın koruma başarısını da göstermektedir.

Modern Müzecilik Anlayışına Sahip Yeni Müze Binası

Kuşçenneti Milli Parkını her yıl 75 bin ziyaretçi ziyaret ediyor. Ziyaretçi verilerine göre parkı ziyaret edenlerin çoğunluğu günübirlik gelen doğaseverlerden oluşuyor. Parkın yenilenen müzesi, kuşçennetinde gözlemlenebilen kuş türlerinin bazısına ait gerçek tahnit edilmiş mumyalardan oluşan sergi salonları, kuşçennetine ait belgesel gösterimleri, müzesi, sergi salonları, gözlem kulesi ve kapasitesi artırılan canlı yayın izleme odalarıyla ziyaretçilerine ve özellikle çocuklara keyifli bir deneyim vaad ediyor.

Kuşçenneti Milli Parkının Tarihçesi

Kuşçenneti Milli Parkı Balıkesir ili sınırları içerisinde, Bandırma ilçe merkezinin 18 km güneyinde yer almaktadır. İlk başta 64 hektarlık alanı ile Dünyanın en küçük milli parkı ilan edilen Kuşçenneti, esas itibari ile Sığircı deresinin Manyas Gölüne döküldüğü deltada kuluçka yapan kuşları korumak amacı ile 1959'da kurulmuştur. Batı Paleartik göç yolu üzerinde bulunması ve 17 bin hektarlık Manyas Gölü sulak alanının uygun habitat sağlaması nedeni ile her yıl yaklaşık 2-3 milyon kuş, bir süre konaklayarak, kışlayarak ya da kuluçka yaparak göl alanını kullanmaktadır.

1952'den beri sürdürülen koruma faaliyetleri ile Bandırma ve Manyas ilçelerinin ortasında yer alan Kuşçenneti Milli Parkı bugün, 24 bin hektar alana sahip, 419 farklı bitkiye ve gölünde 34 balık türüyle birlikte her yıl 266 türden 3 milyon göçmen kuşa ev sahipliği yapıyor.

Manyas Gölünü, göl etrafında kurulmuş olan 13 köyde yaşayan 10 binden fazla insan balıkçılık, ziraat, hayvancılık ve diğer ekonomik faaliyetler için kullanmaktadır.

Göl alanının ve yaban hayatının bu kullanımdan zarar görmesini engellemek için milli park statüsünden başka, göl ve çevresini içine alan 25 bin hektarlık bir alan 1977'de Yaban Hayatı Koruma Sahası ilan edildi. 1981 yılında, gölün güneydoğu kıyısındaki Daskyleion antik kenti çevresi ile Milli Park çevresi Sit Alanı ilan edilmiştir. 1994'de gölün 10.200 hektarlık gölün doğusu Türkiye'nin ilk Ramsar alanlarından birisi olarak koruma altına alınmış ve 1998'de gölün tamamı Ramsar Sözleşmesi'ne dâhil edilmiştir.

Manyas Gölü'nün korunması ve orada bir milli park kurulması fikrini ilk kez, 2. Dünya Savaşı öncesinde Almanya'dan ayrılarak Türkiye'ye gelen bilim adamlarından Alman zoolog Prof. Curt Kosswig ortaya atmıştır. Kosswig sahaya ilk kez 1938 baharında gitmiş ve buranın hem çeşitli balıklar için ve hem de kuluçkaya yatan kuş kolonileri için çok önemli bir habitat olduğunu fark ederek korunmasını önermiştir. O yıllarda bugünkü milli park alanı, Sığircı Atık Köylüleri tarafından panayır alanı olarak kullanılıyordu ve köylüler, ağaçlara zarar veren kuşları korkutması için bir bekçi tutmuşlardı. Kosswig, kuşların ağaçları kurutan böcekleri yemek sureti ile ağaçların yaşamasını sağladığını anlatarak, köylülerin aynı bekçiyi kuşları koruması için tutmalarını sağlamıştır.

2. Dünya Savaşından sonra Almanya'ya dönmek isteyen Kosswig, dönmenden önce sahaya koruma statüsü kazandırmak istiyordu. Fakat bu isteği gerçekleşmedi. Ayrıca o tarihlerde milli park düşüncesi Türkiye'de henüz yerleşmemişti. O nedenle, önce İstanbul Üniversitesi ile Sığircı Atık Köyü arasında 1952'de bir protokol imzalandı ve Sığircı deresinin 52 hektarlık deltası korumaya alındı. Böylece bu anlaşma ile İstanbul Üniversitesi'ne araştırma amaçlı kullanımı için bir alan ayrılmış oldu. Kosswig, 1955'te Almanya'ya Hamburg Zooloji Enstitüsü Müdürü olarak dönse de Türkiye ve Eski Sığircı Köyü halkı ile ilişkilerini hiç koparmamıştır. Zaman zaman Türkiye'ye gelip alanın milli park olması için çalışmalarını sürdürmüştür. Sonunda çalışmaları ve temasları sonuç vermiş ve Bakanlar Kurulu kararı ile Kuşçenneti Milli Parkı 1959'da Türkiye'nin 4. milli parkı

olarak ilan edilmiştir. Milli Parkın kuruluş amacı, eğitim, bilimsel araştırma ve turizmdir. Milli parkın, bir yandan ornitolojik ve ekolojik araştırmalar için bir laboratuvar olması ve doğa koruma konusunda halkı bilinçlendirmesi, diğer taraftan da önemli bir turizm sahası oluşturması amaçlanıyordu.

Milli Parkın kuruluşundan sonra Kosswig, kuşların gerçek anlamda korunabilmesi için koruma alanının kamulaştırılmasını ve genişletilmesini istiyordu. Milli Parkın kuruluşunda olduğu gibi planlanmasında ve genişletilmesinde de Kosswig'in ve bazı batılı danışmanların rolü büyük olmuştur.

1964 yılında Orman Genel Müdürlüğü, Kosswig'den parkın iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için bir öneriler paketi hazırlamasını istemiştir. Bu talebe yönelik Kosswig, 1964'de İstanbul Üniversitesinden bir öğrencisi ve Orman Bakanlığı'ndan bir personel ile sahaya giderek bir öneriler paketi hazırlamıştır. Kosswig etkili bir koruma için Yeni Sığırcı köylülerine ait 263 dekar arazinin ve hazineye ait 257 dekar arazinin kamulaştırılmasını önermiştir.

Bu öneriler Kosswig'in amacının bir turizm merkezi yaratmak olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Önerilerin ana teması erişimin kolaylaştırılması, ziyaretçiler için rekreasyon tesisleri inşa edilmesi ve yine ziyaretçiler için bir kuş müzesi inşasını içeriyordu. Onun önerileri ile ilgili şaşırtıcı şey, baştan beri kendisi burayı araştırma

amaçlı kullanmasına ve milli parkın kurulma amaçlarından birisinin bilimsel araştırmaları desteklemek olarak belirlenmesine rağmen, öneriler arasında bir araştırma laboratuvarı tesisi olmamasıydı.

O tarihlerde Kosswig, milli parkın geliştirilmesi için öneriler yapan tek kişi değildi. 1967'de Türk Hükümeti, düzenleme ve yönetim ile ilgili önerilerde bulunması için Avrupa Konseyinden sahaya bir ornitolog göndermesini istemiştir. Bu amaçla görevlendirilen ornitolog David Lea, 1967'de sahayı iki kere ziyaret ederek bir takım öneriler sunmuştur. Onun önerileri de, turistik bir yer oluşturmayı hedefliyordu. Lea'ya göre park gelişme planının ilk amacı turistlerin kuşları görmesi için yeterli tesislerin yapılmasıydı. Bu amaçla bir bilgi merkezi, gözletleme kulesi ve ziyaretçiler için yürüyüş parkuru yapılmasını önermişti.

Kuşçenneti Milli Parkı, Türkiye'de kuşları koruma amacı ile kurulmuş olan ilk ve tek milli parktır. Milli Park ilk olarak 64 hektar gibi oldukça küçük bir alanda kurulmuş olmasına rağmen, alanı ile orantılı olmayan bir öneme sahiptir. Bunun birçok sebebi vardır. Bunlardan birin-

cisi, alanın göçmen kuşların kullandığı Batı Palearktik göç yolu üzerinde bulunmasıdır. Bu nedenle göçmen kuşlara önemli bir beslenme ve dinlenme alanı sağlamaktadır. İkinci sebep, sahayı kullanan 250'den fazla kuş çeşidinden 66'sı, düzenli olarak burada kuluçka yapmaktadır. Üçüncü sebep, alanın dünya ölçeğinde tehdit ve tehlike altındaki birçok kuş türü için önemli bir beslenme ve kuluçka alanı olmasıdır. Bir diğer sebep ise Ramsar Sözleşmesinin yüzde bir kriterine göre Manyas Gölü'nün karabatak (*Phalacrocorax carbo*), küçük karabatak (*Phalacrocorax pygmeus*), ak pelikan (*Pelecanus onocrotalus*), tepeli pelikan (*Pelecanus crispus*), kaşıkçı kuşu (*Platalea leucorodia*) ve küçük beyaz balıkçıl (*Egretta garzetta*) kuşlarının dünyadaki popülasyonlarının yüzde birine sahip olmasıdır.

Kuşçenneti Milli Parkı yoğun çabalar sonucunda, kuşlar için ideal bir sığınak haline getirilmiş ve hatta tepeli pelikanlar (*Pelecanus crispus*), dünya genelinde ilk kez 1968 yılında milli parkın batı kesiminde söğüt ağaçları üzerine insan eli ile hazırlanan platformlar üzerinde yuva kurmaya başlamıştır. 1973 yılında gölün ziyaretçileri için kuşların tahnit edilip sergilendiği bir müze ve Sığırcı Deresi deltasındaki üreme alanlarını daha yakından görebilmek için bir gözetleme kulesi inşa edilmiştir.

Parkin koruma faaliyetlerinin başarısı, milli parka 1976 yılında, Avrupa Konseyi tarafından korunan ve bilimsel öneme sahip bölgelere verilen A sınıfı diplomayı getirmiştir. Göl ve çevresindeki doğal yaşamın zarar görmesini önlemek amacıyla milli park statüsü dışında, gölü

ve çevresini içeren 25 bin hektarlık bir alan 1977 yılında Yaban Hayatı Koruma Sahası olarak ilan edilmiş, ardından 1981 yılında ise gölün güneydoğu kıyısında bulunan Daskyleion Antik Kenti çevresi ve milli park çevresi sit alanı olarak koruma altına alınmıştır. 1994 yılında, gölün doğusunda 10.200 hektarlık bir alan, Türkiye'nin ilk Ramsar alanlarından biri olarak koruma altına alınmış ve 1998 yılında gölün tamamı Ramsar Sözleşmesi'ne dâhil edilmiştir. Avrupa Komisyonu Life Programı desteğiyle hazırlanan Manyas Gölü yönetim planı 2001 yılında uygulamaya konmuştur.

2020 yılında başlatılan kapsamlı tadilat sürecinde, yıllarca hizmet veren müze binası tamamen yıkılarak yerine daha modern ve ziyaretçi dostu sergi salonları ile yönetim binasının yapılması ve çevre düzenlemelerinin hayata geçmesiyle bugün de ziyaretçilerini ağırlamaya devam ediyor. ■

Alanda önemli sayıda üreyen kuş türleri:

- Tepeli pelikan (*Pelecanus crispus*),
- Karabatak (*Phalacrocorax carbo*),
- Küçük karabatak (*Phalacrocorax pygmeus*),
- Gece balıkçılı (*Nycticorax nycticorax*),
- Alaca balıkçıl (*Ardeola alaroides*),
- Gri balıkçıl (*Ardea cinerea*),
- Küçük ak balıkçıl (*Egretta garzetta*),
- Çeltikçi (*Plegadis falcinellus*),
- Kaşıkçı (*Platalea leucorodia*),
- Bıyıklı sumru (*Sterna hybridus*),
- Tepeli batağan (*Podiceps cristatus*)

Kırsalda Kadın Emeğine Değer Katan Dönüşüm Projesi

Çanakkale'nin Biga ilçesinde hayata geçirilen "Güçlü Kadın Kooperatifleri, Güçlenen Türkiye" projesi, Türkiye'nin kırsal kalkınma stratejilerinde kadın odaklı bir dönüşümün başarılı örneklerinden biri.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) çerçevesinde Güney Marmara Kalkınma Ajansı'nın (GMKA) desteklediği bu proje, Biga Kaymakamlığının yararlanıcı, yerel kurumların ve sivil toplum örgütlerinin iş birliğiyle yürütüldü. Temel amacı, kırsaldaki dezavantajlı kadınların üretim ve istihdam süreçlerine entegre edilmesini sağlamak,

kooperatifçilik kültürünü yaygınlaştırmak ve kadın emeğini görünür kılarak yerelden ulusala uzanan bir kalkınma modeli ortaya koyuyor. Proje yapısının çok paydaşlı olması, sürdürülebilirlik açısından önemli bir avantaj yaratmakta ve kurumlar arası eşgüdümle etki alanını genişletiyor.

Kooperatifçilikle Gelen Güç

2005 yılında kurulan S.S. Biga Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi, yıllar içerisinde Biga'nın 108 köyünde yaşayan kadınlara ulaşmayı başarmış, üretimi çeşitlendirmiş ve yerelde güçlü bir sosyal yapı inşa etti. Eceköy markası altında toplanan süt ürünleriyle bölgesel bir tanınırlık kazanan bu kooperatif, pandemi sürecinde eğitimlerini dijital ortama taşıyarak 500'ü aşkın kadına ulaştı. Bu başarı, kooperatifin zamanın gereklerine uyum sağlama kapasitesini ve kriz dönemlerinde dahi toplumsal fayda üretme becerisini gösteriyor. Kadının ekonomik sürece katılımını teşvik eden bu uygulama modeli, hem üretim kapasitesini artırmakta hem de sosyal uyumu destekliyor.

Proje Uygulama Yapısı

Proje kapsamında kırsalda yaşayan 150 kadın hedef gruba dahil edilerek bu kadınlardan bazıları doğrudan istihdam edilirken, bir kısmı eğitimlerle üretim sürecine hazırlanmakta, bir kısmı da kooperatif ortaklığına geçerek kendi mikro işletmelerini kurma yolunda destekleniyor. Süt ürünleri üretimi, unlu mamuller, arıcılık, el sanatları gibi geleneksel üretim alanlarına yönelik mesleki eğitimler İŞKUR, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Halk Eğitim İşbirliğiyle yürütüldü.

Kadın İstihdamında Yenilikçi Model

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre ülkemizde işgücüne katılım oranı kadınlarda %35'in altında seyrediyor. Kırsal bölgelerde bu oran daha da düşmekte, kadın emeği büyük oranda görünmez kalıyor. Biga özelinde yapılan saha analizleri, yalnızca %2.9'luk bir kesimin İŞKUR istihdam hedef kitlesinde yer aldığını gösteriyor. Bu çarpıcı veri, projenin hedef kitlesini oluştururken neden kırsalda sosyal yardım alan kadınların tercih edildiğini açıkça ortaya koyuyor. İstatistiksel veriye dayalı hedef belirleme, projenin etkisini artırmakta ve kamu kaynaklarının etkin kullanımını sağlıyor.

Kadınların işgücüne katılımını artırmak, yalnızca bireysel refahın değil, toplumsal kalkınmanın da temel dinamiklerinden biri. Bu doğrultuda Kalkınma Ajansları, özellikle SOGEP kapsamında yürüttükleri çalışmalarla kadın istihdamını önceleyen projelere stratejik destek veriyor. Saha analizlerine dayalı veri temelli yaklaşım, kaynakların dezavantajlı gruplara ulaşmasını sağlamakta ve kamu yatırımlarının sosyal faydasını maksimize ediyor.

Bu yaklaşım, Ajansların yalnızca finansman sağlayan kurumlar olmadığını, aynı zamanda yerel kalkınma aktörleri olarak planlama, yönlendirme ve kapasite geliştirme işlevlerini de başarıyla yürüttüğünü gösteriyor. Kadınların istihdam sürecine dâhil edilmesi, sadece ekonomik bir katkı değil; sosyal içermeye, toplumsal adalet ve aile içi refahın artışı açısından da kritik önemde. Biga özelinde geliştirilen model, işgücü piyasasına girmekte zorlanan kadınları yalnızca istihdam etmekle kalmayıp; onları üretim süreçlerinin aktif öznesi haline

getirerek, kendi ekonomik kimliklerini oluşturmalarına da imkân tanıyor. Bu da uzun vadede hem bireysel bağımsızlığı hem de kırsal kalkınmanın sürekliliğini destekliyor.

Altyapıdan Pazarlamaya: Tesisleşme ve Satış Ağı

Projenin uygulama sürecinde Gümüşçay Beldesi'nde bulunan süt ürünleri üretim tesisi genişletildi, vakumlama ve depolama alanlarıyla modernize edildi. Ayrıca Biga merkezde 104 m² alana sahip yeni bir üretim ve yönetim binası kuruldu. Üretim altyapısının tamamlayıcısı olarak kurulan Yöresel Ürünler Sunum, Tanıtım ve Satış Merkezi, kadınların el emeği göz nuru ürünlerini doğrudan tüketiciyle buluşturduğu bir vitrin işlevi görüyor. Tesisleşme adımları, kadın kooperatiflerinin piyasa ile daha güçlü ve rekabetçi bir bağ kurmasına katkı sağlıyor.

Dijitalleşme ve Görünürlük

Kadın emeğinin daha geniş pazarlara ulaşması için dijital araçlardan da faydalandı. Kooperatife ait profesyonel bir web sitesi kurulmuş, ürün etiketleri ve ambalajları yenilenmiş, sosyal medya hesapları güncellendi. Ankara'da düzenlenen Kadın Kooperatifleri Haftası kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'nın standı ziyaret etmesiyle ulusal çapta görünürlük kazanıldı. Kooperatifin bu başarıları, yerel bir kalkınma girişiminin merkezi politikalarla nasıl örtüşebileceğine dair etkileyici bir örnek oluşturuyor. Dijitalleşme, kırsalda üretilen ürünlerin şehirlerdeki tüketiciyle buluşmasını kolaylaştırmakla kalmayıp markalaşmayı da destekliyor.

Kurumsal İş Birliği ve Sürdürülebilirlik

Proje yalnızca sahada değil, yönetim düzeyinde de güçlü bir yapıya sahip. Biga Kaymakamlığı öncülüğünde oluşturulan proje yürütme kurulu, süreci şeffaf ve koordineli şekilde yönetiliyor. İlçe Tarım Müdürlüğü, İlçe Sağlık Müdürlüğü, Sosyal Yardımlaşma Vakfı ve Biga Belediyesi projeye teknik, idari ve sosyal destek sağladı. Proje sonunda kazanılan üretim kapasitesi, izleme ve denetim mekanizmalarıyla sürdürülebilir hale getirecek. Yerel yönetimlerin bu denli aktif katılımı, projeye hem güven hem de uzun vadeli başarı şansı kazandırıyor.

Kadının Güçlenmesi: Sosyal Dönüşümün Anahtarı

Kadının üretimde, pazarda, yönetimde ve karar alma mekanizmalarında yer alması; yalnızca bir toplumsal cinsiyet eşitliği meselesi değil, aynı zamanda bir kalkınma stratejisi. Biga'da yürütülen bu proje, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını elde etmeleriyle birlikte aile içi dengelerin değiştiğini, çocukların eğitim olanaklarının genişlediğini ve toplumsal dayanışmanın arttığını gösteriyor. Kadın odaklı projeler, toplumun tüm kesimlerini etkileyen zincirleme dönüşümler yaratıyor.

Bu bağlamda "Güçlü Kadın Kooperatifleri, Güçlenen Türkiye" yalnızca bir sosyal destek projesi değil, aynı zamanda yerelden başlayan ve ulusal kalkınma hedeflerine katkı sunan bir dönüşüm hareketidir. Kadın emeğine saygının büyüdüğü, dayanışmanın üretime dönüştüğü bu model, başka birçok kırsal bölgeye ilham verecek bir güce dönüşüyor. Bu proje, kırsalda kadının kalkınmadaki rolünü somut başarılarla ortaya koyarak örnek uygulamalardan biri olarak öne çıkıyor.

Kadın Emeğinden Doğan Doğal Lezzetler

Kadın emeğiyle yoğrulan yöresel bir başarı hikâyesi olan Eceköy markası ile Biga'nın üretken kadınları hem geleneksel lezzetleri yaşıyor hem de kırsalda sürdürülebilir kalkınmanın öncüsü oluyor. 2005 yılında kurulan Biga Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi'nin markası olan Eceköy, kırsalda kadınların ekonomik yaşama aktif ve kalıcı biçimde katılımını sağlıyor. Aynı zamanda doğal, sağlıklı ve güvenilir gıda ürünleriyle bölgesel kalkınmaya da katkı sağlıyor. Bu model, kadınların üretici kimlikleriyle öne çıktığı, dayanışma içinde çalıştığı bir yerel kalkınma örneği olarak dikkat çekiyor.

Eceköy, özellikle süt ürünleri üretiminde öne çıkan bir marka. Kooperatif çatısı altında üretilen Ezine tipi beyaz peynir, eski kaşar peyniri, tulum peyniri, lor peyniri, örgü peyniri, çeçil peyniri ve geleneksel yöntemlerle hazırlanan tereyağı, katkı maddesi içermeyen içerikleri ve yöresel lezzetlere sadık üretim tarzıyla sofralara doğallığı getiriyor. Ürünlerde kullanılan sütler, Biga'nın köylerinden temin ediliyor ve hijyenik koşullarda işleniyor. Bu yaklaşım, kalite ve güvenin kadın emeğiyle birleştiği bir üretim anlayışını ortaya koyuyor.

Eceköy yalnızca bir gıda markası değil; aynı zamanda kadın emeğini ekonomik değere dönüştüren güçlü bir sosyal yapının vitrini. Kooperatif, üretimle sınırlı kalmayarak ürünlerini dijital platformlarda da erişilebilir kılıyor. Tüm ürünleri detaylarıyla incelemek ve doğrudan sipariş vermek için kooperatifin profesyonelce hazırlanmış web sitesi ziyaret edilebilir: www.ecekoy.com ■

+90 530 263 51 66
Destek

Bir Kategori Seçin

Ürünleri arayın...

Ana Sayfa

Hakkımızda

Peynirlerimiz

İndirimli Setler

Hediyelik Ürünler

Atölyeler

Etkinlikler

İletişim

Çıbrıka Otlı Rulo Peynir

Hemen Satın Al

Kurumsal
Etkinlikler

Peynir
Atölyesi

55

GMKA Vizyon

Güney Marmara'da Teknokentler: Bilgiden Değere Giden Yolun Altyapısı

Dünyada bilgi temelli ekonomiye geçişin hız kazandığı son yarım yüzyılda, üniversite-sanayi iş birliği, Ar-Ge ve inovasyonun kurumsallaşması adına teknoparklar, kalkınma politikalarının kilit araçları haline gelmiştir. Türkiye de bu küresel dönüşüme entegre olarak teknokentleri "teknoloji geliştirme bölgeleri" adıyla mevzuat altına almış; yerli inovasyon kapasitesini geliştirme yönünde ciddi adımlar atmıştır.

Kurumsal yapısı, hukuki temeli, işleyişi, sağladığı avantajlar, başarıları, karşılaştığı sorunlar ve dünyadaki benzer örneklerle kıyaslandığında Türkiye'de teknokentler, inovasyon ve ar-ge'nin merkezi durumundalar. Ayrıca sağladığı avantajlarla teknokentler KOBİ'ler, üniversiteler ve bölgesel kalkınma üzerinde önemli etkileri olan bir kurumsal yapı olarak öne çıkıyor.

Türkiye'de teknokentler, hukuki olarak "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri" (TGB) adıyla tanımlanmış ve 4691 Sayılı Kanun ile yasal zemin kazanmıştır. 6 Temmuz 2001 tarihinde yürürlüğe giren bu yasa, üniversiteler, araştırma kurumları ve özel sektör iş birliği ile Ar-Ge ve inovasyon temelli üretimin desteklenmesini amaçlamaktadır. Kanunun amacı, bilimsel bilgi ve yüksek teknolojiye dayalı ürünlerin geliştirilmesi, teknoloji transferi yapılması, girişimciliğin desteklenmesi ve

uluslararası rekabet gücünün artırılmasıdır.

4691 sayılı yasa kapsamında teknokentler; üniversitelerin bilgi ve araştırma potansiyelinden yararlanmak, yüksek katma değerli ürünler üretmek ve bu ürünleri ticarileştirmek üzere yapılandırılmış, destek mekanizmalarıyla donatılmış özel bölgelerdir. Türkiye'deki teknokentler aynı zamanda vergi avantajları, yatırım destekleri ve altyapı kolaylıkları gibi teşvikleri içeren bir dizi hukuki ve idari düzenlemeyle desteklenmektedir.

Bu yapıların hukuki kimliği, hem kamusal hem de özel girişimlerin birlikte yer alabildiği esnek ve hibrit bir modeldir. Yasal çerçeve; kamu, üniversite ve sanayi arasında güçlü bir iş birliği ağı kurulmasını amaçlamakta, yönetici şirketler aracılığıyla teknokentlerin idari yapılanması tanımlanmaktadır.

1980'lerde Başlayan Gelişim Serüveni

Türkiye'de teknokentlerin temelleri 1980'li yıllarda atılmış olsa da kurumsal hale gelmeleri 2000'li yılları bulmuştur. 1985 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesinde yapılan ilk uygulamalar, 1991'de TEKMER'lerin kurulmasıyla daha somut bir hâl almıştır. Asıl dönüm noktası ise 4691 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle gerçekleşmiş ve teknokentler, kamu politikası olarak sistematik şekilde desteklenmeye başlanmıştır.

İlk resmi Teknoloji Geliştirme Bölgesi lisansı 2002 yılında ODTÜ Teknokent'e verilmiştir. Bunu takiben Bilkent Cyberpark, İTÜ ARI Teknokent, Ege Üniversitesi Teknopark gibi örnekler hızla yaygınlaşmıştır. 2024 yılı itibarıyla Türkiye'de 90'dan fazla onaylı teknokent bulunmaktadır, bunların büyük bir kısmı faaliyettedir. Bu süreçte devlet destekleri, kalkınma ajanslarının katkıları, üniversitelerin Ar-Ge vizyonu ve sanayicilerin girişimci ruhu, teknokentlerin sayısal ve niteliksel gelişiminde belirleyici olmuştur.

Ar-Ge ve İnovasyon, Teknoparkların Temel Fonksiyonu

Teknokentler yalnızca ofis alanları ya da fiziki kampüslerden ibaret değil, çok yönlü birer inovasyon ekosis-

temi olarak tasarlanmışlardır. Akademik bilgiyle sanayi ihtiyaçlarını buluşturarak teknoloji temelli yeni ürünlerin geliştirilmesini sağlayan teknokentler, Ar-Ge ve inovasyon açısından temel bir işlev görmektedir. Bunun yanında teknokentler, kuluçka ve ön kuluçka merkezleri aracılığıyla girişimcilere düşük maliyetli, rehberlik destekli başlangıç ortamı sunar. Teknokentler, teknoloji transferi yaparak hayata geçirdiği işbirliği projeleriyle üniversitelerden çıkan bilgilerin firmalara aktarılmasını ve patentlerin ticarileştirilmesini sağlamaktadır.

Teknokentlerin temel fonksiyonlarından biri de öğrenciler, akademisyenler ve uzmanlar için uygulamalı araştırma alanları sunarak beyin gücünü teknolojik üretime kanalize edebilmesidir.

Bu fonksiyonlar sayesinde teknokentler sadece teknoloji üretim merkezleri değil, aynı zamanda bilgi toplumu ekonomisine geçişte stratejik geçitlerdir.

Teknokentlerin başarısı, bünyelerinde barındırdıkları firma ve kurumların ne ölçüde birbiriyle iş birliği içinde olduklarına bağlıdır. Başarılı bir inovasyon ekosistemi için sadece fiziksel yakınlık değil; güvene dayalı ilişkilerin, ortak projelerin, bilgi paylaşımının ve ortak

vizyonun esas olduğu kabul edilmektedir.

Üniversite ile sanayi arasında kurulan ağlar, bilgi transferini ve birlikte öğrenmeyi hızlandırırken; firmalar arası rekabetin yanında sinerjik iş birlikleri de doğar. Teknokentler bu ortamı besleyici mentorluk, eğitim, kümeleme ve proje eşleştirme mekanizmalarıyla desteklemektedir. Bu ilişkiler sadece mikro düzeyde değil; bölgesel kalkınma hedefleri açısından da değerlidir. Çünkü bu yapılar yerel bilgi üretimiyle küresel rekabet arasında köprü kurar.

Teknokentlerin En Önemli Katkısı KOBİ'lere

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ'ler), Türkiye ekonomisinin %99'undan fazlasını oluşturmaktadır. Bu işletmelerin yüksek teknoloji ve Ar-Ge faaliyetlerine erişimi genellikle sınırlıdır. Teknokentler, bu engelleri aşmak adına KOBİ'lere eşsiz fırsatlar sunar. KOBİ'ler teknoparklar sayesinde akademik iş birliklerine kolayca ulaşabilir, devlet desteklerinden ve teşviklerden yararlanabilir, uygun maliyetli altyapı hizmetlerinden faydalanabilirler. Ayrıca, birçok teknoparkta kurulu olan Teknoloji Transfer Ofisleri (TTO), KOBİ'lerin patent alma, lisanslama, uluslararası fonlara başvuru gibi süreçlerinde rehberlik etmektedir. Bu yönüyle teknoparklar, KOBİ'lerin teknolojik dönüşümünü kolaylaştırmakta ve onları ulusal ve uluslararası pazarlarda daha rekabetçi hale getirmektedir.

Bilgiyi Ekonomiye Dönüştüren Platformlar

Teknokentler, Türkiye'nin teknolojik kalkınma hedeflerinde kritik rol oynamaktadır. Üniversitelerde üretilen

bilginin ekonomik değere dönüşmesi, Ar-Ge faaliyetlerinin teşvik edilmesi, girişimciliğin desteklenmesi ve istihdam yaratılması gibi birçok işlevi aynı çatı altında sunmaktadırlar.

Türkiye'nin ekonomik bağımsızlık ve sürdürülebilir büyüme hedefleri, Milli Teknoloji Hamlesi ile stratejik bir boyut kazanmıştır. Bu hamlenin önemli unsurlarından biri olan teknokentler, ülkenin teknolojik gelişimine önemli katkılar sunmaktadır. Haziran 2025 verileri, Türkiye genelindeki 106 teknokentte faaliyet gösteren 11.700'ü aşkın teknoloji şirketinin varlığını ortaya koymaktadır. Bu şirketler aracılığıyla 120.000'den fazla nitelikli istihdam sağlanmakta ve teknoloji ihracatının 14 milyar doları aşmasıyla ülke ekonomisine önemli bir katma değer yaratılmaktadır.

Türkiye'nin küresel rekabet gücünü artırabilmesi için teknoparkların niceliksel değil, niteliksel olarak da geliştirilmesi gerekmektedir. Sadece bina ve teşvik sağlayan yapılar değil; aynı zamanda entelektüel sermaye, iş birliği kültürü ve girişimcilik ruhunu barındıran canlı ekosistemler olmalıdırlar.

Bu bağlamda teknokentler, bilgiyi ekonomiye dönüştüren ve geleceğin Türkiye'sini inşa eden stratejik kalkınma araçları olarak değerlendirilmelidir. ■

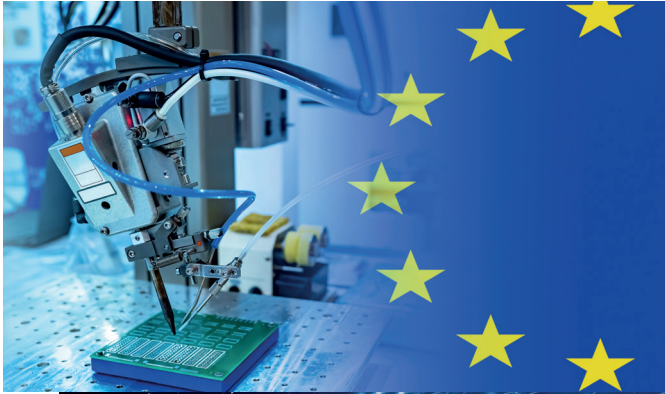

Bölge Teknokentleri Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri Ağı'na Dahil Oldu

Balıkesir Teknokent ve Çanakkale Teknopark'ın içinde olduğu konsorsiyum, EDIHWESTMARMARA projesi ile Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri Ağına Türkiye'den katılan 5 konsorsiyumdan biri oldu. "EDIH WEST MARMARA" projesiyle, Avrupa çapındaki 151 merkezden oluşan ve Ulusal eşgüdümünü Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin yaptığı Dijital Avrupa Programı'nın en önemli mekanizmalarından biri olan ve ülkemiz sanayisinin, KOBİ'lerinin ve kamu kurumlarının dijital dönüşümündeki önemli aktörlerden birisi olacak olan Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri (ADİM) ağına dahil olmaya hak kazandı.

Trakya Kalkınma Ajansı koordinatörlüğünde, Balıkesir Teknokent, Çanakkale Teknopark, Güney Marmara Kalkınma Ajansı, 1773 İTÜ TTO, Çorlu TSO, Çerkezköy OSB, Namık Kemal Üniversitesi Teknopark, Namık Kemal Üniversitesi Trakya Verimlilik ve İnovasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi (TRAVİM) ortaklığındaki EDIH West Marmara projesi ile yatırım öncesi test, eğitim ve beceri geliştirme, yatırım bulma desteği, ağ oluşturma ve inovasyon ekosistemlerine erişim gibi hizmetler sunabilecek.

EDIH West Marmara projesi, Türkiye'nin Batı Marmara Bölgesi'ndeki kamu kuruluşları, işletmeler ve girişimcilerin dijital teknolojileri benimsemelerini destekleyerek, dijital dönüşüm, inovasyon, iş birliği ve büyüme için katalizör görevi üstlenecek bir yapı kurmayı amaçlıyor ve bölgesel kalkınma ile dijital dönüşüme katkı sağlamayı hedefliyor. ■

Balıkesir Teknokent: Yenilikle Büyüyen Bir Girişimcilik Üssü

Doğal güzellikleri, gelişen ulaşım altyapısı ve güçlü akademik potansiyeliyle Balıkesir, yalnızca bir tarım ve turizm kenti değil; aynı zamanda teknoloji ve inovasyonun da parlayan yıldızıdır. Balıkesir Teknokent, bu dönüşümün kalbinde yer alarak yatırımcılara sadece ofis değil, sürdürülebilir bir başarı vaadi sunuyor.

Balıkesir'in gelişen teknolojik altyapısı ve akademik gücü, Balıkesir Teknokent ile birleşerek yatırımcılara sürdürülebilir bir büyüme zemini sunmaktadır. 2019 yılında Balıkesir Üniversitesi Çağış Kampüsü'nde kurulan Balıkesir Teknokent, Balıkesir'in ilk ve tek teknoloji geliştirme bölgesi olarak, yenilikçi girişimciliği teşvik eden bir ekosistem oluşturmuştur.

Balıkesir Üniversitesi Çağış Kampüsü'nün içerisindeki 11 bin 908 m2 arazi içine kurulan "Teknoloji Geliştirme Bölgesi" kısaca Balıkesir Teknokent, bugün imalat sanayi, sağlık, makine, yazılım, endüstriyel üretim, kimya, gıda, jeoloji, dijital içerik, savunma sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren 72 firmaya ev sahipliği yapıyor.

Yazılım ve bilişim sektörlerine odaklanan kümelenme politikaları ile Balıkesir Teknokent, yerli üreticilerin ulusal ve uluslararası pazarda rekabet gücünü artırmayı hedeflemektedir. Firmalar, vergi ve SGK teşviklerinden

de faydalanabilmektedir. Ayrıca TÜBİTAK TEYDEB gibi kurumlar tarafından sağlanan hibe desteklerine erişim avantajı, Ar-Ge projelerinin hayata geçmesini kolaylaştırmaktadır.

Girişimcilik ve Ar-Ge Üssü

Balıkesir Teknokent, 15 Mart 2014 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan 2014/5938 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Balıkesir Üniversitesi Çağış Kampüsü içerisinde "Teknoloji Geliştirme Bölgesi" olarak ilan edildi. Balıkesir Üniversitesi öncülüğünde 31 Ağustos 2015 tarihinde kurulan teknokentin yönetici şirketi, kamu, sanayi ve üniversite iş birliğini temel alarak bölgedeki girişimcilik potansiyelini destekliyor. Balıkesir Teknokent'in yönetici şirketi, bölgesel kalkınma amacıyla geniş bir kurumsal iş birliği ağına sahip. Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, Balıkesir Sanayi ve Ticaret Odaları, Bandırma ve Burhaniye Ticaret Odaları ile iki organize sanayi bölgesinin ortaklığıyla şekillenen bu yapı, teknolojik üretimi ve girişimciliği destekleyen güçlü bir yönetim modeli ortaya koymaktadır.

2018 yılında temeli atılan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteğiyle 2019 yılında tamamlanan Teknokent binası, Ekim 2019'dan itibaren firmalardan proje başvuruları almaya başlamıştır. Bu süreç, Balıkesir'in sadece

bir geçiş güzergâhı değil, aynı zamanda bir "teknoloji üssü" olma yolunda önemli bir adımdır.

Akademik Güçle Desteklenen Girişimcilik

Balıkesir Teknokent, akademik bilgi birikimini ekonomik değere dönüştürmeyi amaçlayan yapısıyla dikkat çekmektedir. TGB mevzuatı kapsamında Balıkesir Üniversitesi öğretim elemanları, üniversite yönetim kurullarından alacakları izinle Teknokent bünyesinde şirket kurabilir, mevcut şirketlere ortak olabilir veya yönetim süreçlerinde yer alabilir. Bu çerçevede geliştirilen özel teşvik modelleri, akademisyenlerin yenilikçi fikirlerini hayata geçirmelerini kolaylaştırmaktadır.

Teknokent bünyesinde yer alan Kuluçka Merkezi, yeni girişimlerin hayata geçirilmesi ve desteklenmesi amacıyla yapılandırılmıştır. Özellikle ilk girişimcilik yıllarında kira indirimi (%25-%50) gibi avantajlar sunulmakta, ortak giderler paylaşılmakta ve bireysel destekler sağlanmaktadır. Bu merkez ayrıca Balıkesir dışındaki üniversitelerden gelen akademisyenlere de teşvikler sunarak bölgesel çekim gücünü artırmaktadır.

Kapsamlı Programlar: Ön Kuluçka, Kuluçka ve Kümelenme

Teknokent bünyesindeki ön kuluçka programı, Balıkesir Üniversitesi öğrencilerine yönelik geliştirilmiş olup girişimci adaylarının fikirlerini test edebileceği, ücretsiz altyapı hizmetleriyle desteklenmiş bir platform sunmaktadır. Elektrik, internet, faks, fotokopi gibi hizmetlerin ücretsiz sağlandığı bu merkez, şirketleşme sürecine kadar geçen aşamada adaylara mentorluk ve danışmanlık da vermektedir.

Kuluçka programı ise Ar-Ge ve yazılım odaklı firmaların kuruluşunu hızlandırmak ve büyüme süreçlerini desteklemek üzere yapılandırılmıştır. Firmalara sadece fiziksel mekân değil; aynı zamanda iş geliştirme, ağ kurma ve pazarlama konularında da destekler sunulmaktadır.

Kümelenme politikası, Balıkesir Teknokent'in temel stratejik unsurlarından biridir. Bu kapsamda Balıkesir Teknokent bünyesinde "Yazılım-Bilişim-Teknoloji" ve "Sağlık Teknolojileri-Kimya Endüstrisi" alanlarında yenilikçi ve sürdürülebilir bir ekosistem oluşturmak, akademik bilgi birikimini kümelenme ekosistemi ile birleştirerek yerel ve ulusal düzeyde rekabetçi bir teknoloji geliştirme ortamı yaratmak ve girişimcileri, araştırmacıları ve bilişim temsilcilerini bir araya getirerek sinerji oluşturmak adına 2 ayrı Kümelenme Grubu oluşturulmuş ve Aralık 2024 itibarıyla faaliyetlere başlanmıştır.

Küme faaliyetlerinin geliştirilmesi amacıyla Şubat 2025'te "Balıkesir Teknokent Kümelenme Grubu: Güçlü Kümelenme, Stratejik Yol Haritası Ve İş Birliği Gelişim Projesi" ile Güney Marmara Kalkınma Ajansı tarafından yayınlanan "Beşeri ve Sosyal Gelişim Teknik Destek Programı"na başvuruda bulunulmuş ve proje destek-

lenmeye hak kazanmıştır. Proje kapsamında Teknokent bünyesinde yer alan Küme firmalarına düzenli olarak eğitim desteği sunulmakta ve kümelenme faaliyetleri danışmanlık desteği ile yürütülmektedir. Faaliyetler ile birlikte kümelenme yapılarının kurumsallaşması, sürdürülebilirliği ve etkin işbirliği modellerinin oluşturulması beklenmekte; kamu, üniversite ve özel sektör iş birliğiyle; yüksek katma değerli üretimin, yerli teknolojinin ve uluslararası rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir. Teknokent, yazılım ve bilişim alanlarında kümelenmeye öncülük ederek, Balıkesir'i dijital dönüşümde öncü şehirlerden biri hâline getirmeyi amaçlamaktadır.

Mali Teşvikler ve Vergi Avantajları

Balıkesir Teknokent, yatırımcılara sunulan vergi ve SGK teşvikleri ile dikkat çekmektedir. Bölgede yürütülen yazılım veya Ar-Ge faaliyetlerinden elde edilen kazançlar, 31.12.2025 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır. Ayrıca bölgedeki yazılım ürünleri KDV'den istisna tutulmuş; Ar-Ge ve destek personelinin ücretleri her türlü vergiden muaf hâle getirilmiştir.

Destek personelinin işveren prim hisselerinin %50'si devlet tarafından karşılanmakta, Ar-Ge sonucu ortaya çıkan teknolojik ürünlerin bölge içinde üretimi de mümkün kılınmaktadır. İthal edilen makine ve teçhizatlar ise gümrük vergisinden, damga vergisinden ve harçlardan muaftır.

TÜBİTAK-TEYDEB destekleri de Teknokent firmaları açısından önemli bir fırsattır. Onaylanmış projeler, %60 ila %75 oranında hibe desteğine ulaşabilmekte; temel bilimler mezunu Ar-Ge personeli istihdamı durumunda, bu personele ödenen maaşların brüt asgari ücrete kadar olan kısmı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.

Uluslararası Açılım ve Sürdürülebilir Başarı

Balıkesir Teknokent, sadece yerli girişimcileri değil, aynı zamanda yabancı yatırımcıları da desteklemektedir. 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu kapsamında, vasıflı yabancı Ar-Ge personeli ve yöneticilerin istihdamına imkân tanınmaktadır. Bu durum, Teknokent'in uluslararası rekabet gücünü artırmakta ve teknoloji transferi süreçlerini hızlandırmaktadır.

Balıkesir Teknokent, sadece bir iş merkezi değil; fikirlerin teknolojiye, teknolojinin ise katma değere dönüştüğü bir gelişim platformudur. Stratejik konumu, akademik desteği, mali teşvikleri ve güçlü altyapısıyla, yatırımcılar için sürdürülebilir bir büyüme ortamı sunmaktadır.

Turizm ile teknolojiyi bir arada barındıran Balıkesir, girişimciler için hem yaşanabilir hem de üretilebilir bir şehir olma özelliğiyle öne çıkmaktadır. Balıkesir Teknokent ise bu dönüşümün simgesi olarak, geleceği bugünden inşa etmeye devam etmektedir. ■

Çanakkale Teknopark: Teknoloji ve Kalkınmanın Dinamik Merkezi

Çanakkale Teknopark, bölgedeki üniversite-sana-yi-kamu iş birliğini teşvik etmekte, girişimcilere yönelik Ar-Ge destek mekanizmaları sunmakta ve bölgenin yenilikçilik kapasitesini artırıyor. Sürdürülebilir bir teknoloji ekosistemi oluşturma vizyonuyla hareket eden Çanakkale Teknopark, Milli Teknoloji Hamlesi'nin başarıya ulaşmasında üzerine düşen görevi yerine getiriyor ve bölge ekonomisine somut katkılar sunmaya devam ediyor.

2012 yılında temelleri atılan ve 2014 yılından beri faaliyet gösteren Çanakkale Teknoloji Geliştirme Bölgesi, yenilikçi fikirleri ve projeleri hayata geçirmek, teknoloji tabanlı iş birliklerini güçlendirmek ve bölgesel kalkınmaya öncülük etmek misyonuyla; akademik bilgi birikimini teknoloji ve girişimcilik ekosistemiyle birleştirerek, ileri düzey altyapı, uzman mentörlük ağları ve çeşitli finansman kaynaklarına erişim destekleriyle teknoloji tabanlı projelerin fikirden ürüne dönüşmesine olanak sağlamaktadır.

Teknoloji Üretim Üssü: Çanakkale Teknopark

Çanakkale Teknopark, Sarıcaeli Yerleşkesinde 10 bin

m² kapalı ve 135 bin m² açık alan, Çardak Yerleşkesinde ise 4.813 m² kapalı ve 10.669 m² açık alan ile 74 inovatif şirkete ev sahipliği yapmakta ve bölgenin teknoloji ekosistemine önemli bir dinamizm katmaktadır. Çanakkale Teknopark, bünyesinde yürütülen Ar-Ge faaliyetleriyle 600'den fazla nitelikli istihdama doğrudan katkı sağlamaktadır. Ayrıca, kurulduğu günden bu yana 259 proje başarıyla tamamlanmış, 90 proje ise aktif olarak devam etmekte olup, toplamda 349 Ar-Ge projesi hayata geçirilmiştir.

Çanakkale Teknopark, modern altyapısı ve uzman kadrosuyla teknoloji firmalarının, yenilikçi start-up'ların ve genç girişimcilerin gelişimlerine destek olmak amacıyla kapsamlı hizmetler sunmaktadır. Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) aracılığıyla üniversite-sanayi-kamu iş birliklerini güçlendirerek bilgi ve teknoloji transferini hızlandırmaktadır.

TTO bünyesinde konumlanan beş modüler yapı, teknoloji ekosistemine yönelik entegre hizmetler sunmaktadır. Eğitim, Tanıtım ve Farkındalık Modülü, paydaşların inovasyon ve teknoloji transferi konularında

bilgi düzeyini artırmayı hedeflerken, destek Programları ve Uluslararasılaşma Modülü, ulusal ve uluslararası fonlara erişimi kolaylaştırarak projelerin sürdürülebilirliğini desteklemektedir.

Üniversite Sanayi İş Birliği Modülü, akademik bilgi ile sanayi ihtiyaçlarını sentezleyerek ortak Ar-Ge ve inovasyon projelerinin geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır. Fikri Haklar ve Ticarileşme Modülü, yeniliklerin fikri mülkiyetini güvence altına alarak ticarileşme süreçlerini stratejik olarak yönetir ve Erken Aşama Girişimcilik Modülü teknoloji tabanlı yeni girişimlere yönelik kapsamlı mentörlük ve rehberlik hizmetleri sağlayarak büyüme potansiyellerini desteklemektedir.

En İyi Gelişme Gösteren Teknopark

Çalışmaların getirisi olarak, Çanakkale Teknopark, 2019 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından açıklanan Teknoparklar Performans Endeksi'nde "En İyi Gelişme Gösteren Teknopark" kategorisinde birinci sırada yer almıştır. Elde ettiği bu başarıyı sürdüren Çanakkale Teknopark, 2022 yılı performans endeksi sonuçlarına göre de büyükşehirler dışındaki Anadolu teknoparkları arasında zirvedeki konumunu korumuştur. Ayrıca, Güney Marmara ve Trakya bölgelerindeki liderliğini sürdürürken, Ege Bölgesi'nde faaliyet gösteren 10 teknopark içinde İzmir'den sonra ilk sırada yer alarak bölgesel gücünü pekiştirmiştir.

Ulusal ve Uluslararası Ağlarda Çanakkale Teknopark

Çanakkale Teknopark, sadece bölgesel düzeyde değil, aynı zamanda ulusal ve uluslararası platformlarda da aktif rol alarak teknoloji ekosistemine değer katmaktadır. Bu kapsamda, International Association of Science Parks and Areas of Innovation (IASP) ve Asian Science Park Association (ASPA) üyelikleriyle küresel yenilikçilik trendlerini yakından takip etmekte ve uluslararası iş birliklerini güçlendirmektedir.

Ayrıca girişimlerin uluslararasılaşma faaliyetlerine ve yurtdışı operasyonlarına destek olmak amacıyla ABD San Francisco Sunnyvale Plug&Play'de ve Polonya'nın başkenti Varşova'da bulunan Spaces Co-Working Center'da Çanakkale Teknopark ofislerimiz bulunmaktadır.

Ulusal düzeyde ise Çanakkale Teknopark, Türkiye'deki teknoloji geliştirme bölgelerini bir araya getiren ve sektörün gelişimine yön veren Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Derneği (TGBD)'nin aktif bir üyesidir.

Dijital Dönüşümde Öncü Projeler

Çanakkale Teknopark, AB Destekli proje "EDIH West Marmara Konsorsiyumu" ile bölgedeki KOBİ'lerin dijitalleşme süreçlerine öncülük ederek, onların rekabet gücünü artırmayı hedeflemektedir. Çanakkale Teknopark'ın proje ortağı olarak yer aldığı "INNOVATILE"

projesi, sürdürülebilir ve inovatif bir dönüşümü hedefleyerek AB Interreg NEXT MED Programı tarafından desteklenmeye hak kazanmıştır. Ayrıca, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ) ve Almanya'daki Ludwig Maximilian Üniversitesi (LMU) iş birliğiyle yürütülen "Skill Sets and Needs for Behavioral Science Lab " projesi kapsamında kurulan "Davranış Bilimleri Laboratuvarı" uluslararası alanda dikkat çekici bir bilimsel atılım olarak öne çıkmaktadır.

Çanakkale Teknopark bünyesindeki firmalar, Ar-Ge çalışmalarıyla çeşitli sektörler için yenilikçi çözümler geliştirmektedir. Bu projeler, hem yerel hem de ulusal ekonomiye değer katarken, Türkiye'nin teknolojik bağımsızlık hedeflerine ulaşmasına da destek olmaktadır.

Çanakkale Teknopark'ta yürütülen çalışmalar arasında yapay zeka destekli otonom sistemler ve robotik uygulamalar, ileri mühendislik çözümleriyle geliştirilen sürdürülebilir malzeme ve enerji teknolojileri, akıllı sistem entegrasyonları gibi birçok alanda proje yer almaktadır. Ayrıca, inovatif yazılım projeleri kapsamında çeşitli sektörler için özel yazılım geliştirmeleri, dijital dönüşüm çözümleri ve mobil uygulamalar gibi alanlarda yenilikçi projeler geliştirilmektedir.

Tarım teknolojileri alanında, yapay zeka destekli otonom sistemler sayesinde kümes hayvanları sağlığının takibi ve hastalıkların erken tespiti sağlanarak sektöre modern bir bakış açısı getirilmektedir. Sağlık sektöründe ise 3 boyutlu tümör görüntüleme cihazı gibi yerli üretimler, tıbbi teknolojilere önemli katkılar sağlamaktadır.

Denizcilik sektöründe yerli ve milli imkanlarla geliştirilen "Spectrum 8,5 Akıllı Tekne", entegre yönetim sistemleriyle seyir güvenliği ve verimliliği artırırken, yapay zeka destekli fotoğraf işleme yazılımı "AI Photo Booth Pro" ise görselleri analiz ederek kişiselleştirilmiş içerik oluşturma kabiliyetleriyle sektörde öne çıkmaktadır.

Gelecek Vizyonu ve Katkıları

Sürdürülebilir bir inovasyon anlayışıyla hareket eden Çanakkale Teknopark, tüm imkanlarını yeni Ar-Ge projelerine ve girişimcilere destek olmak için kullanmaktadır. Bu sayede, hem bugünün hem de yarının teknolojilerini geliştirmekte ve ülke ekonomisine uzun vadeli katkılar sağlamaktadır.

Oluşturduğu sürdürülebilir ekosistemle hizmet kapasitesini sürekli geliştiren Çanakkale Teknopark, bünyesindeki firmaların ve projelerin büyümesini teşvik etmektedir. Dinamik ve sürdürülebilir yapısıyla, Çanakkale Teknopark, Türkiye'nin Milli Teknoloji Hamlesi hedeflerine ulaşmasında kilit bir rol oynamaya ve teknoloji ekosistemine değerli katkılar sunmaya devam edecektir. ■

Ege'nin Saklı Mirası

BOZCAADA

Türkiye'nin kuzeybatısında, Çanakkale Boğazı'nın hemen dışında yer alan Bozcaada, yalnızca bir ada değil; binlerce yıllık tarih, kültürel çeşitlilik ve doğal güzelliklerin birleştiği yaşayan bir açık hava müzesi gibidir. Bu eşsiz ada, modern zamanın telaşından kaçmak isteyen ziyaretçiler için sakinliğin ve sadeliğin simgesi haline gelmiştir.

Göz alabildiğine uzanan bağlar, pastel renkli taş evlerin sıralandığı sokaklar, geçmişi bugünde yaşatan yapılar ve denizle sarmaş dolaş kıyılar, Bozcaada'yı diğer turistik noktalardan ayıran başlıca unsurlardır. Her yıl binlerce ziyaretçiye kendine çeken ada, bu ilgiyi sadece yaz turizmiyle değil; yıl boyu süren etkinlikleri, zengin mutfak kültürü ve tarihsel derinliğiyle de fazlasıyla hak eder.

Çanakkale'nin iki ada ilçesinden birisi olan Bozcaada, boğazın Ege ağzının 18 deniz mili güneyinde Geyikli yük iskelesine 5 deniz mili uzaklıkta, köyü olmayan tek ilçedir. Bozcaada, yaklaşık 42 kilometre karelik yüz ölçümüne sahiptir. En yüksek yeri 192 metrelik Göztepe'dir.

Akdeniz iklimini andırmakla beraber, boğazın tam çıkışında bulunması nedeniyle kuzey rüzgârlarını fazlaca almaktadır. Bozcaada'da yazlar serin ve kurak, kışlar ılık ve az yağışlı olarak geçer. Adanın tamamına yakını şaraplık üzüm bağları ile kaplıdır. Adanın 12 burnu, bu burnlar arasında da eşsiz güzellikte 11 koyu yer almaktadır. Adaya Geyikli'deki Odunluk İskelesi'nden feribotla ulaşılmakta, ayrıca yaz aylarında Çanakkale'den deniz otobüsü seferleri yapılmaktadır. Feribotla yaklaşırken kalesi ve limanıyla çok etkileyici bir görüntü sunan adada bir Türk, bir de Rum mahallesi vardır. Osmanlı döneminde ada bir sürgün yeri olarak da kullanılmıştır. Bozcaada'nın ünü sınırlarını aşan değerlerinin başında Çavuş Üzümlü, bağları, bağ evleri ve şarapları gelmektedir. Antik dönem Tenedos sikkelerinde de görülen

üzüm salkımı bağcılığın adada çok eskilere dayandığının işaretidir. Üzüm bağları ada yüzölçümünün 1/3'ünü kaplamaktadır. Geniş üzüm bağlarının ortasındaki kendisine has mimarisiyle taştan yapılmış bağ evleri, ada ziyaretçilerinin yoğun ilgisiyle restore edilip, yeniden yaşam alanı olarak hizmete konulmaktadır.

Tarihin Katmanlarında Bir Ada: Antik Tenedos'tan Günümüze

Bozcaada'nın tarihi, yalnızca yazılı belgelerle değil, adım başı rastlayabileceğiniz tarihi yapılarla ve yerel anlatılarla da gün yüzüne çıkar. Antik Çağ'da "Tenedos" olarak bilinen ada, Homeros'un İlyada destanında yer bulmuş nadir coğrafyalardandır. Bu yönüyle sadece yerel değil, dünya tarihinin de önemli bir parçasıdır.

Ada sırasıyla Pelasglar, Fenikeliler, Atinalılar, Persler, Roma ve Bizans gibi kadim medeniyetlerin etkisi altında kalmış; her biri burada kendi izlerini bırakmıştır. 1455 yılında Fatih Sultan Mehmet'in Bozcaada'yı Osmanlı topraklarına katmasıyla birlikte ada yeni bir kimlik kazanmış, özellikle 17. ve 18. yüzyıllarda hem ticari hem askeri açıdan önemli bir üs olarak kullanılmıştır.

Osmanlı döneminde yeniden inşa edilen Bozcaada Kalesi, bu askeri stratejinin önemli bir göstergesidir. Kalenin heybetli yapısı, sadece savunma amacıyla değil; aynı zamanda ada halkının kendini güvende hissetmesi açısından da önemli bir semboldür. Diğer taraftan, adada bulunan cami ve kiliseler, Müslüman ve Hristiyan toplumların yüzyıllarca bir arada yaşadığını gös-

terir. Özellikle Rum Ortodoks Kilisesi ve Alaybey Camii gibi yapılar, bu çok kültürlü yaşamın günümüzdeki sessiz tanıklarındır. Tüm bu katmanlar, Bozcaada'yı sadece bir tatil yeri olmaktan çıkarıp tarihsel bir kimlik taşıyan nadir coğrafyalar arasına sokar.

Taş Sokaklardan Kültüre

Bozcaada, fiziksel mimarisiyle olduğu kadar sosyal yapısıyla da geçmişten günümüze taşınan bir kültürel miras sunar. Adanın merkezinde yer alan sokaklar, Türk ve Rum mahalleleri olarak ikiye ayrılmış olsa da bu ayrım hiçbir zaman bir kopuş değil, iç içe geçmiş bir yaşam örüntüsü şeklinde var olmuştur. Rumların ustalıkla inşa ettiği taş evler, geniş avlular, ahşap panjurlar ve begonvillerle süslenmiş cepheler; ada estetiğinin temel yapı taşlarını oluşturur. Türk mahallesinde ise daha sade ama bir o kadar estetik yapılar öne çıkar. Bu mimari zenginlik, Bozcaada'nın hem tarihini hem de kültürel çeşitliliğini gözler önüne serer.

Bugün, bu yapılar butik otel ya da restoran olarak kullanılsa da her biri kendi hikâyesini yaşatmaya devam etmektedir. Sadece binalar değil, sokak isimlerinden kapı tokmaklarına kadar her detay, bir zamanlar burada yaşamış insanlara dair bir iz taşır. Adada hâlâ konuşulan Rumca sözcükler, bazı yerel yemek tariflerinde geçen Yunanca terimler ya da bayramlarda birlikte yapılan etkinlikler; bu kültürel bütünlüğün günümüzdeki devamıdır. Bozcaada, gelenek ile modernliği, geçmiş ile bugünü harmanlamayı başaran ender yerlerden biridir.

Doğa ile Uyumlu Bir Yaşam

Bozcaada'nın doğal dokusu, adayı ziyaret edenleri ilk andan itibaren etkisi altına alır. Ayazma, Habbele, Sulubahçe ve Akvaryum koyu gibi eşsiz plajlar, yalnızca yüzmek için değil, aynı zamanda gün batımını izlemek, meditasyon yapmak ya da sadece sessizce doğanın

tadını çıkarmak için de idealdir. Doğa yürüyüşü yapmak isteyenler için ada çevresindeki patikalar, zeytin ağaçları ve üzüm bağları arasından geçerek göz alıcı manzaralar sunar. Bozcaada'nın doğası, hem estetik bir haz hem de biyolojik çeşitlilik açısından zengindir.

Son yıllarda artan turist sayısına rağmen Bozcaada, çevreye duyarlı bir turizm anlayışı benimseyerek sürdürülebilirliği öncelik haline getirmiştir. Ada genelinde büyük otel zincirleri yerine küçük ölçekli, yerel halkın işlettiği butik oteller ve pansiyonlar tercih edilmektedir. Plastik kullanımının azaltılması, bisiklet yollarının artırılması ve yerel üreticilerin desteklenmesi gibi uygulamalar, ada halkının bilinçli çevre politikalarının bir sonucudur. Bu yaklaşım, adanın doğal güzelliklerinin korunmasına yar-

dımcı olduğu gibi, ziyaretçilere de doğayla daha yakın ve saygılı bir ilişki kurma fırsatı tanır.

Üzümün Hikâyesi

Bozcaada'yı Bozcaada yapan en önemli unsurlardan biri de kuşkusuz bağcılık ve şarap üretimidir. Binlerce yıldır devam eden bu gelenek, adanın ekonomik ve

kültürel yaşamının merkezinde yer alır. Çavuş ve Karalahna gibi yerel üzüm türleri, adanın kendine has iklimi ve toprak yapısıyla birleştiğinde yüksek kalitede şarapların ortaya çıkmasını sağlar. Bozcaada'daki şarap üreticileri, geleneksel yöntemlerle modern teknikleri birleştirerek her yıl hem yerel hem uluslararası ödüller kazanan şaraplar üretmektedir.

Bağbozumu dönemi ise adada adeta bir ritüel havasında geçer. Eylül ayında düzenlenen Bağbozumu Festivali, üzüm hasadının coşkulu kutlaması olarak öne çıkar. Halk oyunları, müzik etkinlikleri, üzüm ezme yarışmaları ve şarap tadımları ile festival, hem ada halkının hem de turistlerin dört gözle beklediği bir dönemdir. Bu etkinlikler yalnızca eğlence amaçlı değil, aynı zamanda Bozcaada'nın kültürel belleğini yaşatma misyonunu da üstlenir.

Ada Ruhunu Yaşatan Etkinlikler

Bozcaada'nın sadece doğal ve tarihi güzellikleri değil, aynı zamanda kültürel zenginlikleri de her yıl binlerce insanı kendine çekmektedir. Ada, yıl boyunca hem yerel halkın katıldığı hem de Türkiye'nin dört bir yanından gelen ziyaretçilere açık olan birçok festival ve etkinliğe ev sahipliği yapar. Bu etkinliklerin başında gelen Bozcaada Kültür, Sanat ve Bağbozumu Festivali Eylül ayında gerçekleşir ve adanın en canlı dönemlerinden birine sahne olur. Festivalin en ayırt edici yanı, üzüm hasadının topluca kutlanmasıdır. Üzüm bağlarında sabah saatlerinde başlayan geleneksel hasat, müzik ve dansla bütünleşerek akşama kadar devam eder.

Bir diğer önemli etkinlik ise Bozcaada Uluslararası Ekolojik Belgesel Festivali (BIFED)'dir. Ekim ayında düzenlenen bu festival, çevre temalı belgesel filmleri ada halkı ve doğa bilincine sahip izleyicilerle buluşturur. Festival boyunca atölye çalışmaları, söyleşiler ve

doğa yürüyüşleri de gerçekleştirilir. Kültürle çevre duyarlılığının buluştuğu bu organizasyon, Bozcaada'nın vizyoner yönünü ortaya koyar. Ayrıca "Ozanın Günü", "Ayazma Panayırı" ve edebi etkinliklerle zenginleşen yaz ayları boyunca ada adeta bir açık hava kültür sahnesine dönüşür.

Denizin, Toprağın ve Geleneğin Sofraya Yansması

Bozcaada'nın mutfağı, Ege'nin zarif ve sağlıklı yemek kültürünün en özel yansımalarından biridir. Ada mutfağı, Rum ve Türk gastronomi geleneklerinin harmanlanmasıyla özgün bir lezzet skalası oluşturur. Deniz ürünlerinin tazeliği, zeytinyağının baskın kullanımı ve mevsimlik otların çeşitliliği, adanın yemeklerini benzersiz kılar. Özellikle kalamar, ahtapot, sardalya gibi deniz ürünleri, adaya gelenlerin ilk denediği lezzetler arasında yer alır. Bu ürünler genellikle ızgara ya da güveç tarzında pişirilir, yanında da zeytinyağlı mezeler ve ada şarabı servis edilir.

Adanın karakteristik lezzetlerinden biri de "topik"tir. Aslen Rum mutfağına ait bu yemek, nohut ezmesi ve baharatlarla hazırlanır. Aynı şekilde Ege otlarıyla yapılan enginar, şevketi bostan, deniz börülcesi gibi zeytinyağlılar da Bozcaada sofralarında baş köşededir. Her restoranın kendi yorumunu kattığı bu mezeler, özellikle akşam yemeklerinde uzun sohbetlere eşlik eden temel unsurlardır.

Bozcaada mutfağında tatlılar da ihmal edilmez. Ev yapımı reçeller, kabak tatlısı, sakızlı muhallebi gibi yerel lezzetler ada halkının misafirperverliğini yansıtır. Sabah kahvaltılarında sunulan domates, incir ve üzüm reçelleri, yerel üreticilerin emeğini sofralara taşır. Bununla birlikte, adada üretilen zeytinyağı ve organik üzüm pekmezi, hem yemeklerde hem de hediye olarak adadan alınabilecek değerli ürünlerdir.

Ulaşım ve Konaklama

Bozcaada'ya ulaşım, ada hayatının sadeliğini ve yavaş ritmini yansıtan bir yolculukla başlar. Adaya kara yolu ile ulaşmak isteyen ziyaretçiler, öncelikle Çanakkale'nin Ezine ilçesine bağlı Geyikli İskelesi'ne varır. Buradan yaz aylarında saatte bir, kış aylarında ise günde birkaç kez hareket eden feribotlarla yaklaşık 35 dakikalık keyifli bir deniz yolculuğu ile Bozcaada'ya ulaşılır. Feribot seferleri hem yaya hem araçlı yolcular için uygundur. Bozcaada küçük bir ada olduğu için ada içinde toplu taşıma yoktur; ulaşım genellikle yürüyerek, bisikletle veya kiralık araçlarla sağlanır. Bu durum, adada trafik yoğunluğunun oluşmamasını ve doğanın korunmasını sağlar.

Konaklama konusunda Bozcaada, büyük turizm merkezlerinden farklı olarak butik anlayışta hizmet veren işletmeleriyle ön plana çıkar. Beş yıldızlı otellerin yerine, çoğu ada halkı tarafından işletilen butik oteller, taş pansiyonlar ve bağ evi tarzında konaklama yerleri tercih edilir. Bu tesisler genellikle tarihi taş yapılarda hizmet verir; çoğunun bahçesi, avlusu ve yerel mimariye uygun dekorasyonu bulunur. Böylece konaklayan misafirler sadece uyumak için değil, adanın yaşam kültürüne doğrudan temas etmek için bu yerleri seçer.

değişiklik gösterse de Bozcaada genelinde lüks ve sadeliğin iç içe geçtiği bir çizgi hâkimdir. Bazı bağ evlerinde sabah kahvaltısı, doğrudan bağların arasında sunulur; bazı pansiyonlar ise ev yapımı ikramlarla misafirlerine ada ruhunu yaşatır. Yaz sezonunda yoğunluk yaşandığı için erken rezervasyon önerilir. Alternatif olarak kamp alanları ya da küçük karavan parkları da tercih edilmektedir. Bozcaada'da konaklama sadece dinlenme değil, aynı zamanda adanın bir parçası olma deneyimi sunar.

Zamanın Yavaş Aktığı Yer

Bozcaada, ziyaretçisine sadece bir tatil değil, bir deneyim sunar. Burada zaman yavaş akar, insanlar daha az konuşur ama daha çok hisseder, doğa daha çok dinlenir, tarih daha görünür olur. Taş sokaklarda yürürken geçmişin izlerini yaşarken bir koyda denize girerken sonsuzluğu hissedersiniz. İşte bu yüzden Bozcaada, sıradan bir turizm destinasyonu değil; ruhu olan, belleği olan bir adadır. Bozcaada, ziyaretçilerini yalnızca misafir olarak değil, güzel bir hikâyenin bir parçası olmaya çağırır. ■

Temiz Kıyılar ve Berrak Koylar

Bozcaada her ne kadar deniz ve kıyı turizmi ile ünlenmiş bir ada olmasa da sahip olduğu kıyılar, koylar ve plajlar oldukça önemlidir. Temiz, geniş, uzun plajı ve oldukça serin suyu Bozcaada'nın kıyılarını çekici hale getirmektedir. Adanın en çok bilinen ve dolayısıyla en kalabalık plajı Ayazma'dır. Uzun kumsalı ve masmavi denizi oldukça etkileyicidir. Ayazma'nın yanı sıra Habbele Koyu, Mermer Burnu ve Akvaryum Koyu da oldukça ünlüdür.

Bozcaada'da Liman Koyu, Değirmenler Koyu, Poyraz Limanı, Çanak Limanı, Çapraz Limanı, Kocatarla Limanı, Lagor Limanı, Ayana Limanı, Ayazma Koyu, Sulubahçe Koyu, Beylik Koyu, Çayır Koyu, Habbele Koyu ve Akvaryum Koyu gibi birçok koy bulunmaktadır. Bu koylara adadaki dalış merkezi tarafından dalış turları düzenlenmektedir. Pek çok turistik aktivitenin yer aldığı Bozcaada'da dalış okulu da bulunmaktadır. Bozcaada kıyıları keşfedilmeye hazır pek çok dalış noktasına sahip olmanın yanı sıra sahilleri sportif olta balıkçılığı için de elverişli bir ortama sahiptir.

Kimisis Teodoku Ortodoks Rum Kilisesi

Bozcaada'nın neredeyse her yerinden görülebilen çan kulesine sahip Meryem Ana Kilisesi Rum mahallesinin tam ortasında yer almaktadır. Bozcaada'daki Rum Ortodoks cemaatine ait, ibadete açık olan tek kilisedir. Kilisenin giriş kapısındaki 1869 yazısı inşa tarihini vermekle birlikte, Venedik döneminden kaldığı da rivayet edilmektedir. Kilise, Korint düzeninde başlıklar taşıyan beşer sütunun ayırdığı üç nefli bir mekâna sahiptir. Avlusundaki 1895 yapımı dört katlı çan kulesinin orijinal yüksekliği 23 metredir.

Taşların aşınmasıyla zamanla tahrip olan çan kulesi 2007 yılında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından restore edilmiştir. Kilisenin içi, ancak pazar sabahları yapılan ayin için açıldığında görülebilmektedir.

Alaybey Camii

Yapım tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, 1700 yıllarında yapıldığı tahmin edilmektedir. Harap olan Ali Ağa Camiinin, Kale kumandanı olan Miralay (albay) Ahmet Ağa tarafından yeniden yaptırıldığı ve adının da buradan geldiği kuvvetle muhtemeldir. Ada'nın iki mahallesinden birinin adı da Alaybey Mahallesidir. Cami, Kırmızı kesme taştan yapılmıştır. Cami girişi kuzey cephedeki beş taş basamakla çıkılan basık kemerli çift kanatlı ahşap kapıdandır. Minaresi kuzey-batı köşesinde beyaz kesme taştan yapılmıştır. Şerefe korkulukları oyma, şerefe altı stalaktitlidir.

Caminin içinde mihrap ve pencere üstleri barok tarzda dal motifleriyle süslendirilmiştir. Tavan sade işçilikli ahşaptır. Minber ve mihrapta süsleme yoktur. Giriş kapısının iki yanındaki köşelerde bulunan birer ahşap

merdivenle kadınlar mahfiline çıkılır. Kadınlar mahfilini 6 ahşap sütun taşır. Caminin avlusunda ufak bir "hazire" bulunmaktadır. Buradaki 14 mezardan biri Osmanlı'da sadrazamlık yapmış olan Halil Hamit Paşa'ya aittir. İbadete açıktır.

Bozcaada Kalesi

Bozcaada'ya yaklaştıkça ilk gözünüze çarpan heybetli görüntüsüyle kalesi olur. Bu oldukça iyi korunmuş kalenin ilk olarak ne zaman ve kimler tarafından yapıldığı tam olarak bilinmemekle birlikte Venedik, Ceneviz ve Bizanslılar döneminden beri kullanıldığı bilinmektedir.

Ada'nın kuzeydoğu burnu üzerine kurulmuş olan kale, Osmanlı döneminde önemli konumu sebebiyle Fatih Sultan Mehmet tarafından esaslı bir şekilde onarılmıştır. Venedikliler'e geçip geri alındıktan sonra esaslı bir tamir görüp genişlemiştir. Kalenin 1703, 1706 yıllarında ve 1714 'de Kaptan-ı Derya Süleyman Paşa tarafından tamir ettirilmiştir. En önemli tamirinin 2. Mahmut tarafından 1815 yılında yaptırıldığını, adeta kalenin yeniden yaptırıldığını taşıdığı kitabelerden anlamaktayız. Kale, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 1965-1970 yılları arasında ve en son 1996 yılında restore edilerek koruma altına alınmıştır.

Adanın kuzeydoğu burnunda yer alan Kale, yüksek kayalar üzerine oturtularak şehirden yaklaşık 10 metre genişliğinde ve 250 metre uzunluğunda bir hendekle ayrılmıştır. Eskiden su dolu olduğu anlaşılan hendeğin üzerinden kalenin ana giriş kapısına asma bir kapıyla geçilirmiş. Bu ana kapının dışında Mendirek ve Deniz Kapısı diye iki kapısı daha bulunmaktadır. Mendirek kapısı 1905 yılında mendireklerin yapılmasından sonra açılmıştır. Bu iki kapı şu anda kullanılmamaktadır.

Kale, dış ve iç olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Dış surun içindeki Dış Kale'de iki cephanelik, bir kuyu, iki tabya yeri, kamacı atölyelerinin bulunduğu bina temelleri, tören ve eğitim alanları ve eskiden kale içinde yaşayanların evlerinin bulunduğu şimdi boş bir alan vardır.

İç Kale iki bölümden oluşur. Birincisi giriş bölümü olup İç Kale'nin doğusundadır. Biri doğuda biri batıda iki rampaya açılan iki kapısı vardır. Bu bölümde şimdi yıkılmış olan revir, cami, minare, zindanlar ve kışla bulunmaktaydı. Asıl İç Kale olan ikinci bölüme doğudaki küçük bir kapıdan girilir. İç Kale'nin biri baş burç olmak üzere sekiz burcu vardır. Ortada levazım deposu, cephanelik ve sarnıç yer alır.

Bozcaada Fatih Sultan Mehmed döneminde ilk defa Türklerin eline geçtiğinde, kale içine bir cami yaptırılmıştır. Temelleri hala görünür bir şekilde durmakta olan bu cami Kanuni Sultan Süleyman zamanında yenilenmiştir. En büyük değişikliği ise 1657 yılında ada Venediklilerden geri alındığında görmüştür. Kale içindeki bir diğer caminin varlığını ise 1800'lü yıllardan kalma gravürlerden anlamaktayız.

Kalenin iç bölümünde Bozcaada ile ilgili tarihi ve etnografik eserlerin sergilendiği bir sergi mekanı bulunmaktadır. Kale yaz dönemi boyunca her gün 09.00 - 18.00 saatleri arasında ziyarete açıktır.

Ata Sporunun Yaşayan Hafızası:

Remzi Çakar Güreş Müzesi

Remzi Çakar Güreş Müzesi, yalnızca bir sergileme alanı değil; hayatın ritmine dokunan, güreşin “kendini tanıma ve toplumsal bağ kuvvetlendirme” anlayışı etrafında şekillenen özgün bir deneyim merkezi.

Bu özgün yaklaşımıyla Sındırgı Belediyesi tarafından kurulan müze, Tarihi Kentler Birliği tarafından 2018’de müze özendirme ödülüne layık görülmüştür. ■

İlk ve Tek Güreş Müzesi

Müzenin bulunduğu bina, 1884 yılında savcılık binası olarak inşa edilmiş ve 2019 yılında kapsamlı bir restorasyon sürecinden geçmiştir. Neoklasik mimarisine sadık kalınarak yürütülen bu restorasyon sürecinde, yapının orijinal pencere doğramaları, tahta panelleri özenle korunmuştur. Yenilenen bu yapı, Türkiye'nin "ilk ve tek güreş müzesi" olarak güreş tarihinde önemli bir boşluğu doldurmuştur. Restorasyon sonrası binanın fuaye alanında oluşturulan mini kispet atölyesi, cazgır ve davul-zurna maketleri ile ziyaretçilere sadece görsel değil, işitsel ve dokunsal anlamda da zengin bir atmosfer sunulmaktadır.

Efsanelerle Dolu Bir Galeri

Müze, Türk güreş tarihine adını altın harflerle yazdırmış 17 efsane pehlivanın kişisel eşyaları, madalyaları, kupaları, gazete kupürleri ve fotoğrafları yer almaktadır. Bu koleksiyon, yalnızca bir spor arşivi değil; aynı zamanda geçmişten geleceğe kültürel aktarımı hedefleyen bir yaşayan hafıza merkezidir. Müze, klasik vitrinlerin ötesine geçerek belgesel anlatımlara ve dokunarak öğrenme atölyelerine de yer vererek çağdaş müzecilik anlayışını benimsemiştir. Her yaşta ziyaretçiye hitap eden bu bütünsel yaklaşım, ata sporunu sadece tanıtmakla kalmaz; aynı zamanda onu anlamaya ve sahiplenmeye davet eder.

Yaşayan Bir Kültür Alanı

Geleneksel müzeler, çoğu zaman geçmişe dair objelerin sessizce sergilendiği alanlar olarak bilinir. Ancak Sındırgı'da kurulan Remzi Çakar Güreş Müzesi, bu anlayışı tamamen tersine çeviren, "yaşayan müze" kavramının yerel ölçekteki öncülerinden biridir. Bu mekân, sadece ata sporunu belgelemekle kalmaz; onun ruhunu, geleneğini ve toplumsal bağlayıcılığını yaşatmayı amaçlayan çok katmanlı bir kültür sahnesi olarak kurgulanmıştır. Bu yönüyle müze, objelerin sergilendiği bir vitrin değil, bir kültürel mirasın güncel hayata temas ettiği bir hafıza alanıdır. Güreşi sadece bir spor olarak değil; bir dil, bir etik, bir aidiyet biçimi olarak ele alır. Ziyaretçiler müzede yalnızca kispet görmez; o kispetin içinde geçen ömrün, terin, onurun, dayanışmanın izlerini de hisseder.

Güreş Mirasının Kalbi Bu Müzede Atıyor

Sındırgı Güreş Müzesi; kültürel mirasın sürdürülebilir korunması, turizm çeşitliliğiyle bölgesel kalkınma, genç nesillere ata sporumuzu gençlerimize tanıtmak misyonunu aynı anda yürütüyor. Mevzuata uygun restorasyon, ödüllü mimari, zengin anlatım dili ve interaktif

öğeleriyle; resmi bir yönlendirmeye değil, gönül huzu-ru ve bilgi kaynağı olarak sunulmuş bir kültür merkezi.

1. Pehlivan Kispetleri ve Kişisel Eşyalar

Müze koleksiyonunun kalbinde kispetler, her biri efsane pehlivanlara ait özgün ve özenle korunmuş parçalar yer alıyor. Şerif Pehlivan, Mehmet Ali Yağcı ve Mehmet Gacaroğlu'nun kişisel kispetleri özellikle ziyaretçilerin ilgisini çekiyor. Aynı vitrinlerde bu pehlivanlara ait maddiyalar, kupalar, gazete kupürleri ve fotoğraflar yer alıyor.

2. Cazgır, Davul Zurna ve Güreş Ağası Figürleri

Müze içerisinde, güreş öncesi atmosferi canlandırmak üzere cazgır, davul zurna grubunun stant figürleri ve aralarında "güreş ağası" gibi tören başkanlarını temsil eden detaylar bulunuyor. Bu figürler ziyaretçilere güreş ritüellerini adım adım yaşıyor.

3. Kültürel Azık: Kese Kağıdı Leblebi ve İki Metrelik Basma

Müzeye girişte yer alan bu simgesel nesneler; eskiden teşvik ödülü olarak verilen kesekâğıdı leblebi ve iki metrelik basma kumaşı anlatan tarihi belgeyle birlikte sergileniyor. Bu objeler, çağdaş güreş teşvik yöntemleriyle geçmişin sade, yerel ödül sistemini birbirine bağlıyor.

4. Eski Pehlivan Belgeselleri ve Fotoğraf Panoları

Müze içinde, Sındırgı çıkışlı 17 efsane pehlivanın hayat hikâyelerini anlatan belgeseller yer alıyor. Bu yayınlar, dönemin mücadele ruhunu ve güreşin sosyal boyutunu görsel olarak aktarıyor. Ayrıca matbaa öncesi

dönemden günümüze fotoğraflar, gazete kupürleri ve belgesel bir kronoloji şeklinde sunuluyor.

5. Minik Kispet Atölyesi ve Etkileşimli Eğitim Alanları

Müze, interaktif öğrenmeyi de teşvik eden mini kispet atölyesiyle öne çıkarken, ziyaretçiler burada kispetlerin dokusunu, dikiş tekniğini deneyimleyerek ata sporu hakkında daha derin bir bağ kuruyor. Bunun yanı sıra okuma odası, konferans bölümü ve arşiv alanları sayesinde müze akademik ve kültürel etkinliklere ev sahipliği yapıyor.

Bu eserler topluluğu, sadece fiziksel objelerden ibaret değil; her biri Sındırgı'nın güçlü güreş geleneğini, ata sporu kimliğini ve toplumsal hafızasını temsil ediyor. Cazgırın sesi, leblebinin sembolizmi, pehlivanın kispeti hiçbir rastgele değil. Hepsisi bir arada, eklektik bir tarihsel atlas gibi ziyaretçiyi dönemin güreş atmosferine taşıyor. Bu zengin ve etkileyici parçalar, Sındırgı Güreş Müzesi'ni sadece bir sergi değil; yaşayan, anlatan ve öğreten bir kültür merkezi haline getiriyor.

Ata Sporunun Kalbinde Bir İlçe

Türkiye'nin geleneksel spor mirasının en köklü ögelerinden biri olan yağlı güreş, Balıkesir'in Sındırgı ilçesinde yalnızca bir spor dalı değil, aynı zamanda bir yaşam bi-

çimi olarak görülmektedir. Ege ile Marmara'nın kesişim noktasında yer alan bu mütevazı ilçe, kültürel derinliği ve sporcu yetiştirme geleneğiyle adeta ata sporunun hafızası konumundadır. Sındırgı'da yağlı güreş, sadece pehlivanların kol bağlayıp er meydanına çıkmasından ibaret değildir. Bu gelenek, düğünlerde yapılan "karakacak" müsabakalarından çocukların çimenlikte kendi aralarında oynadığı güreş oyunlarına, köy düğünlerinde yaşlıların anlattığı destansı pehlivan hikâyelerine kadar geniş bir kültürel zemine yayılır. Güreş, burada nesilden nesile aktarılan bir onur meselesidir.

Geleneksel Şenlikler ve Er Meydanları

Her yıl düzenlenen Sındırgı Yağlı Güreşleri, bölgenin kültürel takviminde önemli bir yer tutar. İlçeye bağlı birçok mahallede düzenlenen köy güreşleri, kırsal kesimde yaşayan halkın sosyal hayatının en renkli unsurlarındandır. Bu etkinliklerde sadece güreş değil; mehteran gösterileri, yerel sanatçıların sahne aldığı konserler ve

geleneksel yemek ikramları da yer alır. Böylece güreş, bir spor organizasyonu olmaktan çıkıp tam anlamıyla bir kültürel şölene dönüşür.

Sporcu Yetiştirme Geleneği

Sındırgı'da belediye ve yerel spor kulüpleri, genç pehlivanların yetişmesi için önemli yatırımlar yapmakta; ata sporu okullarda, yaz kurslarında, kamplarda yaşatılmaktadır. Güreş burada sadece bir geçmişe saygı göstergesi değil; aynı zamanda gençlere umut, disiplin ve aidiyet kazandıran bir sosyal politika aracıdır. Sındırgı'nın güreş kültürü, geçmişin izlerini taşıırken bugünün gençliğine yol göstermektedir. Er meydanında kazanılan her zafer, sadece bir müsabaka sonucunu değil; aynı zamanda kültürel sürekliliği, dayanışmayı ve milli kimliği temsil eder. Bu yönüyle Sındırgı, yalnızca Balıkesir'in değil, Türkiye'nin de ata sporuna sahip çıkan örnek ilçelerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

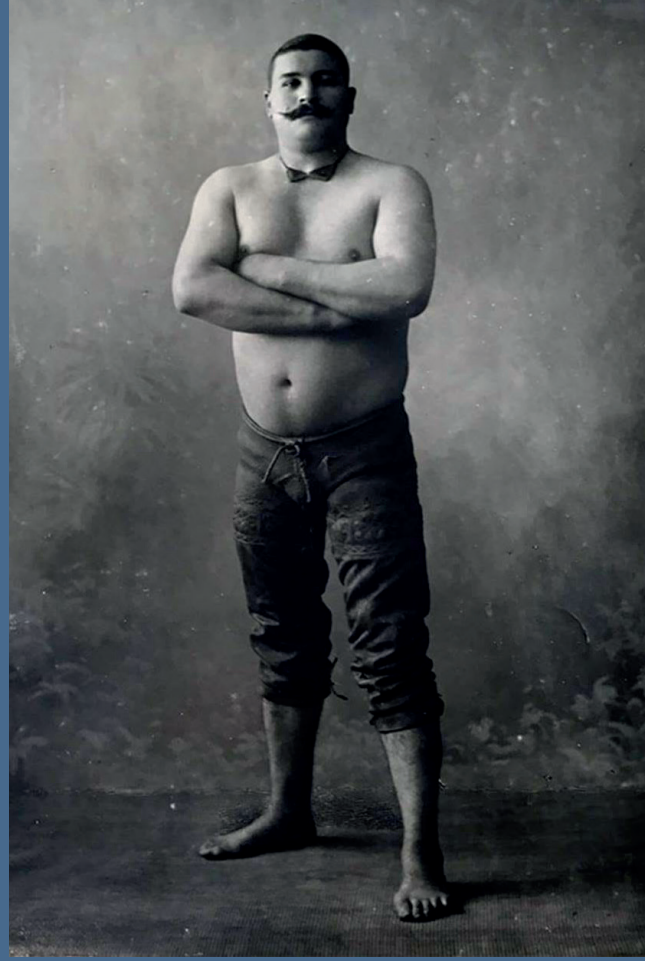

Balıkesir'de Efsane Güreşçi Portreleri

Kurtdereli Mehmet Pehlivan (1864–1939)

Razgrad/Bulgaristan doğumlu olan Kurtdereli Mehmet, göç yoluyla Balıkesir Kurtdere'ye yerleşir. 1.95 m boyunda, 148 kg'lık devasa fiziğiyle dikkat çeker. 21 yaşında "Koca Yusuf" ile çıktığı güreş sonunda övgü alır; ardından Kırkpınar'da Başpehlivan olur. 1899'dan itibaren Fransa, İngiltere, ABD başta olmak üzere Avrupa arenasında "unvanını koruyarak", "Dünya Şampiyonu" olarak kabul edilir. 1911'de 43 maç, 32 gece mücadele ederek "Cihan Şampiyonu" ilan edilir.

1931'deki Ankara güreşinde çeyrek yüzyıl sonra hakemlik yapan; Mustafa Kemal Atatürk'ün takdirini kazanan ender sporculardan biri olan Kurtdereli Mehmet Pehlivan'a Atatürk bin Türk Lirası hibe eder ve kendisine bir de mektup yazar. Sultan II. Abdülhamid tarafından Sanayi Madalyası, Mecidi Nişanı ile ödüllendirilen pehlivan 11 Nisan 1939'da vefat eder. Balıkesir'de heykeli de sergilenen pehlivan adına her yıl güreş de düzenlenmektedir.

Mehmet Ali Yağcı (1937-1985)

Sındırgı doğumlu Mehmet Ali Yağcı Pehlivan, adını rakiplerini yıldıran gücüyle değil, duruşuyla, ahlakıyla ve spora adanmışlığıyla duyurmuş bir isimdir. Mehmet Ali Yağcı, ata sporumuzun inceliklerini genç yaşta kavrayan, er meydanına her çıktığında yalnızca rakibine değil, tribünlerdeki genç dimağlara da örnek olan bir pehlivandır.

Şöhretin gürültüsünden uzak; disiplinin, emek ve tevazunun izinden yürüyen bu isim, Sındırgı'nın güreş hafızasında "sessiz güç" olarak anılır. Yağcı Pehlivan, kariyeri boyunca yalnızca kispet giymekle kalmamış; aynı zamanda köy düğünlerinde, panayır-larda, güreş festivallerinde gençleri cesaretlendirmiş, onlara "yenilmekten korkmamayı" öğretmiştir. Bu yönüyle yalnızca sporcu değil, bir kültür taşıyıcısı, bir yerel kanaat önderi olarak da anılmıştır.

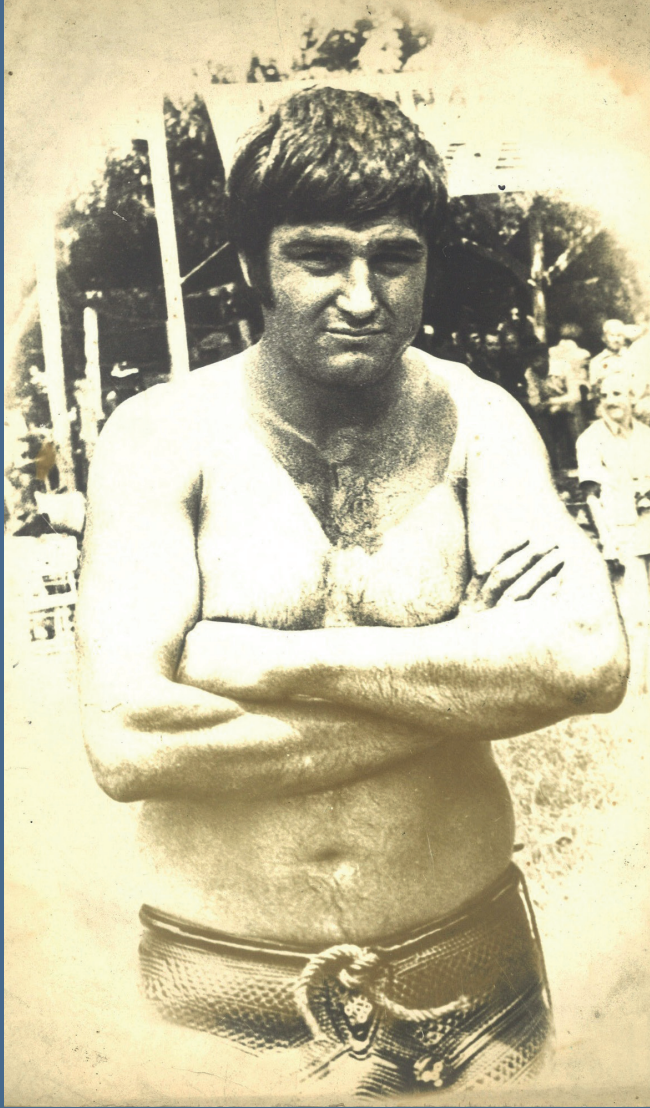

Sındırgı Belediyesi'nin kültürel çalışmaları ve güreş müzesine verdiği destekler kapsamında, Mehmet Ali Yağcı'nın ismi ve hatırası, artık sadece bir neslin değil, gelecek kuşakların da tanıyacağı bir değer hâline gelmiştir. Fotoğrafları, kispeti, müsabaka kayıtları ve anlatılan hikâyeleri...

Şerif Pehlivan (1914-1977)

Şerif Pehlivan, 20. yüzyılın ortalarında er meydanlarında boy gösterdiği yıllarda, sadece rakiplerini değil, izleyen halkı da etkileyen bir güreş ustasıydı. Sındırgı'da doğan pehlivanın güreşleri, taktikten çok sadelik, güçten çok vakarla anılır. El ense çekerken dahi saygıyı elden bırakmayan yapısı, onu güreş camiasında sevilen bir figür haline getirmiştir.

Şerif Pehlivan'ın mücadelesi, bugün dahi Sındırgı'daki köy kahvehanelerinde, güreş antrenmanlarında, genç sporculara örnek gösterilerek anlatılır. 1946-1949 yılları arasında iki kez Kırkpınar Başpehlivanı unvanını kazanmıştır. Sındırgı Remzi Çakar Güreş Müzesi'nde, Şerif Pehlivan'a ait fotoğraflar, kişisel eşyalar, kupalar ve gazete küpürleri sergilenerek onun hatırası canlı tutulmaktadır. Bu sergi öğeleri, sadece geçmişin belgeleri değil; aynı zamanda genç nesillerin "gerçek pehlivanlık" kavramını tanıması açısından birer kültürel öğettir.

Mehmet Gacaroglu

Sındırgı'nın gurur kaynaklarından biri olan Mehmet Gacaroglu, 1946'da Kozlu Köyü'nde doğmuştur. Atletizmini genç yaşta keşfeden Gacaroglu, Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde Başpehlivan ikinciliği kazanarak ilçesine ulusal arenada isim yapmıştır.

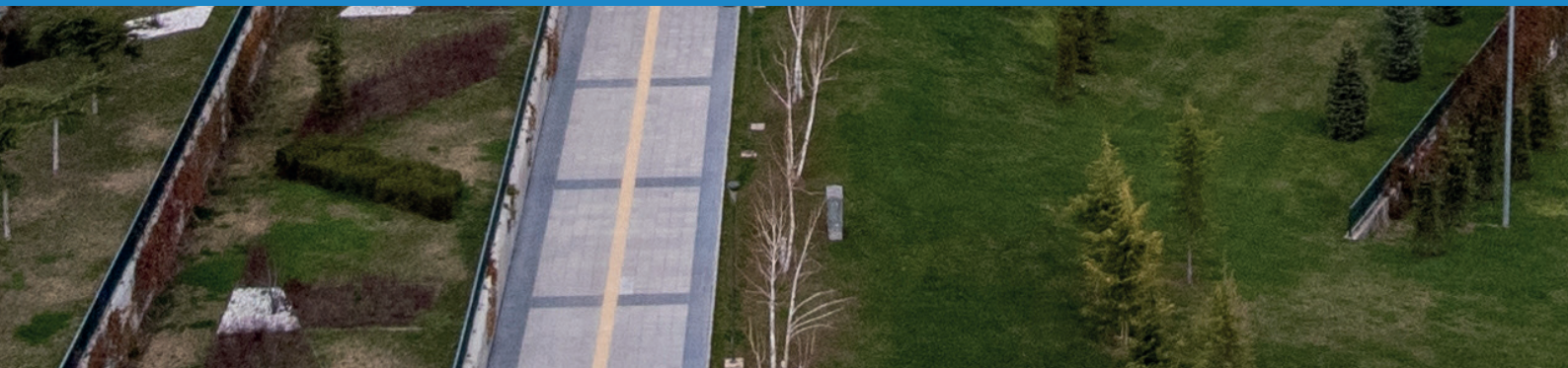
1966 yılında deste küçük boy ikinciliği ile başlayan serüven 1979 yılında Başpehlivanlık ikinciliği ile taçlanmıştır. Bu süreç içerisinde birçok derece alarak ismini tarihe geçirmiştir. Aynı zamanda birçok kez Almanya, Bulgaristan, Yugoslavya, Makedonya gibi ülkelerde de ülkemizi temsil etmiştir.

Müsabake sonrası dönemde aktif güreşi bırakan Gacaroglu, Türkiye güreş maçı hakemliği ve Sındırgı Belediyesi güreş takımında eski bir efsane olarak yer almıştır.

Özellikle genç pehlivanlarla bir araya gelerek anılarını paylaşması, ilçedeki güreş kültürünü canlı tutma iradesinin bir göstergesidir. Çocuklara ve gençlere yol gösterici olan Gacaroglu müzenin kurulmasında maddi destek de sağlamıştır.

Bölge Ekonomisine **Yön Verenler**

Balıkesir'den Dört Kıtaya Uzanan Bir Sanayi Başarısı: Yarış Kabin'in Dünyaya Yayılan Güçlü Yolculuğu

Türkiye'nin sanayi atlasında Balıkesir'in her geçen gün daha belirgin bir yer edinmesinde öncü rol oynayan firmalardan biri Yarış Kabin. 1977 yılında Hüseyin, Hasan ve Nazmi Yarış kardeşlerin cesur girişimiyle temelleri atılan şirket, küçük bir atölyede başlayan üretim serüvenini zamanla dev bir sanayi gücüne dönüştürmeyi başardı. Bugün Yarış Kabin, Türkiye'nin traktör ve iş makinesi kabinleri alanındaki lider firması olmasının yanı sıra, Avrupa pazarında da ilk üç büyük üretici arasında yer alıyor.

Kurumsallaşma ile aile şirketi olmanın dengeli uyumunu yakalayan Yarış Kabin, bugünün ötesinde bir hedefle hareket ediyor: "Dünya çapında lider bir marka olmak." Yarış Kabin'in başarı öyküsü aynı zamanda Balıkesir'in sanayi dönüşümünü de yansıtıyor. Şehrin tarım-sanayi entegrasyonunda üstlendiği rol, ulaşım ve lojistik altyapısıyla yatırımcılar için cazibe merkezi haline gelişi ve Organize Sanayi Bölgeleri ile yakaladığı ivme, bu başarıda önemli bir çarpan etkisi yaratıyor. Bu yönüyle Yarış Kabin, sadece bir üretim markası değil; Balıkesir'in ekonomik dinamizmini temsil eden bir yapı taşı konumunda.

NAZMİ YARIŞ
Yarış Şirketler Grubu YK Başkanı

Yarış Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı, Balıkesir Sanayi Odası Başkanlığı ve GMKA Yönetim Kurulu Üyeliği görevlerini yürüten Nazmi Yarış ile gerçekleştirdiğimiz röportajda, sadece bir firmanın değil, bir şehrin kalkınma vizyonunun da izini sürüyoruz. Sanayileşme, ihracat, tarım teknolojileri ve yatırım fırsatları gibi birçok başlığı içeren bu sohbet, aynı zamanda Türkiye sanayisinin geleceğine de ışık tutuyor. Yarış Kabin'in istikrarlı yükselişi, girişimcilikten endüstriyel dönüşüme uzanan güçlü bir hikâye olarak, ilham vermeye devam ediyor.

Kısaca sizi tanıyabilir miyiz?

1960 yılında Balıkesir'de doğdum, Muharrem Hasbi Koray Lisesi'nde öğrenimini tamamladıktan sonra, Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümünü bitirdim. Yarış Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanlığının yanı sıra çeşitli sivil toplum kuruluşları ve derneklerde görev aldım. 2018 yılından itibaren Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı ile Meclis Üyeliği görevlerinde bulundum. 2021 Yılı, Nisan ayından bu yana Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütmekteyim.

YARIŞ KABİN'in doğuşu ve bugünlere gelişi hakkında neler söylemek istersiniz?

Yarış Kabin'in hikâyesi, 1977 yılında Balıkesir'de Hüseyin, Hasan ve Nazmi Yarış kardeşlerin girişimci ruhlarıyla başladı. O günlerde ağır sanayi bölgesinde küçük bir atölyede başlayan bu yolculuk, zamanla Türkiye'nin ve Avrupa'nın sayılı kabin üreticilerinden biri haline gelen büyük bir sanayi kuruluşuna dönüştü. 1986'da ilk OEM üretimimizi, 1993'te ise ilk ihracatımızı gerçekleştirdik.

2000'li yıllardan itibaren Türk Traktör ve CNHi gibi global markalarla çalışmaya başladık. Teknolojiye, kaliteye ve insan kaynağına yaptığımız yatırımlarla her geçen yıl daha da güçlendik. Kurulduğumuz günden bu yana aynı inançla; üreterek, gelişerek ve değer katarak yolumuza devam ediyoruz.

YARIŞ KABİN, bugün kaç çalışanı, piyasa büyüklüğü ve kaç ülkeye ihracat yapıyor gibi büyük rakamlarından bahsedebilir misiniz? Bugün YARIŞ KABİN hangi noktaya geldi?

Yarış Kabin, bugün Türkiye'nin ve Avrupa'nın traktör ve iş makinesi emniyet kabin üretimi alanındaki öncü firmalarından biridir. Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi'nde, toplam 360 bin m² alan üzerine kurulu, 100 bin m² kapalı üretim tesisimizde faaliyet gösteriyoruz. Bünyemizde grup şirketlerimizle birlikte yaklaşık 1700 kişiye istihdam sağlıyoruz. Sadece üretim gücümüzle değil, nitelikli insan kaynağımızla da bölge ekonomisine ve Türkiye sanayisine değer katıyoruz.

Türkiye traktör ve iş makinesi kabin pazarında %70'e yakın pazar payı ile açık ara lider konumdayız. Avrupa'da ise kabin üretimi alanında ilk üç büyük üreticiden biri olarak konumlanıyoruz. Bugün üretimimizin yaklaşık %30'una denk gelen önemli bir bölümünü ihraç ediyor; başta İtalya, Almanya, Fransa, Meksika, Brezilya, İngiltere, Japonya olmak üzere dört kıtada çok sayıda ülkeye kabin ve kaynaklı parça gönderiyoruz. Global ölçekte saygın markalarla OEM düzeyinde iş birlikleri yürütüyor, yüksek kalite standartlarıyla uluslararası pazarda güçlü bir yer ediniyoruz. Grubumuzun içinde yer

alan Yariş Grup Otomotiv A.Ş. ve Yariş Kabin Hungary Kft gibi yatırımlarımızla, otomotiv yan sanayi alanlarında da faaliyet gösteriyoruz. Yariş Kabin olarak ISO 500, Fortune 500 ve TİM İlk 1000 İhracatçı firma gibi çeşitli sıralamalarda yer alıyoruz.

Başlangıçta traktör ve iş makinesi emniyet kabinleri üretimiyle yola çıktık. Ancak bizi farklı kılan şey, sadece üretim yapmak değil; kaliteyi, müşteri memnuniyetini ve sürekli gelişimi bir ilke haline getirmemiz oldu. 1986 yılında Zirai Donatım Kurumları'na yaptığımız ilk OEM üretim bizim için önemli bir dönüm noktasıydı. 1993 yılında Yunanistan'a gerçekleştirdiğimiz ihracatla sınırlarımızı aştık ve kısa sürede İtalya, İspanya gibi Avrupa ülkelerine açıldık.

1995'te İzmir Yolu üzerindeki fabrikamıza geçişimiz, 2000 yılında Türk Traktör ile başlayan iş birliğimiz ve 2004'te İtalya CNH'ye yaptığımız ihracatla birlikte büyüme ivmemiz hızlandı. 2010 yılında Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi'nde, son teknolojiye sahip modern üretim tesislerimize taşınmamız, bu vizyonun bir sonucu oldu.

Bugün 360 bin m²'lik kampüsümüzde, 100 bin m² kapalı alanda, yaklaşık 1600 kişilik ekibimizle faaliyet gösteriyoruz. Türkiye'de %70 pazar payına sahip lider firma konumundayız. Avrupa'da ise sektörün en büyük üç üreticisinden biri olarak gösteriliyoruz.

Kurulduğumuz günden bu yana tek bir hedefimiz oldu: Yaptığımız her işi en iyi şekilde yapmak. Bu amaç doğ-

rultusunda hem teknolojik altyapımıza hem de insan kaynağımıza sürekli yatırım yapıyoruz. Yola çıktığımız ilk günkü heyecanı ve sorumluluğu hâlâ taşıyoruz. Yariş Kabin olarak hem ülkemize hem de sektörümüze değer katmaya devam ediyoruz.

Türkiye'nin tarım sanayisi sektörünü nasıl değerlendirirsiniz? Dünyadaki rakipleriyle güçlü yönleri neler? Sektörün geleceğini ve YARIŞ KABİN'in gelecekteki yerini nasıl görüyorsunuz?

"Bugün geldiğimiz noktada, sadece ürün kalitemizle değil; teknolojik altyapımız, sürdürülebilir üretim anlayışımız ve kurumsal sosyal sorumluluk projelerimizle de örnek bir sanayi kuruluşu olarak, 'Dünya çapında lider bir marka' olma hedefiyle yolumuza kararlılıkla devam ediyoruz."

Türkiye, sahip olduğu coğrafi avantajlar, tarıma elverişli toprakları ve iklim çeşitliliği ile dünyanın önde gelen tarım ülkelerinden biri. Bu potansiyel, sadece tarımsal üretimde değil, tarım sanayisinde de güçlü bir altyapının oluşmasına zemin hazırlıyor. Tarım makineleri ve ekipmanları alanında hem iç pazarda yüksek bir talep hem de ihracata yönelik önemli bir üretim gücümüz var.

Türkiye tarım sanayisinin en güçlü yönlerinden biri; esnek üretim kabiliyeti ve yüksek kaliteye ulaşan teknik bilgi birikimidir. Türk üreticiler, Avrupa ve Amerika'daki rakiplerine kıyasla daha hızlı teslim süreleri sunabiliyor, müşteri özelinde daha çevik çözümler üretebiliyor. Ayrıca, Türkiye'nin stratejik konumu sayesinde Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Orta Asya gibi birçok pazara kolay erişim sağlanabiliyor. Bu da ülkemizi global tarım sanayi tedarik zincirlerinde vazgeçilmez bir oyuncu haline getiriyor.

Geleceğe baktığımızda, tarım makineleri ve kabin sis-

temlerinde dijitalleşme, akıllı tarım çözümleri, sürdürülebilir üretim teknikleri ve ergonomik tasarımlar öne çıkıyor. Elektrifikasyon, otonom sistemler ve bağlantılı ekipmanlar gibi teknolojiler sektörün geleceğini şekillendiriyor. Yarış Kabin olarak biz de bu dönüşüme liderlik etmeyi hedefliyoruz.

Yarış Kabin, sadece bugünün ihtiyaçlarına cevap vermekle kalmayıp, geleceğin teknolojilerine şimdiden yatırım yapan bir firma. Ar-Ge, kalıp ve fişstür tasarımı ve üretim otomasyonu gibi alanlarda yaptığımız yatırımlar sayesinde, global oyuncularla aynı dili konuşuyoruz. Avrupa'daki büyük OEM firmalarıyla kurduğumuz uzun soluklu iş birlikleri, bizi sektörde güvenilir ve stratejik bir partner haline getirdi.

Önümüzdeki dönemde hem Türkiye'deki liderliğimizi pekiştirerek, hem de Avrupa'nın ötesine geçerek dünya kabin pazarında güçlü bir marka olarak konumumuzu büyütmeyi hedefliyoruz. Yenilikçi ürünlerimiz, sürdürülebilir üretim anlayışımız ve insan kaynağımıza olan yatırımımızla Yarış Kabin'in geleceği, sadece Türkiye'nin değil, global tarım sanayisinin de geleceğiyle paralel ilerleyecek.

YARIŞ KABİN'i diğer rakiplerinden farklı kılan en önemli özelliği nedir? Bu özelliğinizi sürdürmek için nasıl bir politika izliyorsunuz?

Yarış Kabin'i rakiplerinden ayıran en önemli özellik, müşteri odaklı mühendislik yaklaşımı ile kalite, esneklik ve güveni aynı potada birleştirebilmemizdir. Biz sadece bir üretici değiliz; çözüm ortağıyız. Müşterilerimizin ihtiyaçlarını dinleyip, projeye özel çözümler geliştiriyor, yüksek kalite standartlarından ödün vermeden esnek ve hızlı çözümler sunuyoruz.

Ayrıca, 40 yılı aşkın bir tecrübeye sahip bir aile şirketi olmamıza rağmen, kurumsallaşmayı başarmış ve ikinci kuşağın da desteğiyle sürekli yenilenmeyi hedefleyen bir yapıya sahibiz. Bu denge ve gelenekten gelen sağlamlık ile geleceğe odaklı yenilikçilik bizim en büyük gücümüz. Bu farkı sürdürebilmek için üç temel politika izliyoruz; sürekli yatırım, hem üretim teknolojilerine hem de insan kaynağına düzenli yatırım yapıyoruz, kalite ve güven odaklılık, ISO ve global OEM kalite standartlarına sıkı sıkıya bağlıyız, ve son olarak müşteriye özel üretim kabiliyeti. Bu esneklik, büyük üreticilerde nadiren bulunan bir avantaj.

Siz aynı zamanda Sanayi Odası Başkanlığı görevini başarılı bir şekilde yürütüyorsunuz. Balıkesir'in sanayisinin bir resmini çeker misiniz? Nasıl bir sanayisi ve ekonomisi var? Hangi sanayi sektörleri öne çıkıyor? Gelecekte Balıkesir'in sanayisi nasıl bir duruma gelsek?

Balıkesir, coğrafi konumu, ulaşım ağlarına yakınlığı, doğal kaynakları ve güçlü tarım altyapısıyla sanayi potansiyeli çok yüksek bir şehir. Marmara ve Ege arasında stratejik bir geçiş noktasında bulunması, Balıkesir'i hem

iç pazara hem de ihracata dönük üretim için avantajlı bir merkez haline getiriyor. Bugün baktığımızda Balıkesir, tarım, hayvancılık ve sanayi dengesini kurabilmiş ender illerden biri konumunda.

Sanayimizin temel omurgasını oluşturan sektörlerin başında gıda, hayvancılık ve süt ürünleri, makine ve ekipman üretimi, otomotiv yan sanayi, enerji, kimya ve metal işleme geliyor. Son yıllarda özellikle yenilenebilir enerji yatırımları dikkat çekici bir şekilde artmış durumda.

Organize Sanayi Bölgeleri açısından da Balıkesir büyük bir avantaja sahip. Merkezdeki Balıkesir OSB başta olmak üzere Bandırma, Gönen, Edremit, Burhaniye, Dursunbey ve yeni gelişmekte olan OSB'lerle birlikte, sanayi altyapısı giderek genişliyor. Ayrıca lojistik merkezi, demir yolu ve liman bağlantıları ile sanayicinin ihracat kabiliyetini artıracak stratejik bir yatırım olarak öne çıkıyor.

Geleceğe baktığımızda, Balıkesir'in sanayisinin daha da çeşitleneceğini ve yüksek katma değerli üretime geçişin hızlanacağını öngörüyoruz. Özellikle yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve çevreci sanayi politikalarına odaklanan firmalarımızla birlikte şehrimiz, sadece bölgesel

değil, ulusal ölçekte de örnek bir sanayi modeli haline gelecek.

Sanayi Odası olarak önceliğimiz; yatırım ortamını daha cazip hale getirmek, genç istihdamı desteklemek, yeşil OSB'ler oluşturmak ve Balıkesir'i sadece üretimin değil, yeniliğin ve sürdürülebilirliğin merkezi haline getirmektir.

Balıkesir'in yatırım imkânlarını ve fırsatlarını nasıl değerlendirirsiniz? Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi başta olmak üzere yeni sanayi bölgeleri hakkında bilgi verir misiniz?

Balıkesir, Türkiye'nin en yüksek potansiyele sahip şehirlerinden biri olarak stratejik konumu, doğal kaynakları, lojistik avantajları ve yatırım dostu yapısıyla sanayi ve üretim açısından çok önemli fırsatlar sunuyor. Hem Marmara hem de Ege Bölgeleri ile entegre olan bu konum, iç pazara ve ihracat pazarlarına ulaşımı son derece kolaylaştırıyor. Bandırma Limanı, otoyollar, demiryolu projeleri ve lojistik merkezi ile Balıkesir artık sadece tarım değil, bir sanayi ve lojistik üssü olma yolunda hızla ilerliyor.

Şehrimiz, enerji kaynakları bakımından da güçlüdür; rüzgar enerjisi ve biyogaz gibi yenilenebilir enerji yatırımları için cazip bir altyapıya sahiptir. Sanayi altyapımız da sürekli gelişmektedir. Şu anda aktif olan ve yatırımcılara büyük imkânlar sunan organize sanayi bölgelerimiz şunlardır: Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi şehrin ana üretim üssüdür. Altyapısı tamamlanmış, ulaşım kolaylığı olan, arıtma tesisi ve enerji altyapısı güçlü bir bölgedir. Gıda, otomotiv, makine ve metal sektörlerinde yoğunlaşmış üretim vardır. Balıkesir OSB. Genişleme Bölgesi yeni yatırımcılara yer tahsisleri yapılmakta olan, genişlemeye açık, altyapısı hazırlanan ve talep gören bir alandır. Yüksek katma değerli üretimi teşvik edecek şekilde planlanmaktadır.

Bandırma OSB ve Marmara OSB liman bağlantısı ile sanayicinin gözdesi konumundadır. Özellikle gıda, kimya ve lojistik yatırımları için cazip fırsatlar sunmaktadır. Gönen Deri İhtisas ve Karma OSB, Burhaniye OSB, Edremit Tarıma Dayalı OSB, Dursunbey OSB ihtisaslaşmış alanlarda yatırım yapılabilecek şekilde planlanmış bu bölgeler, ilçelere özel ekonomik kalkınmayı da desteklemektedir. Tarıma dayalı sanayi, hayvancılık ve gıda işleme gibi sektörlerle yönelik yoğun bir ilgi vardır.

Geleceğe baktığımızda, yeşil OSB'ler, dijital dönüşüm yatırımları, yüksek teknoloji üretim alanları ve nitelikli iş gücü geliştirme projeleri ile Balıkesir'in Türkiye'nin en üretken ve sürdürülebilir sanayi şehirlerinden biri haline geleceğini öngörüyoruz.

Sanayi Odası olarak bizler de yatırımcıların önünü açacak çalışmalar yürütüyor, altyapıdan eğitime kadar birçok alanda kamu ve özel sektör iş birlikleri geliştiriyoruz. Amacımız, Balıkesir'i sadece yatırım yapılan değil, yatırımın sürdürülebilir başarıya dönüştüğü bir şehir haline getirmektir.

Balıkesir'i yatırım konusunda farklı ve avantajlı kılan hususlar nelerdir?

Balıkesir'i yatırım açısından öne çıkaran en önemli unsurlar, stratejik konumu, ulaşım altyapısı, teşvik avantajları, sanayi çeşitliliği ve güçlü lojistik kapasitesidir. Bu özellikler, Balıkesir'i sadece Türkiye içinde değil, uluslararası yatırımcılar açısından da cazip bir merkez haline getirmektedir. Balıkesir'i yatırımda farklı ve avantajlı kılan başlıca hususlar şöyle detaylandırabilir;

Balıkesir, Marmara ile Ege Bölgeleri arasında köprü görevi gören, hem iç pazara hem de ihracat pazarlarına eşit mesafede bir şehir. İstanbul, İzmir, Bursa ve Manisa gibi sanayi merkezlerine kara ve deniz yoluyla kolay erişim imkânı sunuyor. Bandırma Limanı ve otoyol bağlantıları da bu stratejik konumu daha da güçlendiriyor. Bandırma Limanı'nın yanı sıra demiryolu, otoyol bağlantıları da Balıkesir'i adeta bir lojistik merkezi haline geliyor. Bu durum, yatırımcılara hammadde temini ve ürün sevkiyatı konusunda ciddi avantajlar sunuyor.

Balıkesir'in bazı ilçeleri 3. bölge teşvikleri kapsamına girmektedir. Bu sayede, yatırımcılar vergi indirim, SGK prim desteği, faiz desteği ve arsa tahsis gibi önemli teşviklerden yararlanabilmektedir.

Ayrıca OSB'lerde arsa maliyetleri de diğer büyük sanayi şehirlerine göre oldukça rekabetçidir. Balıkesir, tarım, gıda, hayvancılık, otomotiv yan sanayi, enerji, makine, metal ve kimya gibi birçok sektörde güçlü bir altyapıya sahiptir. Bu çeşitlilik, yatırımcıya farklı alanlarda iş birliği ve tedarik fırsatları sunmaktadır.

Balıkesir OSB, Bandırma OSB, Gönen, Edremit, Burhaniye ve Dursunbey gibi OSB'lerde üretim için hazır altyapı sunulmakta, yeni sanayi bölgeleri ile birlikte yatırım alanları genişlemektedir. Balıkesir, sanayi dışında doğal güzellikleri, yaşam kalitesi, güvenliği ve ulaşılabilirliği ile çalışanlar ve yatırımcılar için yaşanabilir bir şehir olarak da öne çıkıyor. Bu da uzun vadeli yatırımlar için sürdürülebilir bir ortam yaratıyor.

Sonuç olarak Balıkesir, yatırımcıya sadece altyapı değil, güven, sürdürülebilirlik ve büyüme imkânı sunar. Hem bugünün ihtiyaçlarını karşılayan, hem de geleceğin fırsatlarına hazır bir şehir olarak yatırımcıya güçlü bir gelecek vaat eder. ■

"Yarış Kabin olarak, rekabetin sadece fiyatla değil; değer yaratma, güven sağlama ve uzun vadeli ilişkiler kurma ile kazanılacağına inanıyoruz. Bu anlayışla, sadece bugün değil, gelecekte de sektöre yön veren firma olmayı hedefliyoruz."

1977'den 2025'e Yarış Kabin'in Tarihi

Yarış Kabin'in temelleri, 1977 yılında Balıkesir'de atıldı. Hüseyin, Hasan ve Nazmi Yarış kardeşlerin öncülüğünde küçük bir atölyede başlayan bu girişim, kısa sürede büyüme ivmesi kazanarak Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarından biri haline geldi. Kuruluşundan itibaren traktör ve iş makinası emniyet kabinleri üretimine odaklanan Yarış Kabin, kalite ve güvenilirlik ilkelere ödün vermeden ilerlediği bu yolda önemli dönüm noktaları yaşadı.

1986 yılında Zirai Donatım Kurumları'na yapılan ilk OEM (Orijinal Ekipman Üreticisi) üretim, şirketin profesyonel sanayi ekosistemine entegrasyonunun başlangıcını simgeledi. 1993 yılında Yunanistan'a gerçekleştirilen ilk ihracat ile şirket, uluslararası pazarlara açılarak küresel ölçekte büyüme hedefini görünür hale getirdi. Bu adımları, Avrupa'nın önde gelen tarım ve iş makinesi üreticileriyle kurulan stratejik iş birlikleri izledi.

1995 yılında İzmir Yolu üzerindeki fabrikaya geçiş ve 2000 yılında Türk Traktör ile başlayan uzun soluklu ortaklıklar, Yarış Kabin'in sanayideki yerini daha da pekiştirdi. 2004 yılında İtalya CNH'ye yapılan ihracat, Avrupa pazarındaki etkisini artırırken, üretim kapasitesinin ve teknik kabiliyetlerin genişletilmesini de beraberinde getirdi.

2010 yılında Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi'nde son teknolojiye sahip yeni üretim kampüsüne taşınan firma, bu tarihten itibaren 360.000 m² açık, 100.000 m² kapalı alanda faaliyet göstermeye başladı.

Bugün Yarış Kabin, yaklaşık 1700 kişilik uzman kadrosuyla, Türkiye traktör kabin pazarında %70'e yakın pazar payı ile lider konumda yer alırken, Avrupa'nın en büyük üç kabin üreticisinden biri olarak faaliyet göstermektedir. Şirket; İtalya, Almanya, Fransa, Meksika, Brezilya, Japonya ve İngiltere başta olmak üzere dört kıtaya ihracat yapmakta, otomotiv yan sanayide Yarış Grup Otomotiv A.Ş. ve uluslararası ölçekte Yarış Kabin Hungary Kft gibi iştirakleriyle büyümesini sürdürmektedir.

ISO 500, Fortune 500 ve TİM İlk 1000 ihracatçı gibi sıralamalarda yer alan Yarış Kabin, Ar-Ge, kalıp tasarımı, üretim otomasyonu ve dijital tarım teknolojilerine yaptığı yatırımlarla geleceğe yön veren bir sanayi kuruluşu olarak konumlanmaktadır.

Müşteri odaklı mühendislik anlayışı, kaliteye bağlılığı ve sürdürülebilirlik yaklaşımıyla şirket, kurulduğu ilk günkü heyecanı bugün de taşımakta ve "dünya çapında lider bir marka" olma vizyonuyla yoluna devam etmektedir. ■

KAZDAĞLARI ■ EDREMIT - BALIKESİR

Boğazın Kıyısında Yetişen Lezzet: Çanakkale Domatesi

Türkiye'nin kuzeybatısında, Marmara Denizi ve Ege Denizi'nin sularına nazır bir konumda yer alan Çanakkale, sadece tarihi ve doğal güzellikleriyle değil, aynı zamanda tarımsal zenginlikleriyle de dikkat çeker. Bu zenginliklerin başında ise, kendine has aroması ve lezzetiyle ün kazanmış Çanakkale domatesi gelir.

Çanakkale domatesi, parlak kırmızı rengi, ince kabuğu ve yoğun aromasıyla sofraların vazgeçilmezidir. Bu domates türü, dilimlendiğinde içindeki kristalimsi yapıyla dikkat çeker ve diğer domateslerden ayrılır. İçerdiği yüksek potasyum oranı, ona özgün bir tat ve koku kazandırır. Bu özellikler, Çanakkale'nin toprak yapısı ve iklim koşullarıyla doğrudan ilişkilidir.

Çanakkale, sadece domatesiyle değil, genel tarım potansiyeliyle de dikkat çeker. Tarım alanlarını 256.254 hektar ile tarla alanları, 32.214 hektar ile zeytinlik alanlar, 20.268 hektar ile sebze alanları, 18.155 hektar ile meyve alanları ve 4.743 hektar ile bağ alanları oluşturmaktadır.

Bölgedeki sulama imkanları, tarım arazilerinin önemli bir kısmının sulanabilir olmasını sağlamaktadır. Bu durum, Çanakkale'nin tarımsal üretim kapasitesini artırmakta ve çeşitlendirmektedir. Çanakkale'nin eşsiz coğrafi konumu, domatesin kalitesini doğrudan etkiler. Kaz Dağları'ndan gelen serin rüzgarlar ve Çanakkale Boğazı'nın nemli havası, domatesin gelişim sürecinde önemli rol oynar. Ayrıca, bölgenin potasyum açısından

zengin toprakları, domatesin lezzetini ve aromasını artırır. Bu doğal etkenler, Çanakkale domatesini diğer bölgelerde yetişen domateslerden ayırır ve ona benzersiz bir karakter kazandırır.

Çanakkale'de domates üretimi, genellikle Nisan ayında başlar ve Ekim ayına kadar devam eder. Üreticiler, ata tohumlarını kullanarak geleneksel yöntemlerle domates yetiştirirler. Bu süreçte, kimyasal gübre ve ilaç kullanımından kaçınılır, böylece domatesin doğal lezzeti korunur. Çanakkale Belediyesi ve ilçe belediyelerinin destekleriyle, her yıl binlerce domates fidesi üreticilere dağıtılır ve yerel tarım teşvik edilir.

Çanakkale Domatesi Coğrafi Güvence Altında

Çanakkale domatesinin kalitesi ve ünü, coğrafi işaret alma sürecini beraberinde getirmiştir. Çanakkale Ticaret Borsası tarafından yapılan başvuru sonucunda, 13 Temmuz 2023 tarihinde "Çanakkale Domatesi" adıyla coğrafi işaret tescili alınmıştır. Bu tescil, domatesin üretim, pazarlama ve ihracat imkanlarını artırarak, bölge ekonomisine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, coğrafi işaret, ürünün kalitesinin korunmasını ve taklitlerinin önlenmesini sağlar.

Çanakkale domatesi, sadece bir tarım ürünü değil, aynı zamanda bölgenin kültürel ve ekonomik bir değeridir. Doğal koşulların ve geleneksel üretim yöntemlerinin birleşimiyle ortaya çıkan bu lezzet, coğrafi işaret tesciliyle taçlandırılmıştır. Bu tescil, hem üreticilere hem de tüketicilere güven verirken, Çanakkale'nin tarımsal mirasının korunmasına da katkı sağlar. ■

Çanakkale Domatesi İle Lapseki Yahnisi Tarifi

Malzemeler:

- ½ kg taze fasulye
- 3-4 adet çarliston biber
- 1 adet orta boy kuru soğan
- 2 adet orta boy domates
- 1 adet orta boy patlıcan
- 1 adet orta boy kabak
- 2 adet orta boy patates
- 1 çay bardağı sıvı yağ
- 2 su bardağı sıcak su
- 1 çay kaşığı tuz, karabiber

Hazırlanışı:

1. Yeşil fasulyeleri ayıklayıp ortadan ikiye bölün.
2. Çarliston biberi temizleyip iri halkalar şeklinde doğrayın.
3. Kuru soğanı soyup önce ortadan ikiye, sonra da üçe bölün.
4. Patlıcanı alacalı soyup 2 cm uzunluğunda parmak şeklinde doğrayın.
5. Kabağın dışını kazıyıp 2 cm'lik parmak şeklinde parçalara ayırın.
6. Patateslerin ve domateslerin kabuklarını soyup iri kuşbaşı şeklinde doğrayın.
7. Sıvı yağın yarısını güveç ya da büyük bir tencereye aktarın.
8. Soğan ve yeşil fasulyeyi gelişigüzel biçimde yerleştirin.
9. Üzerine çarliston biber, patlıcan ve kabakları sıralayın.
10. Bir miktar daha sıvı yağ gezdirip tuz ve karabiberi serpiştirin.
11. En üste patates ve domatesleri yerleştirin.
12. Kalan sıvı yağı üzerinde gezdirip 2 bardak sıcak suyu ilave edin.
13. Orta ısı ateşte en az 45-50 dakika pişirin.
14. İsterseniz kırmızı pul biber serpiştirerek sıcak servis yapın.

Bu yemek, özellikle bulgur pilavıyla birlikte servis edildiğinde, Çanakkale'nin tarımsal zenginliğini ve domatesinin eşsiz lezzetini sofralara taşır. Çanakkale domatesinin yoğun aroması ve ince kabuğu, yemeğe derin bir tat katmaktadır.

Uluslararası Öğrencilerle Bölgesel Kalkınmanın Yeni Yüzü: **Güney Marmara Küresel Ufuk Programı**

Küresel ölçekte yaşanan ekonomik, kültürel ve teknolojik dönüşümler, kalkınma politikalarının yeniden şekillenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu yeni dönemde, sadece ekonomik göstergelere dayalı kalkınma yaklaşımları yeterli görülmemekte; kültürel etkileşimi güçlendiren, insan kaynağını merkezine alan ve uluslararası iş birliklerini önceleyen modeller ön plana çıkmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'nin batısında stratejik bir konuma sahip Balıkesir ve Çanakkale illeri, özgün bir bölgesel kalkınma yaklaşımıyla dikkat çekmektedir.

Güney Marmara Küresel Ufuk Programı (GMKUP), bölgesel kalkınmayı desteklemek amacıyla uluslararası öğrencilerin çok yönlü roller üstlenmesini hedefleyen, yenilikçi ve çok paydaşlı bir program olarak kurgulanmıştır. Güney Marmara Kalkınma Ajansı koordinasyonunda; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi ve Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi iş birliğiyle hayata geçirilen bu program, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören uluslararası öğrencileri yalnızca eğitim alan bireyler olarak değil; aynı zamanda kültürel elçiler, ticaret danışmanları ve yerel-küresel etkileşimi güçlendiren aktörler olarak değerlendirmektedir.

Günümüzde Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısının 300 bini aştığı dikkate alındığında, bu genç ve nitelikli insan kaynağının yerel ekonomilerle bütünleşmesi, yalnızca bireysel değil, toplumsal ve bölgesel kalkınma açısından da stratejik önem taşımaktadır. GMKUP, söz konusu potansiyeli harekete ge-

çirerek, hem üniversitelerle iş dünyası arasında köprü işlevi görmek, hem de bölge firmalarının dış ticaret kapasitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır.

Programın temel felsefesi; kültürel diplomasi yoluyla uluslararası öğrencilerin geldikleri ülkelerle Güney Marmara arasında güçlü ilişkiler kurulmasını teşvik etmek, aynı zamanda bu öğrencilerin dış ticaret alanında edindikleri bilgilerle bölge firmalarına danışmanlık hizmeti sunmalarını sağlamaktır. Böylece bölgesel kalkınma yalnızca ekonomik büyüme perspektifiyle değil, kültürel etkileşim ve uluslararası görünürlük ekseninde de yeniden tanımlanmaktadır.

Programın Kalbinde: Kültürel Diplomasi ve Dış Ticaret Elçiliği

Küresel düzeyde artan rekabet ortamı, ülkelerin yalnızca ekonomik göstergelerle değil, aynı zamanda kültürel etkileriyle de uluslararası alanda varlık göstermelerini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda kültürel

diplomasi, dış politika araçlarının ötesinde; eğitim, turizm, medya, sanat ve insan hareketliliği gibi alanları kapsayan çok katmanlı bir stratejiye dönüşmüştür. Güney Marmara Küresel Ufuk Programı (GMKUP), kültürel diplomasiyi yerel kalkınma politikalarının merkezine yerleştirerek bu dönüşüme bölgesel ölçekte cevap vermeyi hedeflemektedir.

Programın temel yaklaşımı, bölge üniversitelerinde eğitim gören uluslararası öğrencilerin, hem geldikleri ülkelerle kurdukları kültürel bağlar hem de edindikleri akademik ve sektörel bilgi birikimi aracılığıyla, Balıkesir ve Çanakkale illerinin dışa açılım süreçlerinde aktif rol almalarını sağlamaktır. Bu yönüyle GMKUP, kültürel diplomasi ve ekonomik iş birliklerini aynı potada buluşturan hibrit bir kalkınma modeli olarak öne çıkmaktadır.

Kültürel Etkileşimin Dönüştürücü Gücü

Program kapsamında yürütülen faaliyetlerde, uluslararası öğrencilerin kültürel kökenleri, dil yeterlilikleri ve ülkeleriyle olan ilişkileri, bölge firmalarının dış ticaret operasyonlarında birer avantaj unsuru olarak değerlendirilmektedir. Bu öğrenciler, eğitim sürecinde edindikleri yetkinliklerle yalnızca akademik anlamda gelişmekle kalmayacak; aynı zamanda Balıkesir ve Çanakkale'de faaliyet gösteren firmaların dış pazarlara açılma süreçlerinde kültürel rehberlik, iletişim kolaylaştırıcılığı ve pazar analiz danışmanlığı gibi işlevler üstlenecektir.

Dış Ticaret Elçiliği: Teoriden Uygulamaya Geçiş

GMKUP'un ikinci temel eksen, dış ticaret yetkinliklerinin artırılmasıdır. Program süresince seçilen uluslararası öğrencilere yönelik olarak uygulamalı ve teorik

derslerden oluşan kapsamlı bir eğitim programı sunulmaktadır. Eğitim başlıkları arasında, Uluslararası Ticaret ve Pazar Dinamikleri, Kültürlerarası İletişim ve İş İlişkileri Yönetimi, Uluslararası Satış Teknikleri, Uluslararası Ticarete İlişkin Yasal Düzenlemeler ve Etkili Mentörlük ve Danışmanlık Metodolojisi gibi dış ticaretin hem stratejik hem de operasyonel boyutlarını kapsayan konular yer aldı. Bu sayede öğrenciler, hem kendi ülkelerine dair özgün bilgilerle donanmış olmalarının avantajını hem de edindikleri sektörel teknik yeterlilikleri birleştirerek, bölge firmalarına yüksek katma değer sağlayacak danışmanlık hizmetleri sunabilecek düzeye ulaşmaktadır.

Onur ADIYAMAN
GMKA Genel Sekreteri

Hibrit Rol Üstlenen Yeni Nesil Gençlik

GMKUP'un kültürel diplomasi ve dış ticaret eksenleri, uluslararası öğrencileri klasik eğitim süreçlerinin ötesine taşıyarak; onları bir yandan bölgenin tanıtım elçisi, diğer yandan firmaların ihracat destekçisi konumuna getirmektedir. Bu yönüyle program, yalnızca bir öğrenci geliştirme inisiyatifi değil; aynı zamanda kurumsal kapasite geliştirmeye, kamu-üniversite-özel sektör iş birliğini derinleştirmeye ve yerel ekonomileri küresel sistemle entegre etmeye yönelik yapısal bir müdahale biçimidir.

Bu yapı içerisinde kültürel diplomasi, artık yalnızca devletlerarası protokollerin değil, gençlerin, öğrencilerin ve yerel girişimcilerin inisiyatifiyle şekillenen bir pratik haline gelmekte; dış ticaret ise yalnızca mal ve hizmet dolaşımının değil, bilgi, ilişki ve güven inşasının bir parçası olarak yeniden yorumlanmaktadır.

Güney Marmara Küresel Ufuk Programı Başarıyla Tamamlandı

27 Şubat 2025 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde hayata geçirilen GMKUP, özellikle uluslararası öğrencilerin bilgi ve becerilerini yerel kalkınma süreçlerine entegre etmeyi amaçladı. Program kapsamında 24 farklı ülkeden seçilen 40 uluslararası öğrenciye, toplam 66 saatlik yoğunlaştırılmış eğitim verildi. Program; teorik derslerin yanı sıra vaka analizleri, uygulamalı grup çalışmaları, pazar araştırmaları ve dijital ticaret stratejileri gibi alanları da kapsayarak katılımcılara çok boyutlu bir etkinlik kazandırdı.

Eğitim sürecini başarıyla tamamlayan öğrenciler, 20 Haziran 2025 tarihinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Troia Kültür Merkezi'nde düzenlenen törende sertifikalarını aldılar. Törene, üniversite ve ajans temsilcilerinin yanı sıra akademisyenler ve davetliler katıldı. Program paydaşlarından Bandırma Onyedi Eylül Üni-

versitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ebru Kaya Mutlu, törende yaptığı konuşmada, programın hem uluslararasılaşma süreçlerine katkı sunduğunu hem de bölge ekonomisine doğrudan fayda sağladığını vurguladı.

GMKUP, yalnızca bir eğitim süreciyle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda Balıkesir ve Çanakkale illerinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin bölge firmalarıyla buluşturulmasını da içeren yapısıyla dikkat çekti. Eğitim sonunda sahada görev alabilecek donanıma ulaşan öğrencilerin, yerel işletmelere dış ticaret alanında destek sunmaları öngörülüyor. Bu durum, hem firmaların rekabet kapasitesini artırmakta hem de öğrencilerin kariyer planlamasına değerli bir katkı sağlamaktadır.

Güney Marmara Küresel Ufuk Programı, tamamlanmış olsa da etkileri yalnızca kısa vadeyle sınırlı kalmayacak şekilde kurgulandı. Paydaş kurumlar, program çıktılarının izlenmesi, modelin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla iş birliğini sürdürmeye devam edecek. Aynı zamanda programın ilerleyen dönemlerde hizmetler ve turizm gibi farklı sektörleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi hedefleniyor.

Bölgesel kalkınma vizyonuna uluslararası bir boyut kazandıran GMKUP, Türkiye'de yükseköğretim, kamu ve özel sektör arasında geliştirilen başarılı iş birliklerine önemli bir örnek oldu. ■

Yeşil Gelecek Programı: Türkiye'nin Bölgesel Dönüşüm Hamlesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2025 yılında uygulamaya alınan Yeşil Gelecek Programı, Türkiye genelinde faaliyet gösteren 26 kalkınma ajansı eliyle yürütülecek olup, bölgesel kalkınma politikalarıyla çevresel sürdürülebilirlik hedeflerini birleştiren öncü bir destek mekanizması olarak ilan edildi.

Program; mikro ve küçük işletmeler ile kooperatiflerin yeşil dönüşüm süreçlerini hızlandırmak, iklim değişikliğiyle mücadelede yerel ölçekli çözüm üretmek ve dögüsel ekonomiyi yaygınlaştırmak amacıyla tasarlandı. Desteklenen projeler, AB Yeşil Mutabakatı ile uyumlu şekilde belirlenerek iklim değişikliğini azaltma, su kaynaklarının korunması, biyoçeşitlilik ve atık yönetimi gibi tematik alanlara odaklanıyor.

Program kapsamında, Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA) tarafından Balıkesir ve Çanakkale illerini kapsayan TR22 bölgesine özel olarak 30 milyon TL bütçeli bir çağrı yayımlandı. 3 Temmuz 2025 tarihinde ilan edilen program kapsamında mikro ve küçük ölçekli işletmeler ile kooperatifler, 600.000 TL ile 2.000.000 TL arasında değişen tutarlarda hibe desteği alabilecek. Kooperatifler ve üretici birlikleri için destek oranı %90'a kadar

Mehmet Fatih KACIR
Sanayi ve Teknoloji Bakanı

çıkarken, işletmeler için bu oran %75 olarak belirlendi. Başvurular 29 Ağustos 2025 tarihine kadar elektronik ortamda kabul edilerek, projeler en fazla 12 ay içinde uygulanacak. GMKA ayrıca yüz yüze ve çevrimiçi eğitimlerle başvuru sahiplerine teknik destek de sağlıyor.

Bakan Kacır: “Yeşil dönüşüm bir tercih değil, zorunluluktur”

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Yeşil Gelecek Programı'nın tanıtımı kapsamında yaptığı açıklamada, yeşil dönüşümün sadece çevresel değil, aynı zamanda ekonomik bir zorunluluk olduğuna vurgu yaptı. Açıklamasında şu ifadelerle yer verdi: “Türkiye olarak yeşil dönüşümü bir tercih değil, stratejik bir zorunluluk olarak görüyoruz. Sanayimizi daha rekabetçi, çevre dostu ve sürdürülebilir bir yapıya dönüştürmek için kapsamlı bir finansman ve destek mekanizması kurduk. Kalkınma ajanslarımız vasıtasıyla bu dönüşümü yerel düzeyde yaygınlaştırıyor, KOBİ'lerimize ve üretici birliklerimize doğrudan destek sağlıyoruz.” diye konuştu.

Bakan Kacır, Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması'na taraf olarak net sıfır emisyon hedefini benimsediğini hatırlatarak, programın yalnızca çevreye duyarlı yatırımları değil, aynı zamanda istihdam ve teknolojik dönüşümü de teşvik edeceğini belirtti. Konuşmasında ayrıca şu değerlendirmeye yer verdi: “AB'nin sınırda karbon düzenlemesi gibi yeni küresel kurallar, üretim süreçlerinin karbon ayak izini düşürmeyi zorunlu kılıyor. Yeşil Gelecek Programı ile işletmelerimiz bu dönüşüme hazırlanacak, uluslararası rekabette güç kazanacaktır.” dedi. Bakan Kacır yapmış olduğu konuşmasında programın yalnızca bir destek mekanizması değil; aynı zamanda uluslararası ticaretin ve sürdürülebilir kalkınmanın geleceği için stratejik bir yatırım olduğunu ortaya koyuyor.

“Güney Marmara'nın Potansiyelini Yeşil Dönüşümle Buluşturalım”

GMKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman da program ile ilgili; “Güney Marmara Kalkınma Ajansı olarak “Yeşil Gelecek Programı”nı ilan etmekten mutluluk duyuyoruz. Balıkesir ve Çanakkale illerimizi kapsayan bölgemiz; zengin doğal kaynakları, üretim kapasitesi ve girişimci insan kaynağıyla yeşil dönüşüm alanında Türkiye'ye öncülük edecek potansiyele sahip. Ancak bu potansiyelin harekete geçmesi için yerelden gelen güçlü proje fikirlerine ihtiyacımız var.

Bu nedenle mikro ve küçük işletmeler ile kooperatifler ve üretici birliklerine yönelik iki ayrı teklif çağrısını Bakanlığımız koordinasyonunda eş zamanlı olarak ilan ettik. Her iki çağrı da hem çevresel etkisi yüksek hem de sosyal fayda sağlayacak projeleri önceliklendiriyor. Kadınların ve gençlerin daha iyi koşullarda istihdamını önceleyen projelere özellikle önem veriyoruz. Değerli girişimcilerimizden, kooperatif ve işletme temsilcilerimizden beklentimiz; çevre dostu üretimi ve sosyal kapsayıcılığı merkezine alan, bölgenin rekabet gücünü artıracak somut proje önerileriyle bu programa başvurularındır.” diye konuştu.

İklimle Uyumlu Bir Geleceğe Bölgesel Yolculuk

Yeşil Gelecek Programı, Türkiye'nin kalkınma yaklaşımında giderek güçlenen çevresel sürdürülebilirlik odağının somut bir tezahürü olarak değerlendirilmesi gerekiyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın liderliğinde, kalkınma ajanslarının taşıyıcı kurumlar olarak sahaya indiği bu model, yalnızca proje desteklemeyi değil, aslında yeni bir ekonomik davranış biçimini teşvik etmeyi amaçlıyor. Bu yeni yaklaşım, doğayı tüketen değil onunla uyumlu çalışan, kaynakları israf eden değil döngüsel mantıkla yeniden değerlendiren, büyümeyi

yalnızca rakamsal değil çevresel ve sosyal etkileriyle de ölçen bir üretim ve yatırım anlayışının yerleşmesini hedefliyor.

Türkiye'nin kalkınma politikalarında bu dönüşümün gerekliliği, yalnızca küresel gündemle uyum sağlama ihtiyacından değil, aynı zamanda doğrudan ülke içindeki kırılmalardan da kaynaklanıyor. İklim krizinin etkileri artık sadece akademik tartışmaların değil, tarımsal üretimin, enerji arzının ve sanayi altyapısının gündelik gerçekliği olarak göze çarpıyor. Bu nedenle Yeşil Gelecek Programı, kalkınma sürecini doğal afetlere dayanıklı, kaynak verimliliği yüksek, karbon ayak izi düşük bir zemine taşıma iradesinin açık bir göstergesi.

yerel aktörlerin çevresel bilinç düzeyinin yükseltilmesi, yeşil üretim tekniklerine erişimin kolaylaştırılması ve sosyal kapsayıcılığın teşvik edilmesi, bu programla birlikte daha ulaşılabilir hedefler haline gelecek.

Yeşil Gelecek Programı aynı zamanda stratejik bir eşik işlevi de görüyor. Zira artık kalkınma ve çevre politikaları ayrı başlıklar olarak değil, aynı sistemin iç içe geçmiş parçaları olarak düşünmek gerekiyor. Bu bağlamda program; yalnızca bugünün ihtiyaçlarını karşılamak için değil, gelecek kuşaklara yaşanabilir bir çevre, dirençli bir ekonomi ve daha adil bir kaynak paylaşımı bırakmak adına da önemli bir aracı işlevi üstlenecek.

Programın kalkınma ajansları aracılığıyla yürütülmesi ise çok boyutlu bir stratejik hamle olarak değerlendirilebilir. Zira kalkınma ajansları, hem yerelin ekonomik ve sosyal dokusuna hâkim olmaları hem de uygulama kapasitesine sahip ara yüz kurumlar olmaları bakımından, bu tür dönüşüm programlarının sahaya nüfuz edebilmesi için kritik aktörler. Ajansların yalnızca finansman sağlayıcı değil, aynı zamanda proje geliştirici, uygulama ortağı ve teknik rehber olarak sürece dâhil edilmesi, merkezî politikaların yerel gerçeklikle buluşmasını kolaylaştırıyor.

Yeni Bir Yön, Daha Temiz Bir Gelecek

GMKA özelinde bakıldığında ise, TR22 bölgesinin sahip olduğu üretim çeşitliliği, tarım-sanayi entegrasyonu ve kadın/kooperatif girişimciliğinin yaygınlığı, programın etki potansiyelini artırıyor. Balıkesir ve Çanakkale'deki

Sonuç olarak bu program; merkezi idarenin stratejik vizyonuyla yerel uygulama gücünün bütünleştiği, Türkiye'nin küresel iklim politikalarına verdiği yapısal bir uyum. Kamu, özel sektör ve sivil toplum aktörlerini ortak zeminde buluşturan bu çok katmanlı yapı, yalnızca çevreyi korumakla kalmamakta; aynı zamanda yerel ekonomiyi güçlendirmekte, üreticinin kapasitesini artırmakta ve kalkınma anlayışımıza yeni bir yön çizmektedir. ■

Başarılı Projeler Listesi Açıklandı

Güney Marmara Kalkınma Ajansı 2025 Yılı Yeşil Gelecek Programı kapsamında desteklenecek projeler belirlendi. Yapılan değerlendirmeler neticesinde mikro ve küçük işletmeler için 9 asil 2 yedek olmak üzere toplam 11 proje; üretici birlikleri ve kooperatifler için 7 proje başarılı bulundu. Desteklenmeye hak kazanan proje listesi şöyle:

Mikro ve Küçük İşletmeler	
Yararlanıcı Adı	Proje Adı
Bonatelli Gıda San. Tic. A.Ş.	Kavılca Unundan Sürdürülebilir Atıştırmalıklarla Biyoçeşitliliğin ve Ekosistemin Korunması
Puyatek Teknoloji Ürünleri San. Ltd. Şti.	Doğadan Gelen Enerji: Sürdürülebilir Lodos Ağacı Projesi
Ayşe Gevher Selik	Güneşten Gelen Bereket: Organik Gıdada Yeşil Dönüşüm Projesi
Martin Brothers Food Gıda İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	Freeze-Dry Meyve Ürünleri İçin Tam Otomatik Paketleme Hattı
Fırat Gıda Paz. ve Dağ. İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Optimum Verimlilik ile Üretilen Çevreci Gofretler
Mavi İda Enerji Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Hava Araçlarının Yapısal Metal Parçalarının Kompozit Olarak Üretilmesi İle Yakıt Tasarrufu ve Sürdürülebilir Havacılık
CM Solar Cem Oto. Yed. Par. ve Akü En. Tek. A.Ş.	CM Solar'ın Kapsayıcı Yeşil Gelecek Yolculuğu
Genba Trafo Kazanları San. ve Tic. A.Ş.	Sürdürülebilir Üretim İçin Çevre Dostu Enerji Depolama Altyapısı
Zeynep Emanet	Topraktan Geleceğe - Kadın Emeği Sağlıklı Gıda ve Enerji Projesi

Yedek Liste	
Beyza Aydın	Kapıdağ'ın Yeşil Gücü Çevreci, Temiz Üretim Projesi
Novimo Teknoloji Müh. Ltd. Şti.	Talaşlı İmalat Süreçlerinde Kaynak Verimliliği Odaklı Optimizasyon ve Kapasite Geliştirme Projesi

Üretici Birlikleri ve Kooperatifler	
Sındırgı Emekçi Kadınlar Tarım Gıda Turizm Sosyal Hizmetler Üretim ve İşletme Kooperatifi	Kadın Eliyle Doyan Patiler
S.S. Beyaz Zambaklar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	Beyaz Zambaklar - Sürdürülebilir Kadın Enerjisi Projesi
S.S. Bozcaada Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	Geri Dönüşümden Sanata, Kadın Emeğinden Ada Ekonomisine
S.S. Mahmudiye Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Mahmudiye Kooperatifi Yeşil Enerji ve Çevre
S.S. Mecidiye Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Mecidiye Köyü Kooperatifi Yeşil Güneş Enerjisi
SS Atköy ve Çevresi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Atköy GES Tesisi Projesi
S.S Gelibolu Öncü Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	Gelibolu'nun Öncü Kadınları Sıfır Atık ile Üretiyor

Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı Güney Marmara'da Tanıtıldı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yerel yatırım fırsatlarını desteklemek üzere her il için belirlenen öncelikli yatırım konularının destekleneceği yeni Yerel Kalkınma Hamlesi Programı, Balıkesir ve Çanakkale'deki işinsanlarına tanıtıldı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda, Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA) tarafından yürütülecek Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı, Türkiye genelinde yerel ekonomik potansiyelleri harekete geçirmeyi amaçlıyor. Program kapsamında, her il için belirlenen öncelikli yatırım konuları desteklenecek. Balıkesir ve Çanakkale illerini kapsayan TR22 Güney Marmara Bölgesi'nde ise 8 stratejik yatırım alanı önceliklendirildi.

Program; atıl kaynakların değerlendirilmesi, ileri-geri bağlantılı sektörlerin geliştirilmesi, teknoloji üretim seviyesinin yükseltilmesi ve yerel ihtiyaçların karşılanması yoluyla illerde üretim ve istihdam kapasitesini artırmayı

hedefliyor. Destekler arasında %50 yatırıma katkı oranı ve %60 vergi indirimi, nakdi destek veya faiz-kâr payı desteği, KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, yatırım yeri tahsis ve 8 yıl sigorta primi işveren hissesi desteği yer alıyor.

Balıkesir için S Cam Elyaf Üretimi, Mermer Atıkları Mikronize Öğütme Tesisi, Yeşil Hidrojen Üretimi ve Entegre Küçükbaş Süt Üretim-İşleme Tesisi; Çanakkale için ise Yüksek Ekonomik Değere Sahip Endüstriyel Süt Ürünleri Üretimi, Termik Santral Uçucu Küllerinden Değerli Bileşenlerin Ayrıştırılması, Zeytin Atıklarından Aktif Karbon Üretimi ve Ağaç ve Orman Ürünleri Entegre İşleme Tesisi yatırım konuları desteklenecek.

YEREL KALKINMA HAMLESİ PROGRAMIYLA GÜNEY MARMARA BÖLGESİNDE DESTEKLENECEK YATIRIM KONULARI

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Başvurular, 1 Ağustos 2025 – 30 Eylül 2025 tarihleri arasında yerelkalkinmahamlesi.sanayi.gov.tr adresinden yapılabilecek. Süre bitiminden sonra sistem başvuru kabul etmeyecek. Program, TR22 Bölgesi yatırımcılarına önemli teşvikler ve stratejik fırsatlar sunarak, bölgesel kalkınma ve ülke ekonomisine katkı sağlamayı amaçlıyor.

İlk olarak Balıkesir'de Sanayi Odasında, Çanakkale'de ise Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odası'nda yapılan toplantılar, 21 Ağustos Perşembe günü Biga Ticaret ve Sanayi Odasında, 25 Ağustos Pazartesi günü Bandırma Ticaret Odasında ve 26 Ağustos Salı günü Burhaniye Ticaret Odasında yapıldı.

Program Katılımcı Bir Anlayışla Hazırlandı

GMKA Genel Sekreteri Onur Adıyaman, programın Balıkesir Sanayi Odası'nda yapılan tanıtım toplantısında yaptığı konuşmada, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi'nin bir parçası olarak tasarlanan Yerel Kalkınma Hamlesi'nin, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını

azaltmayı, sektörler arası güçlü bağlantılar kurmayı ve coğrafi potansiyeli en verimli şekilde değerlendirmeyi hedeflediğini vurguladı.

Adıyaman, "Bugün hem yeni teşvik sistemini hem de bölge planımızda yer alan, sektör temsilcilerinden ve yerel aktörlerden aldığımız geri bildirimlerle belirlenen öncelikli yatırım konularını paylaşacağız. Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı, yalnızca sanayi odaklı değil; tarım, turizm ve diğer sektörlerdeki ihtiyaçlar da programın kapsamına alınabilecek. Her yıl Ocak ayında yatırım önceliklerini birlikte belirleyecek, yerelin ihtiyaçlarını merkeze alan bir yol haritası oluşturacağız" dedi.

Programın katılımcı bir süreç olarak kurgulandığını ve yatırımcıların görüş ve önerilerinin sürece yön vereceğini belirten Adıyaman, "İnşallah hem yeni teşvik sisteminin hem de yerel kalkınma hamlesinin Balıkesir'imize, bölgemize ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum" diyerek sözlerini tamamladı. ■

Doğudan Batıya Kuzeyden Güneye "Topyekûn Kalkınma"

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Yerel Kalkınma Hamlesi Programı'nın başlatıldığını duyurdu.

Bakan Kacır, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı'nın ayrıntılarını açıkladı. Kacır, yeni programı şu ifadeleri duyurdu: "Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, şehirlerimizin potansiye-

bilir ve vizyoner hedeflerle, bugünün büyük ve güçlü Türkiye'sini inşa ettiklerini belirtti.

Yüksek katma değerli, rekabetçi ve sürdürülebilir üretimi esas alan kalkınma modeliyle Türkiye'yi dünyanın sayılı üretim ve teknoloji üsleri arasına taşıdıklarını vurgulayan Bakan Kacır; "Türkiye Yüzyılında ise muasır medeniyetler seviyesinin de üzerine çıkabilme yolcu-

Mehmet Fatih KACIR
Sanayi ve Teknoloji Bakanı

lini harekete geçiriyoruz. 81 ilde 324 yatırım konusuna, her biri için 240 milyon TL'ye kadar destek sağlıyoruz."

Kacır, Yerel Kalkınma Hamlesi ile sanayiden tarıma, teknolojiden turizme kadar çok sayıda sektörde yatırımın önünün açılacağını vurgulayarak, "Doğudan Batıya Kuzeyden Güneye "Topyekûn Kalkınma" Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde; Yerel Kalkınma Hamlesi Programının ilk çağrısını başlatıyoruz. 81 ilde toplam 324 yatırım konusuna, her bir yatırım için 240 milyon TL'ye kadar destek sağlıyoruz. Şehirlerimizin potansiyelini harekete geçiriyor, sanayiden tarıma, teknolojiden turizme kadar pek çok sektörde yeni yatırımların önünü açıyoruz." ifadelerini kullandı.

Kacır açıklamasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde; sürdürülebilir, planlı, öngörüle-

luğumuzda refahın ülke sathında dengeli yayılmasını ve topyekûn kalkınmamızı temin edecek adımlarımızı kararlılıkla atıyoruz. Bölgelerimizin sahip olduğu potansiyeli harekete geçiriyor, başlattığımız büyük kalkınma seferberliğine hız kesmeden devam ediyoruz. 2012 yılında uygulamaya aldığımız teşvik sistemiyle, ülke sathında pek çok yatırımın hayata geçmesine vesile olduk. 2012'den 2025'e kadar olan dönemde, 98 binden fazla yatırım teşvik belgesi düzenledik. Yaklaşık 14 trilyon lira yatırımın ve 3 milyon istihdamın önünü açtık. Teşvik belgesi alan bu yatırımların 32 bini tamamlandı. Devreye alınan 4 trilyon lira yatırımla, 1 milyon 400 bin kişinin istihdamı gerçekleşmiş oldu.

Mevcut küresel tablo ve ülkemizin stratejik öncelikleri, yeni bir teşvik yaklaşımı ortaya koymanın isabetli ve gerekli bir adım olduğunu gösterdi. Bu doğrultuda;

YEREL KALKINMA HAMLESİ TEŞVİK PROGRAMI

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

yoğun bir hazırlık çalışması yürüttük. 13 yıl boyunca yürürlükte olan sistemin çıktılarını, stratejik alanlarda yatırımcı ilgisini besleyecek farklı destek enstrümanlarının etkinliğini titizlikle analiz ettik. Hazırlık sürecinin her aşamasında kapsayıcı ve kuşatıcı bir istişare süreci yürüterek; karmaşıklıktan uzak, hedef odaklı, seçici ve yatırımcılarımızın beklentilerini karşılayacak yeni bir teşvik sistemi kurguladık. Yeni sistem, Sayın Cumhurbaşkanımızın onayıyla mayıs sonunda yürürlüğe girdi.

Yeni teşvik sisteminin temel unsurları arasında yer alan Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı ile atıl kaynakların kullanılması, yerel ihtiyaçların karşılanması, bölgelerin yetkinlik ve teknoloji üretim düzeyinin geliştirilmesi için adım attık. Program kapsamında desteklenmek üzere; pek çok kriteri dikkate alarak, kalkınma ajansları yatırım destek ofislerinin saha çalışması ve yoğun istişareler neticesinde her bir ilimiz için 4 adet olmak üzere toplam 324 yatırım konusunu belirledik. Bakanlığımız Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda uygulanacak Programımızın, ülke scale'ında yerel ve bölgesel kalkınmada yeni başarı hikayeleri yazmamıza vesile olacağına inanıyoruz.

İş dünyamızı, geleceğe yönelik yatırımlarında Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programından yararlanmaya davet ediyoruz. Bu yeni dönemde sağlayacağımız büyük teşvik ve desteklerle ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin de üzerine girişimcilerimizle birlikte taşımayı arzu ediyoruz. Teknoloji düzeyi, üretim kapasitesi ve istihdam hacmi bakımından mevcut yatırımları

bir üst seviyeye çıkaracak nitelikteki projeleri destekleyeceğiz.

Daha müreffeh ve topyekûn kalkınmış bir Türkiye'yi hep birlikte inşa etmeye devam edeceğiz." ifadelerini kullandı. ■

Geleceğe Yatırımın **CAZİBE MERKEZİ**

- Stratejik Coğrafi Konum
- Zengin Yenilenebilir Enerji Kaynakları
- Alternatif Turizm Kaynaklarıyla Dört Mevsim Turizm İmkânı
- Ulaşım Kolaylığı
- Güçlü Gıda Sanayi
- Kalifiye Ara Eleman

www.gmka.gov.tr

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

Paşaalanı Mah. Gaffar Okkan Cad. No:28/1 Karesi - BALIKESİR
Tel : (+90) 266 246 10 00

İsmet Paşa Mah. Asaf Paşa Cad. No:78 Merkez - ÇANAKKALE
Tel : (+90) 286 211 00 81